

Årsrapport 2010

Fylkesmannen i Oslo og Akershus

Innhold

Kapittel 1 - Om embetet	Side 4
Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer	Side 6
Kapittel 3 - Resultatområder	Side 11
Kongehuset	Side 11
Miljøverndepartementet	Side 11
Landbruks- og matdepartementet	Side 15
Kunnskapsdepartementet	Side 26
Statens Helsetilsyn	Side 56
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Side 57
Justis- og politidepartementet	Side 60
Kommunal- og regionaldepartementet	Side 64
Arbeidsdepartementet	Side 66
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 67
Samferdselsdepartementet	Side 76
Utenriksdepartementet	Side 76
Kulturdepartementet	Side 77
Fomyings-, administrasjons- og kirke departementet	Side 77
Andre	Side 79
Endringer i årsrapporten	Side 80

Embete:

Innen 2030 tilsier prognosen at det blir 350.000 nye innbyggere i våre to fylker. Dette er en utfordring for langt flere enn fylkesmannsembetet. Men det blir, så langt våre oppdragsgivere vil, vår jobb å ivareta innbyggernes og Statens interesser under endrede forhold. Mange nye innbyggere betyr økt innsats på en del av våre fagområder av i dag, men ikke nødvendigvis alle. Denne økte befolkningen skal ha plass innenfor et relativt begrenset område med store utfordringer når det gjelder Marka, strandsonen og andre miljøvern-, landbruks- og beredskapshensyn.

Arealpress og målkonflikter vil være en utfordring for Fylkesmannen i stigende grad fremover. Det vil være viktig å samle opplysninger fra flest mulig databaser for de fagområder som utfordres, for å få et best mulig grunnlag for beslutninger og prioriteringer. Vi har i 2010 utarbeidet et system for arealdisponering. Dette er basert på kjente databaser, og bør utvikles videre.

Nye oppgaver vil komme til og andre vil antakelig bli fjernet. Det å være tilstrekkelig bemannet med kompetente medarbeidere til å ivareta oppgaver på rettssikkerhetsområdet, samt ha kapasitet til øvrige arbeidsfelt, vil være avgjørende for at vi skal kunne lykkes.

Embetet må være konkurransedyktig på flest mulig områder. Det betyr at riktig kompetanse fortsatt vil være den antatt viktigste faktor for å yte tjenester.

Men det er like viktig at våre oppdragsgivere bidrar med det nødvendige økonomiske grunnlag. Dette er bare mulig å oppnå dersom vi bevisstgjør oss selv og våre oppdragsgivere på den betydelige utfordring det er å møte et samfunn som i løpet av bare 20 år, går fra ca 1,1 millioner innbyggere til ca 1,5 millioner. Vi legger til grunn at hovedstadsregionen fortsatt vil være et pressområde i lang tid fremover.

Kapittel 1 - Om embetet

1.1 Tilstanden i embetet og fylket generelt

Å være fylkesmann i hovedstadsregionen gir embetet mange og spesielle utfordringer. Behovet for utbygging av boliger, barnehager, skoler, helseinstitusjoner, næringsbygg, veier og kollektivtrafikk er stort. Våre to fylker har 1,6 prosent av landets samlede areal og det er en stor utfordring å bygge nytt uten at miljø og identitet ødelegges. Vi forholder oss til 22 kommuner i Akershus og 15 bydeler med en ikke ubetydelig grad av selvstyre i Oslo.

Hovedstadsregionen er preget av geografisk små, men folkerike kommuner og bydeler. Som eksempler nevnes (pr 1/1-10):

Oppegård	24 882 personer	Ullensaker	29 088 personer
Bydel Gamle Oslo	42 569 personer	Bydel Frogner	50 396 personer

I Oslo og Akershus bodde det ved inngangen til 2010 til sammen 1 123 359 personer, noe som utgjør ca 23 prosent av landets befolkning. I vår region har vi størst andel innbyggere med flerkulturell bakgrunn. Dette gir oss en del språklige utfordringer, og mange ønsker derfor personlig råd og veiledning.

Den årlige vekst i Oslo og Akershus utgjør ca. 20.000 nye innbyggere. Dette gir et betydelig arealpress, og gir helt andre utfordringer for fylkesmannen enn i de fleste andre deler av Norge.

Det ble i 2010 registrert 139.800 journalposter (ut- og inngående brev, e-poster og notater). Dette er en økning på 9670 poster i forhold til 2009. De fleste av våre saker er unntatt offentlighet av personvern hensyn. Forøvrig praktiserer vi meroffentlighet og benytter internett til å publisere aktuelle saker. I tillegg legges offentlig journal ut i OEP (Offentlig elektroisk postjournal). I fjor mottok embetet totalt 2106 krav om innsyn (i 2009 var antall begjæringer 985).

1.2 Rapportering på ressursbruk

Departement	Kap1510	Fagdep
Miljøverndepartementet	kr 11 205 364,08	kr 4 306 771,87
Landbruks- og matdepartementet	kr 10 183 987,28	kr 0,00
Kunnskapsdepartementet	kr 8 064 260,67	kr 21 006 656,66
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 10 104 079,49	kr 403 184,73
Justis- og politidepartementet	kr 5 871 226,74	kr 1 317 583,38
Kommunal- og regionaldepartementet	kr 8 885 519,08	kr 0,00
Arbeidsdepartementet	kr 1 091 514,48	kr 0,00
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 25 984 573,87	kr 1 061 709,15
Andre	kr 69 783 581,19	kr 0,00
Sum:	kr 151 174 106,88	kr 28 095 905,79

1.2 Rapportering på ressursbruk

Departement	Kap1510	Fagdep
Miljøverndepartementet	kr 11 205 364,08	kr 4 306 771,87
Landbruks- og matdepartementet	kr 10 183 987,28	kr 0,00

Kunnskapsdepartementet	kr 8 064 260,67	kr 21 006 656,66
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 10 104 079,49	kr 403 184,73
Justis- og politidepartementet	kr 5 871 226,74	kr 1 317 583,38
Kommunal- og regionaldepartementet	kr 8 885 519,08	kr 0,00
Arbeidsdepartementet	kr 1 091 514,48	kr 0,00
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 25 984 573,87	kr 1 061 709,15
Andre	kr 69 783 581,19	kr 0,00
Sum:	kr 151 174 106,88	kr 28 095 905,79

1.3 Andre Forhold

IKT-Sturktur

Fylkesmannens datanettverk består av Windowsservere (2003 og 2008) og noen få Linus-servere. Hovedtyngden av serverne er virtuelle. Klientene består av PCer med Windows 7.

Oversikt anbuds konkurranser i 2010

1. Hotell- og konferansetjenester – samkjøpsavtale med Innovasjon Norge, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Patentstyret og Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB administrerer avtalen. Avtaleperiode 15.03.2010 – 14.03.2012

2. Telekommunikasjon / tellerskritt
Avtaleperiode 01.04.2010 – 30.03.2013

3. Kontor- og datarekvisita
Avtaleperiode 01.07.2010 – 30.06.2012

4. Kantineavtale
Avtaleperiode 01.09.2010 – 31.08.2012

5. Stasjonære PC'er
Avtaleperiode 01.10.2010 – 30.09.2012

6. Renholdsavtale
Avtaleperiode 01.01.2011 – 31.12.2012

Miljøtiltak

Fylkesmannen følger retningslinjene fra "Grønn stat". Mijø og gjenvinning er med som element i alle innkjøpsavtaler, som renhold og kantinedrift.

IKT-utstyr gjenvinnes eller gjenbrukes.

Fylkesmannen har også fokus på energibruk og inneklime i samarbeid med Entra.

Det er gjennomført sykle til jobbenkampanje i samarbeid med idrettslaget og embetet har egen sykkelstall for medarbeiderne, mens det kun er bilparkering for spesielle arbeidsrelaterte oppgaver.

Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer

2.1 Generelle samordningsoppgaver. Fornyning av offentlig sektor

Hovedansvaret for samordning ovenfor kommunene er tillagt samordningsstaben. Samordningsstaben består av en sentral planrådgiver, samt to økonomirådgivere og embetets informasjonsansvarlige.

Fagavdelingene og samordningsstaben gir tilbakemeldinger gjennom kommunenes planprosesser. Aktiviteten har også i 2010 vært betydelig, med relativt mange kommuneplanrullinger.

I 2010 har embetet igjen gitt et utvalg kommuner en tilbakemelding på økonomiplanen. Tilbakemeldingene har et sterkt fokus på befolkningsvekst, frie inntekter og finansielle indikatorer.

Internt er det utarbeidet en kommuneprofil som skal styrke avdelingenes og embetsledelsens kunnskap om den enkelte kommunes situasjon. Det gjennomføres en løpende oppdatering av disse.

I forhold til kommunedialogen er Fylkesmannens kommunemøter, hvor fagavdelingene er representert etter behov, og vår årlige kontaktkonferanse viktige arenaer. I tillegg kommer den kommunikasjon som foregår løpende på faglige linjer.

Møtevirksomheten mellom embetet og kommunene søkes samordnet gjennom egen tilsynskalender og møtekalender. Dette arbeidet har vært prioritert i 2010.

Formidle informasjon om det økonomisk opplegget for kommunesektoren

Høsten 2010 ble det som vanlig arrangert et informasjonsmøte for kommunene (ledelse og økonomimedarbeidere) samme dag som statsbudsjettet ble offentliggjort. Gjennom året har det vært en løpende dialog mellom embetet og kommunene i forhold til økonomiforvaltningen/inntektssystemet.

Det ble som tidligere år utarbeidet en database over finansielle indikatorer for kommunene i Akershus. Dette er en database som viser utviklingen i sentrale nøkkeltall, historiske og fremskrevne, for enkeltkommunene og gjennomsnitt Akershus. Grunnlaget for tallene er kommunenes regnskaper og økonomiplaner. Dette er et nyttig verktøy i kommunedialogen.

Fordeling av skjønnsmidler til kommunene

Tilbakeholdte skjønnsmidler på 6 millioner kroner ble fordelt i løpet av 2. halvår. Fokuset i 2010 var på omstillings/effektiviseringsprosjekt i enkeltkommuner, samt flere samarbeidsprosjekt mellom kommuner. Det ble også i 2010 holdt tilbake skjønnsmidler for å støtte fornyings/utviklingsprosjekter i kommunene, og for å ha mulighet til å kompensere for andre forhold gjennom en tildeling i løpet av året. Kommunene fikk et eget brev om dette, og ble gitt muligheten for å søke om prosjektskjønn, samt spille inn andre momenter. Arbeidet har vært videreført på samme måte som tidligere år. Økonomirådgiverne har stilt seg til særlig disposisjon for dialog med administrasjon og politisk ledelse i disse kommunene. Dette som et tillegg til den dialog som gjennomføres med alle kommunene i Akershus. De to kommunene i ROBEK fikk særlig oppfølging.

Forslag til fordeling av ordinære skjønnsmidler for 2011 ble utarbeidet høsten 2010. All tildeling av skjønnsmidler ble vurdert opp mot departementets retningslinjer.

Oppfølging av kommuner som er i en vanskelig økonomisk situasjon

Som tidligere år, har vi også i 2010 viderefremmet og utarbeidet skriftlig informasjon til kommunene etter fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett og kommuneproposisjonen. Økonomirådgiverne har stilt seg til disposisjon for kommuner som har ønsket deltagelse på egne møter. KOSTRARapporteringen ble fulgt opp på vanlig måte. Økonomirådgiver var i løpende dialog med flere kommuner underveis i rapporteringen, i tillegg til mer generell kontakt med kommunene. KOSTRAdata er fortsatt en sentral del av økonomiplan-tilbakemeldingene og de interne kommuneprofilene.

2.2 Velferd, helse, personleg tenesteyting og likestilling

Tilsyn

Fylkesmannen har i 2010 ført tilsyn med kommunenes tjenesteyting ihht lov om sosiale tjenester i NAV, økonomisk sosialhjelp som var del av det landsomfattende tilsynet for 2010. Videre er det gjennomført tilsyn med lov om sosiale tjenester for ulike grupper. Sårbare grupper det har blitt ført tilsyn med, er mennesker med psykisk utviklingshemming og familier i behov av tjenester etter lovens § 4-2. Det har videre blitt gjennomført landsomfattende tilsyn med tjenester til skrøpelige eldre med begynnende demens i samarbeid med Helsetilsynet i Fylket. Vi har også videreført tilsyn med kommunenes tjenesteyting i fht avlastning for funksjonshemmede barn. Dette tilsynet var også et samarbeid med Helsetilsynet i Fylket. Det vises til særreporteringen til Statens helsetilsyn, og til kap. 3 her.

Lov om sosiale tjenester m.v kap 4A.

I 2010 har det igjen vært en økning i antall nye saker og meldinger. Det har vært avholdt en fagsamling for alle faglige ansvarlige i Oslo og Akershus. Videre er flere bydeler / kommuner besøkt i fht særlige faglige utfordringer. Det vises til rapporteringen under kap.3/ pkt 86.7

Boligsosialt arbeid.

Det vises til rapporteringen i kap 3.

Barnefattigdom.

2010 var det første året FMOA hadde denne oppgaven. Drøyt 3 mill er fordelt til 11 prosjekter i Oslo og Akershus.

NAV reformen.

Det har ikke vært behov for mekling i i tvister i 2010 for noen av våre to fylker.

Fylkesmannen fortsetter deltakelsen i samarbeidsutvalgene i hhv Oslo og Akerhus. Det har vært avholdt 5 møter i Oslo og 4 i Akershus i løpet av 2010. Fylkesmannen har bidratt i en dagssamling for Nav lederne/bydeldirektører i Oslo sammen med Nav fylke og Oslo kommune sentralt. Det har vært et stort fokus på implementering av KVP i begge fylkene, både på fylkesnivå og i de enkelte kommunene. Alle kommuner / bydeler har tilbudt KVP i 2010.

Opptrappingsplan på rusfeltet

Det vises til vår rapportering på resultatområde 3.

Omsorgsplan 2015

Fylkesmannen har i 2010, i tråd med oppdraget, hatt et sterkt fokus på kontakten med kommunene i Akershus og med bydelene i Oslo. Alle delplaner er fulgt opp i tråd med føringene. Det vises forøvrig til kap. 3

2.3 Oppvekst, barnehagar og utdanning

Barnevern

Det ble i mai avholdt en felles konferanse for barneverntjenestene i Oslo og Akershus. Hovedtemaet var ”Et helhetlig barnevern” med fokus på bl.a. barns rett til å bli hørt. Videre har Fylkesmannen hatt samlinger for barneverntjenestene i Oslo og Akershus, hvor det i tillegg til aktuell informasjon ble informert om akutt plasseringer i barneverninstitusjoner.

Fylkesmannen har fulgt nøye med i utviklingen i de kommunale barneverntjenestene. Noen kommuner og bydeler er fulgt særskilt opp. Denne oppfølgingen er bl.a. gjennomført ved tilsynsmøter der oppmerksomheten har vært rettet mot sårbare områder i barnevernsarbeidet, slik som oversittelse av undersøkelsesfristen og oppfølging av barn plassert utenfor hjemmet.

Fylkesmannen har gjennomført 93 % av de lovpålagte individtilsynene på barneverninstitusjoner i 2010. Antall lovpålagte tilsyn var 174 (148 tilsynsbesøk i 2009) og vi gjennomførte 162 (135 tilsynsbesøk i 2009) tilsynsbesøk. Under tilsynsbesøkene har vi snakket med 72 barn og unge. Alle barn og unge har fått tilbud om samtale med tilsynsmyndigheten. Det er ikke utført systemrevisjon på barneverninstitusjoner i 2010. Vi har behandlet 86 klager på ulike forhold ved institusjonene.

Fylkesmannen har i 2010 gjennomført 67 % av lovpålagte individtilsyn i forhold til enslige mindreårige asylsøkere (EMA). Vi har gjennomført til sammen 10 tilsynsbesøk og snakket med til sammen 50 barn med tolk. Det er gjennomført en systemrevisjon ved Eidsvoll omsorgssenter for barn, som omfattet alle de seks avdelingene tilknyttet omsorgssenteret. Vedrørende gjennomføringen av systemrevisjonen, snakket vi med 11 barn, dvs. at vi snakket med barn fra hver av de 6 avdelingene.

I ”Handlingsplan mot kjønnslemlestelse 2008-2011” fikk Fylkesmannen i oppdrag å arrangere kurs og konferanser rettet mot den kommunale barneverntjenesten. Til dette fikk vi etter søknad tildelt midler fra Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet. Fylkesmannen har i samarbeid med andre etater arrangert to konferanser for barnevernarbeidere, helsearbeidere med flere i 2010. Videre har Fylkesmannen etter søknad tildelt midler til arbeid mot kjønnslemlestelse i Oslo kommune og to kommuner i Akershus.

Barnehage og utdanning

Fra 1.8.2010 ble barnehageområdet med tre ansatte overført fra sosial- og familieavdelingen til utdanningsavdelingen. Den totale resultatoppnåelse på barnehage – og utdanningsområdet i 2010 vurderes som meget god. Avdelingen fikk sommeren og høsten 2010 problemer med å holde fastsatt saksbehandlingstid på klagebehandlingen. Det skyldes bla et svært arbeidskrevende nasjonalt tilsyn og sykdomsfravær. Tilsyn er organisert i tverrfaglige team, med jurister og pedagoger/ andre fagpersoner. Denne organiseringen brukes også, så langt det er formålstjenlig, for alle arbeidsoppgaver i avdelingen. Fylkesmannens tilsynsaktivitet er utført i tråd med oppdraget. Tilsynsområdet er utdypet under resultatområdene 31.1 og 33.4, Tilsyn.

Det er gjennomført både stedlige og skriftlige tilsyn (dokumenttilsyn). Dokumenttilsyn avdekker regelbrudd og gir tilfredsstillende områdeovervåking av sektoren når samme kontroll kan gjennomføres hos flere eiere. I 2010 ble alle kommunenes rutiner for kontroll av politiattester på ansatte i SFO og skoler sjekket.

Fylkesmannens erfaring er at eier raskt retter opp lovbrudd som avdekkes gjennom tilsyn. Der dette ikke skjer umiddelbart, er årsaken at Fylkesmannen og tilsynsobjektet har ulik forståelse/oppfatning av hva som kreves for å gjenopprette lovlig tilstand, eller at det klages til Utdanningsdirektoratet.

Nettverket for kommunale ledere i regionen setter alltid nasjonalt tilsyn på dagsorden. Fylkesmannen redegjør for sine funn, og kommuner som har hatt tilsyn redegjør for sine erfaringer og hvordan de følger opp i etterkant. Fylkesmannen får tilbakemelding om at tilsyn gjennomføres i en god atmosfære. At sluttmøtene og rapportene også beskriver positive funn, virker motiverende.

Tilsynet med om kommunene bryter Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlige grupper etter opplæringslovens § 8.2 er tidkrevende. 27 skoler ble vurdert, 5 fikk pålegg som ble etterkommet.

I 2010 har institutt for offentlig rett, ved Universitetet i Oslo gjennomgått og analysert klagesaker innen opplæringsloven. Rapport fra forskningsprosjektet: ”Skolerett og elever” er publisert på hjemmesiden til Fylkesmannen og UIO.

Barnehage- og utdanningsavdelingens ressursbruk på området eksamen og nasjonale prøver for 2010 er 2,5 årsverk. Arbeidsmengden i eksamensarbeidet er så stor og konsentrert i tid at det er nødvendig med ”fast” ekstrahjelp som sikrer kvalitet og effektivitet.

PPT- utland arbeider for å få en mer effektiv organisering av spesialundervisningen. Dette blir drøftet med skolens ledelse ved hvert skolebesøk. PPT-utland driver utstrakt veiledning til skolene på telefon og e-post. Den nye veilederen fra Utdanningsdirektoratet om spesialundervisning, stiller nye krav til sakkyndige vurderinger og gjøre det nødvendig med hyppigere utredninger. Fylkesmannen fikk en ekstratildeling på kr.429000,- i 2010 for å dekke merkostnadene til utredninger. Melding om tilsvarende behov for 2011 er meldt både Utdanningsdirektoratet og FAD.

Forvaltningen av tilskuddet til kompletterende undervisning har vært faglig utfordrende og ressurskrevende. Forvaltningen av tilskuddet ble ekstra komplisert på grunn av omlegginger av tilskuddet som har innvirkning både i 2010 og 2011. Dette førte til at saksbehandlingen fortsatt var på etterskudd 1. januar 2010. For brukerne av denne tilskuddsordningen har det vært svært vanskelig å tilfredsstillende kravene til dokumentasjon etter endringen.

Fylkesmannens totale ressursbruk i arbeidet med kompetanseutvikling har i 2010 vært 25,1 ukeverk. Arbeidet med kompetanseutvikling krever mye ressurser og nøyaktighet, gode registreringssystemer og rutiner for kvalitetssikring.

I 2007 initierte Fylkesmannen et skoleeiernettverk for kommunale og fylkeskommunale skoleeiere. Fylkesmannen er aktiv deltaker i nettverket.

På barnehagefeltet fortsetter Fylkesmannen å gi en stor del av midlene til nettverkene i Oslo og Akershus, etter søknad. Rapportene fra nettverksgruppene viser mange veloverveide tiltak som er prøvd ut og noen som er videreført og videreutviklet. Erfaringsdeling i - og utenfor nettverkene, er en forutsetning for å få midler, noe som gjør at mange får bred kompetanse på området.

Tiden som brukes til informasjon og veiledning øker. Dette kan bl.a. skyldes at brukerne av kommunale tjenester er blitt mer bevisste sine rettigheter og at det er stort fokus på barnehage- og utdanningsområdet i media. Henvendelsene kommer over telefon, per e-post og i brev form. Hjemmesiden må kontinuerlig videreutvikles og oppdateres. Innsynsbegjæringer må behandles raskt og det fattes stadig flere avvisningsvedtak på saker som er omfattet av taushetspliktbestemmelsen.

2.4 Arealdisponering og byggjesaker

Behandlingen av kommuneplaner og reguleringsplaner vektlegges sterkt i embetets fagavdelinger, spesielt i miljøvernavdelingen, landbruksavdelingen og beredskapsavdelingen. Fylkesmannen deltar også i regionale fora og partnerskapsarbeid for å implementere den nasjonale politikken i arealsakene. Embetet deltar bl.a. i fylkesplanarbeid og plansamarbeidet mellom Oslo og Akershus.

Miljøvernavdelingen prioriterer arbeidet etter PBL høyt ettersom det er et stort utbyggingspress og store utfordringer innen miljøvennlig by- og tettstedsutvikling i Oslo og Akershus. Midler knyttet til ny markalov har muliggjort styrket plankompetanse i avdelingen, og vi spisser plansaksbehandlingen slik at ressursene brukes der miljøtrusselen er størst. Når prioritering av innsatsen må foretas vektlegges arbeidet med strandsoner, samordnet areal- og transport planlegging, Oslo marka, vannressursforvaltning og varehandels lokalisering. Samtidig søker vi å finne fram til mer proaktive og konstruktive arbeidsformer for å bygge opp tillit og forståelse i kommunene. I Oslo og Akershus mener vi at det strategisk sett er viktig å stimulere til sterk fortetting av byggesonen spesielt i kollektivknutepunkt for å nå nasjonale klimamål.

Miljøvernavdelingen har i 2010 tilbudt kurs og seminarer for kommunene og andre for å bevisstgjøre implementeringen av naturmangfoldloven og markaloven i plansaker.

Miljøvernavdelingen har i 2010 behandlet 640 plansaker mot 550 plansaker i 2009. I 2010 behandlet vi 370 reguleringsplaner, 250 dispensasjoner, 16 kommuneplaner/kommundelplaner. I tillegg ble ca 200 saker behandlet etter markaloven.

Juridisk avdeling deltok i opplæringsteamet knyttet til innføring av ny plan- og bygningslov i kommunene i samarbeid med fylkeskommunen. Det ble avholdt 3 kurs.

Det kom inn 793 nye klagesaker etter plan- og bygningsloven og det ble behandlet 843 saker. 79 av de nye sakene var plansaker og 82 av vedtakene gjaldt reguleringsplaner. Saksbehandlingstiden var på ca. 6 måneder.

Tilbakemeldingene fra kommunene er at kommunikasjonen med Fylkesmannens juridiske avdeling er god, men at de likevel ønsker mer kontakt i form av møter og kurs. På grunn av ressursmangel har vi kun kapasitet til å ha et svært begrenset antall møter.

2.5 Landbruksbasert forvaltning og næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Fylkesmannen samarbeider godt med IN's regionkontor, fylkeskommunen og næringsorganisasjonene om landbruksbasert næringsutvikling. I sammenheng med forvaltningsreformen, som trådte i kraft pr. 1.1.2010 med overføring av landbruksrelaterte oppgaver fra fylkesmannen til fylkeskommunen, har det vært flere dialogmøter. Fylkesmannen har bistått med fagkompetanse på områdene rekruttering/ likestilling/etterutdanning og landbruksbasert næringsutvikling.

Fylkesmannen har vært en aktiv pådriver i arbeidet med å videreutvikle "Inn på tunet" som et tenestetilbud, og følge opp tiltak knyttet til den nasjonale handlingsplanen for Inn på tunet og IPT-løftet. Konseptet har et stort potensiale i Oslo og Akershus med stor befolkningskonsentrasjon i umiddelbar nærhet til landbruket. God måloppnåelse er i ferd med å avtegne seg i kommuner der IPT-tiltak er iverksatt.

Fylkesmannen har utarbeidet en risikobasert kontrollplan på landbruksområdet. Av årsaker som det er gjort nærmere rede for under resultatområde 24 ble planlagte kontroller gjort om til dialogmøter, også i 2010.

Fylkesmannen har gjennomført sine forvaltningsoppgaver på skogområdet, og har avholdt møter og samlinger for kommunene, skognæringa og andre samarbeidspartnere. Det er initiert og medvirket til prosjekter innen skogkultur og bioenergi.

RMP for landbruket i Oslo og Akershus (RMP) ble rullert i 2009. RMP ble bare godkjent for ett år da SLF hadde merknader til deler av programmet. RMP ble endelig godkjent i september 2010. RMP la opp til at det skulle innføres forskrift om regionale miljøkrav i 2 nye vannområder (Leira og PURA). Forskrift for RMP-tilskudd er revidert og vært ute på høring. Forskrift om regionale miljøkrav for Leira og PURA er utarbeidet. Det er utarbeidet informasjonsmaterieell og avholdt informasjonsmøter. Det er initiert og bidratt til utviklingsprosjekter som "Gratis miljøplanråd i Leira".

Naturressursforvaltning og miljøvern

Miljøvernavdelingen utarbeidet landets første regionale handlingsplan for fremmede arter i 2010 og rapporten om marine fremmede arter ble ferdig i mars. Etterslep i arbeidet med forvaltningsplaner er rettet opp i 2010 der en strategisk prioritering av våre reserver/landskapsvernområder viser at 7 planer skal ferdigstilles i 2010, og ytterligere 5 ferdigstilles våren 2011.

Forvaltningen av trua arter er høyt prioritert. Vi er spesielt tilfreds med vår innsats som koordinatorfylke for handlingsplan for stor salamander der alle midler er tildelt i henhold til planen. Handlingsplan for dragehode og dragehodeglansbille og handlingsplan for kalk-lindeskog er ferdigstilt. Vi har også bistått til handlingsplan for åkerrikse samt edelkreps. Større skjøtelsprosjekter i prioriterte verneområder gjennomføres i år med penger fra handlingsplan for hule eiker. Vedtatte forskrifter for trua arter og naturtyper nødvendiggjør i 2011 behov for midler til forvaltning av disse forskriftene.

Rent hav og vann og giftfritt samfunn er gitt høy prioritet i 2010. Vi er i gang med kartleggingen av tilførsler av miljøgifter til vassdragene og fjorden.

Naturmangfold har vært høyt prioritert i miljøvernavdelingen der friske midler til bevaring av arter og naturtyper har resultert i nye konkrete prosjekter særlig innen skjøtsel og kartlegging, samt muligjort skjøtsel innenfor våre viktigste verneområder, slik som Svartskog, Ekeberg og Semsvannet. Kursingen av kommunene i den nye naturmangfoldloven har bidratt til å skape dialog med både kommuner og interesseorganisasjoner.

Vi prioriterer oppfølging av Vannrammedirektivet og oppryddingen av forurensede sedimenter i Oslofjorden. Midlene som er stilt til rådighet fra Klif til oppfølging av prioriterte grunnforurensningslokaliteter har vært en viktig drahjelp i arbeidet. Nye konsesjoner og krav til avslutning og etterdrift av deponier er gitt, men vil kreve betydelig oppfølging. Vi er tilfreds med Klifs bidrag til å styrke tilsyns- og grunnforurensningsarbeidet i Oslo og Akershus. Arbeidet med å rekruttere nødvendig tilsynskompetanse har dessverre tatt lengre tid enn antatt, hvilket betyr at effekten av økt tilsynskapasitet synliggjøres først i 2011. Tilsynsaktiviteten innen forurensningsområdet i form av antall tilsyn er på linje med forrige år.

Sekretariatsfunksjonen for rovviltneimnda er etablert som et samarbeid mellom landbruksavdelingen og miljøvernavdelingen hvor miljøvernavdelingen har hovedansvar for oppfølging. Dette sikrer en god samordning mellom landbrukspolitiske og miljøpolitiske virkemidler. Sekretariatet og det politiske utvalget har et godt og tett samarbeid.

Fylkesmannen bruker miljødata i behandling av plansaker og veileder aktivt kommunene i hvordan dataene best kan brukes lokalt. Det er viktig med godt ajourhold og kvalitetsikring av dataene slik at de er mest mulig presise i forhold til plansaksbehandlingen.

Hovedinnsatsen når det gjelder klima skjedde gjennom uttalelser til plansaker etter rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging. Innsigelser til kjøpersenteretableringer og etablering av boligfelt med dårlig kollektivdekning har vært virkemidler som er brukt. Vår rolle som rettleder og pådriver overfor kommunene vedrørende klimaplaner har hatt lavere prioritet.

2.6 Samfunnstryggleik og beredskap

Hovedsatningsområdet har også i år vært den kommunerettede virksomheten. Det har vært fokusert på forebyggende arbeid ved ivaretagelse av samfunnssikkerhets- og beredskapshensyn i kommuneplanleggingen. Tilpassing til klimaendringer vektlegges tungt i dette arbeidet. Oppdatering av ROS-analyser og kriseplaner er viet betydelig oppmerksomhet. Krisehåndteringsøvelser har bidratt til kompetanseheving og kvalitetssikring.

Kapittel 3 - Resultatområder

Kongehuset

00.1 Kongelige besøk

Vi har bistått med gjennomføring av tre besøk fra Kongefamilien. (Lørenskog, Nittedal og Oslo)

00.2 Tildeling av ordener og medaljer

119 søknader om ordener og medaljer ble mottatt i 2010.

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Naturens mangfold og friluftsliv

Naturmangfold har vært høyt prioritert i arbeidet i 2010, og flere midler til bevaring av arter og naturtyper samt under handlingsplanene har resultert i nye og konkrete prosjekter særlig innen skjøtsel og kartlegging. I tillegg har midlene gjort det mulig å prioritere skjøtsel også innenfor flere av våre viktigste verneområder, slik som Svartskog, Ekeberg og Sems vannet. Kursingen av kommunene i den nye naturmangfoldloven har bidratt til å skape dialog med både kommuner og interesseorganisasjoner. Handlingsplanen for fremmede arter er landets første regionale plan og den er blitt godt mottatt.

01.1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Seks nye skogreservater i Oslo og Akershus ble opprettet i statsråd like før jul, basert på frivillig vern ordningen. Det er varierte områder med ravineskog, barskog og edeløvskog.

Arbeidet med å utarbeide og ferdigstille forvaltningsplaner i prioriterte verneområder er oppskalert i 2010. Først ut er den omfattende planen for fremtidig forvaltning av Nordre Øyeren, der vi har hatt god dialog både med de berørte kommuner, grunneiere og organisasjoner. Vi har også laget en ny strategi for videre prioritering, der oppstart av forvaltningsplan for sjøfuglområder i Oslofjorden er igangsatt.

Bistand er gitt til Regjeringsadvokaten i arbeidet med å utforme erstatninger etter opprettelse av de nye verneområdene i 2008.

01.2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurse

Kursingen av kommunene i ny naturmangfoldlov har vært høyt prioritert og har bidratt til å skape god dialog med både kommuner og interesseorganisasjoner om kartlegging og bevaring av biologisk mangfold i planprosesser. Loven har også blitt et viktig verktøy i saksbehandlingen.

Friske midler til bevaring av arter og naturtyper har resultert i nye konkrete prosjekter særlig innen skjøtsel og kartlegging. Det er utført større skjøtselstiltak innenfor noen av våre viktigste verneområder, Svartskog, Ekeberg og Sems vannet.

Rovviltnemda fungerer svært godt og sekretariatet hos fylkesmannen er styrket i år. To dialogmøter er avholdt, og samarbeidet med region 5, Hedemark er ytterligere forsterket og forberedelser gjort for håndtering av oppnåelse av bestandsmålet for ulv i 2011.

Det er igangsatt store kartleggingsprosjekter innen både dragehode, dragehodeglansbille og kalklindeskog, samt at tilskudd til kartlegging og kvalitetssikring av biologisk mangfold data fortsatt prioriteres høyt. Også handlingsplaner for lakrismjeltblåvinge og åpen grunnlendt kalkmark er igangsatt, der fylkesmannen i Oslo og Akershus har fått koordinatorsansvar.

01.3 Fremmede arter og GMOer

Norges første regionale handlingsplanen mot fremmede arter ble skrevet og lansert av Fylkesmannen i Oslo og Akershus i juni. Bekjempelse av fremmede arter er blitt gjennomført innenfor en rekke verneområder, med hovedfokus på Indre Oslofjord. Vi har sammen med friluftsetaten i Oslo kommune arrangert et vellykket bekjempelseskurs med over 60 deltagere. I april lanserte vi en hagebrosjyre som er svært godt mottatt, over 40.000 eksemplarer som allerede er distribuert til kommuner, etater, bedrifter, velforeninger, hageeiere m.fler. FMOA har også sendt høringsinnspill på nye forskrifter om innføring, utsetting og omsetning av fremmede arter.

01.4 Friluftsliv

Hensynet til friluftsområder for allmennheten søkes ivaretatt i alle plansaker. Alle saker som blir sendt til fylkesmannen vedr. tiltak i statlig sikrede friluftslivsområder behandles fortløpende i henhold til DN-håndbok nr. 16- 2001. Det er også avholdt møte med Fylkeskommunen om reigonreformen, samt at Miljøvern avdelingen har dialog og samarbeid med Skjærgårdstjenesten og forskjellige friluftorganisasjoner i regionen.

Resultatområde 03 Rent hav og vann og giftfritt samfunn

Resultatområdet er gitt høy prioritet i 2010. Vi har startet arbeidet med å integrere opprydningen av forurensede sedimenter i sammenheng med gjennomføring av EUs Vannrammedirektiv. Vi har blant annet videreført arbeidet med å kartlegge tilførsler av miljøgifter til vassdragene og fjorden. På grunn av endring av vannregionmyndigheten har det blitt forsinkelser i arbeidet med oppfølging av Vannrammedirektivet.

Midlene som er stilt til rådighet fra Klif på oppfølging av prioriterte grunnforurensningslokaliteter har vært en viktig drahjelp i arbeidet.

Nye konsesjoner og krav til avslutning og etterdrift av deponier er gitt, men vil kreve betydelig oppfølging.

03.1 Helhetlig hav- og vannforvaltning

Vi har etablert en god og løpende dialog med AFK og OFK som har av ØFK fått ansvaret for å lede prosessarbeidet av de 7 vannområdene i Oslo og Akershus.

Overvåkingen er i flere vannområder blitt optimalisert i etterkant av ferdigstilte tiltaksanalyser. Fylkesmannen har bistått med midler til spesielle undersøkelser knyttet til fisk og elvemuslinger.

Klassifiseringen er utfordrende fordi flere av våre vann typer foreløpig ikke inngår i klassifiseringssystemet.

Endring av vannmyndighet har ført til forsinkelser i vårt miljøfaglige arbeid med karakterisering og klassifisering som vi planla starte i 1.halvdel 2010.

Vi har prioritert aktiv deltagelse fra Miljøvern avdeling og Landbruksavdelingen inn mot de vannområder som er i gjennomføringsfasen og startet arbeidet som sektormyndighet på avløp for å tilpasse nye utslippstillatelser etter tiltaksanalyser i vannområdene. Hittil er 2 kommunale avløpstillatelser gjennomført mens ytterligere 5 er planlagt. Vi fokuserer her på ledningsnettfornyelse.

03.2 Overgjødning og nedslamming

Vår deltagelse i undersøkelsen av kommunens myndighetsutøvelse på avløpssektoren har vært viktig. Resultatoppfølging derfra blir benyttet som innspill i arbeidet med oppfølging av den nye vannforvaltningen.

Vi har engasjert oss i arbeid med å få utviklet gode regionale avløpsløsninger i utsatte områder. Gode prosesser er

blitt etablert mellom kommuner for tettere avløps samarbeid. Dette har gått utover fremdriften av ferdigstillingen av akkreditert prøvetaking, jfr. våre møter med KLIF vedrørende dispensasjoner.

03.3 Oljeforurensning

Oppdatering av MOB databasen pågår. Deltagelse på oppsummeringsseminar etter Full City.

03.4 Miljøgifter

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har vært i kontakt med alle sine prioriterte grunnforurensningslokaliteter og sender ut pålegg fortløpende etter hvert som vi får inn etterspurt dokumentasjon. Fylkesmannen har arbeidet med KLIF sine lokaliteter i Oslo og Akershus, og vil deretter ta de andre fylkene. Fylkesmannen i Oslo og Akershus har fått oppfølgingsansvar for. Har stort sett fått sendt ut brev til alle lokaliteter innen utgangen av året.

03.5 Avfall og gjenvinning

Avdelingen deltok i årets landsdekkende deponiaksjon. Vi hadde allerede kontrollert eksisterende deponier for ordinært avfall i forbindelse med nye tillatelser i 2008/2009. Fokus i aksjonen for vår del ble derfor sorteringsanlegg som leverte avfall til deponi samt anlegg for mottak av tungmasser. 5 anlegg er kontrollert og funnene er lagt direkte inn i forurensning.

13 anlegg for mottak og mellomlagring av farlig avfall ble kontrollert, herav 7 kommunale mottak. Resultatene er tidligere rapportert til Klif. Funnene ble lagt direkte inn i Forurensning.

Resultatområde 04 Et stabilt klima og ren luft

I Oslo og Akershus mener vi at det strategisk sett er viktig å stimulere til sterk fortetting av byggesonen spesielt i kollektivknutepunkt for å nå nasjonale klimamål.

Hittil har vårt arbeid med klimaspørsmål blitt prioritert gjennom arbeidet med arealplansaker. Vi vil trenge noe tid og nærmere føringer for å finne vår rolle og hva vi skal vektlegge i det fremtidige klimaarbeidet.

Støykartlegging i hht kap 5 blir nøye fulgt opp gjennom deltakelse i kontaktgrupper, møter og seminarer. I vårt arbeid med plansaker legger vi stor vekt på at T-1442 blir overholdt.

04.1 Klimaendringer

SPR for klima følges i hovedsak opp ved arbeid med kommuneplanene. Klima vurderes fortløpende i arealplaner. Innsigelser i forhold til klima er i hovedsak knyttet til ATP. Aktuelle klimarapporter fra kommunene er gjennomgått i samarbeid med fylkeskommunen ved bruk av konsulent.

04.4 Lokal luftkvalitet og støy

Arbeidet med strategisk støykartlegging er i rute og er blitt fulgt opp fra fylkesmannens side. Ellers har støy vært et prioritert område i plansaksbehandlingen og følges opp med innsigelser der grenseverdiene er overskredet i vesentlig grad eller bestemmelsene ikke er tilfredsstillende.

Resultatområde 06 Planlegging for en bærekraftig utvikling

Fylkesmannens miljøvern avdeling har økt bemanningen til 5 årsverk fordelt på 6 personer i 2010 for å følge opp overordnede styringssignaler i tråd med en bærekraftig utvikling. I 2010 har oppfølging av naturmangfoldloven, markaloven, areal- og transportplanlegging og ivaretagelse av strandsonen vært prioritert.

Nedenfor planstatistikk for miljøvernavdelingens planbehandling: Kommune(del)planer: 16, Reguleringsplaner: 367

Antall innsigelser - tema miljøvern:

- 46 innsigelser til 17 planer

Antall klager på dispensasjon og resultat – tema miljøvern:

- Tot. ant. saker: 246
- Ant. klager: 12
- Ant. hvor klagen fikk medhold: 3
(3 ble trukket og 5 ennå ikke avgjort)

06.1 Ansvar for at nasjonal politikk formidles og ivaretas

Se punkt 2.4 og 2.5.

06.2 Fylkesmannen som styringsmessig bindeledd og rettssikkerhetsgarantist

Se punkt 2.4 og 2.5.

06.3 Samordning av statlige interesser

Se pkt 2.4 og 2.5.

06.4 Kart og geodata

I 2010 har det vært særlig fokus på arbeidet med digital tilrettelegging av plandata gjennom Plan- og temadatautvalget i Akershus. FMOA har prioritert videre oppdatering av nasjonale kartdatabaser (Naturbase, Artsobservasjon, VannMiljø ,m.v.) og hatt særlig fokus på kartlegging og innlegging i naturbase av arter foreslått som prioriterte og naturtyper foreslått som utvalgte.

Kurs om digitale plandata ble holdt for kommuner og private arealplanleggere i september. Fylkesmannsembetet har egen GIS-koordinator. Det er arrangert interne kurs i bruk av GIS-verktøy i 2010. Ny geodatastrategien for embedet er under utarbeidelse, endelig ferdigstillelse i 2011.

Nå er naturtypekartlegging i fylket fullført, ved at Aurskog-Høland er lagt inn i naturbase. Det er også igangsatt supplerende kartlegging i flere kommuner.

Resultatområde 07 Tverrgående virkemidler og oppgaver

Arbeidet med å rekruttere nødvendig tilsynskompetanse har dessverre tatt lengre tid enn antatt, hvilket betyr at effekten av økt tilsynskapasitet synliggjøres først i 2011. Tilsynsaktiviteten innen forurensningsområdet i form av antall tilsyn er på linje med forrige år. Inntjeningen for 2010 er imidlertid vesentlig lavere enn planlagt. Dette skyldes mange uheldige omstendigheter; vanskelig å rekruttere, sentrale kontrollaksjoner går utover planlagt tilsyn, kommuneretta tilsyn i 2010 var mer ressurskrevende enn planlagt, mistet tilsynspersonell til Klif, i tillegg til fødselspermisjoner/sykdom. Med den nye rekrutteringen i høst ligger vi bedre an til å øke tilsynskapasiteten i 2011.

07.3 Virkemidler og prosesser

Det er gjennomført **95** inspeksjoner og **3** revisjoner. Ressurser brukt til kommuneretta tilsyn i 2010 er en av årsakene til at inntjeningen har blitt vesentlig redusert. Enkelte av de planlagte systemrevisjoner innen avløpssektoren måtte utgå pga vakanser og deltagelse i landsomfattende avløpsaksjon. Inntjening fra tilsynsvirksomheten ble som følge av dette å utgjøre vesentlig mindre enn det som tidligere var antatt.

Belastningsfullmakt for 2010 bes derfor redusert fra 2,5 mill til **1,6 mill.kr**

Det frekvensbaserte tilsynet for virksomheter som er regulert gjennom enkelttillatelser (basert på risikoklasser) og for bransjer som er regulert gjennom forskrifter gjennom kontrollklasser følges opp. Vi har imidlertid noe etterslep på kontroll av virksomheter som er omfattet av kap 24 og 26-30 i forurensningsforskriften.

Vi deltok i tre landsdekkende kontrollaksjoner mot henholdsvis avløp fra kommunale renseanlegg, mottak av farlig avfall og deponier. I tillegg deltok vi i to regionale aksjoner rettet mot EE-avfall, og returmetallbransjen/skraphandlere.

Følgende prioriteringer er lagt til grunn ved egeninitiert tilsyn og ved utvelgelse av virksomheter ved kontrollaksjoner: 1) Øke tilsynet av virksomheter som kan ha farlige stoffer- og stoffer med ukjent disponering, spesielt i områder med høyt nivå av miljøgifter. 2) Aktivt arbeide med sporing av kilder for miljøgifter til vassdrag og fjord

Vi har videreført kontroller med sykehuslaboratorier og har fortsatt fokus på miljøgiftutslipp i Alna-vassdraget. Vektlegging av substitusjon i kontrollene har vært viktig.

- Det er blitt foretatt kartlegging av tilførsler av miljøgifter i Sandviksvassdraget i 2010 som grunnlag for kildesporing.

Inntekter fra arbeid med konsesjoner og tillatelser utgjør nær halvparten av de totale gebyrinntektene.

Vi er i gang med å revidere utslippstillatelser på avløpssektoren i forhold til Vanddirektivet. Det er gitt 4 tillatelser i 2010 og 4 er i prosess. Vi vil ende opp med totalt 32 tillatelser når arbeidet er slutført.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
01 Naturens mangfold og friluftsliv	kr 3 728 980,44	kr 1 814 715,25
03 Vannforurensning, miljøgifter og avfall	kr 2 504 217,67	kr 1 702 248,60
04 Luftforurensninger og klima	kr 250 984,56	kr 0,00
05 Int. miljøsamarbeid i nord- og polarområdene	kr 305,00	kr 0,00
06 Planlegging for en bærekraftig utvikling	kr 2 922 453,05	kr 789 776,12
07 Andre virkemidler	kr 1 066 464,04	kr 31,90
Andre oppgaver under MD	kr 731 959,32	kr 0,00
Sum:	kr 11 205 364,00	kr 4 306 771,00

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

21.1 Jordbruk

Sentrale utviklingstrekk og drivkrefter i utviklingen av jordbruket Antall søkere om PT er redusert med 37 til 2363. Dette tilsvarer 1,6 % og er som tidligere. Vi ser nå at antall foretak med korn reduseres sterkere (-61) og at det er en økning i antall søkere med grovfôr. Kornarealet i fylkene er redusert med ca 8 000 dekar fra 2009 til 2010. Grovforarealet er økt med ca 6 000 dekar. Dette kan være en endring i et langsiktig utviklingstrekk. Drivkrefter kan være utfordringer med små skifter, regionale miljøkrav for å redusere erosjon og tilskuddssatser.

Hovedutfordringer knyttet til bruken av økonomiske og juridiske virkemidler og regelverksforvaltning

m.v.

Hovedutfordringen når det gjelder bruken av økonomiske og juridiske virkemidler og regelverksutformingen er knyttet til virkemidlene i RMP. Det er utviklet en rekke ordninger for å målrette de økonomiske og juridiske virkemidlene i RMP. Vi har i 2010 revidert RMP-forskriften slik at denne har kommet mer i samsvar de nasjonale retningslinjer for forskriftsutforming. Vi har også fulgt opp RMP med å vedta forskrift om regionale miljøkrav med hjemmel i forskrift om Produksjonstilskudd i 2 nye vannområder. På dette området er det et krevende arbeid å tilpasse dette til det nasjonale regleverket og følge opp kommunene slik at de blir i stand til å forvalte virkemidlene på en god måte foreta risikobaserte kontroller og følge opp avvik.

Bruk av midler over kapittel 1144 post 77 til rovviltkompensasjon og utfordringene på området

Midlene er benyttet til utvikling og kvalitetssikring av skadeforebyggende tiltak mot rovviltskader. Arbeid med digitalisering av rovviltbeskyttende gjerdetiltak fra 2005 og fram til i dag er påbegynt. Tiltaket videreføres i 2011 i kombinasjon med kontroll og kvalitetssikring.

Ny ulveetablering i Akershus kan medføre større utfordringer knyttet til beitebruk, jakt- og friluftsinnteresser.

Utviklingen i beitebruk og tapsstatistikk

Det er sluppet omtrent samme antall sau på utmarksbeite som foregående år.

Den totale tapsprosenten (sau og lam) i fylket, som skyldes alle tapsårsaker, er økt fra 5,35 til 5,54. Av tapene som skyldes rovvilt, er det gaupe som er den største skadegjøreren, men det er også dokumentert ulveskader i Nes og Eidsvoll.

Det er erstattet noen flere dyr og utbetalingene er derfor høyere enn i fjor. Total erstatningsutbetaling er på kr 590 897 for 289 dyr.

Det er benyttet kr 150 000 til 3 investeringstiltak i beitefelt fra ordningen med organisert beitebruk (OBB). I tillegg er kr 90 000 brukt til investering i nye radiobjeller til bruk i 2012.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2010	2009
FMOA	5057	8362	62,3	3,2	6,95	5,54	5,35
Sum	5057	8362	0	0	0	0	

21.2 Skogbruk

Rapporter kort om utviklingen i skogbruket, beskriv utfordringene på skogområdet i fylket, og gi en oversikt over hvordan Fylkesmannens arbeid på området har bidratt til resultater og aktivitet.

Det har vært en svak økning i avvirking i 2010. Avvirkingen er på 764.280 fm³. Økningen antakelig skyldes oppgang i tømmerpriser. Denne summen ville kunne vært høyere, men pga tidligere finanskrise har flere skogeiere valgt å avvente en eventuell hogst.

Det har vært en svak nedgang på planting (både arealmessig og i antall) og 30 % nedgang på ungsogspleie i Oslo og Akershus 2010. Det er plantet totalt 5.118 dekar med 908.044 planter og gjennomført ungsogspleie på 17.001 dekar. I samarbeid med næringsorganisasjoner satte Fylkesmannen i gang et skogkulturprosjekt i 2008 som avsluttes ved utgangen av 2010. Flere av fylkets kommuner har og satt i gang sine egne skogkulturprosjekter.

Forvaltning av av tilskuddsordningene er gjennomført. Til nærings- og miljøtiltak i skogbruket er det innvilget kr 3.536.616,- i alt (skogkultur, miljøtiltak, veibygging, drift med hest). Til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer er det innvilget kr 2.000.000,- som ramme til tre takstprosjekter. Forvaltningen er rapportert i fagsystemene TSKOG, SVEG, SKAS, Web-SKAS, ØKS.

Det er totalt inngående ca kr 17,9 millioner til skogfond i fylkene. Det ble utbetalt kr 21,3 millioner. Beholdningen ved årskiftet er ca kr 86,2 millioner (en reduksjon på ca kr 3,4 millioner siden fjoråret).

Resultatkontroll for skogbruk og miljø er gjennomført og rapportert.

I 2010 har det i Oslo og Akershus blitt trukket ut 272 felt som kommunene skulle kontrollere i forhold til økt innsats på kontroll og håndhevelse av foryngelsesbestemmelsene i forskrift om bærekraftig skogbruk (brev fra statsråd). Status er rapportert til Statens landbruksforvaltning.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Samarbeidet med regionale aktører innen næringsutvikling

FM samarbeider godt med IN's regionkontor, fylkeskommunen og næringsorganisasjonene om landbruksbasert næringsutvikling. Det er holdt 2 partnerskapsmøter bl.a. om handlingsprogrammet for bruk av bygdeutviklingsmidler. Saksbehandlermøter med IN holdes hvert kvartal. IN følger opp strategien ved sin forvaltning av midler til bedriftsrettet tiltak. Revisjon av hovedstrategiene for landbruksbasert næringsutvikling ble utsatt til 2011 i påvente av et nytt nasjonalt styringsdokument.

FM har dessuten deltatt på flere møter med og i regi av fylkeskommunen for å drøfte utfordringer i landbruket i Akershus.

Bruken av BU-midler i forhold til den regionale næringsstrategien

Den ordinære rammen for BU-midler til Oslo og Akershus var i alt 14,1 mil. kr i tilskudd og 29,9 mill. kr i rentestøtte.

Fylkesmannen har tildelt IN 11,9 mil. kr i tilskudd. Lånerammen for rentestøtte var 29,9 mil.kr. 2,2 mil. kr gikk til utrednings- og tilretteleggingstiltak samt praktikantordningen.

Omsøkt beløp:

Fylkesmannen: 3,4 mil. kr (i tilskudd).

Innovasjon Norge: 19,5 mil. kr i tilskudd og 49,3 mil. kr i rentestøtte.

Tildelingen (alle tall inkludert inndragninger og overføringer fra årene før).

Fylkesmannen:

Totalt: Utrednings- og tilretteleggingstiltak samt praktikantordning 2,27 mil. kr.

Innovasjon Norge innvilget følgende beløp:

- Tilskudd til tradisjonelt landbruk: 9,75 mil. kr.
- Rentestøtte tradisjonelt landbruk: 36,7mil. kr.
- Tilskudd til nye næringer: 5,0 mil. kr.
- Rentestøtte nye næringer: 6,5 mil. kr.

Tildeling gjennom Fylkesmannen - Utrednings- og tilretteleggingsmidler samt praktikantordningen

I alt har Fylkesmannen behandlet 29 søknader (inkludert praktikantordning) med et omsøkt beløp på ca. 3,4 mill. kr. 26 søknader fikk tilsagn og 3 ble avslått.

I tillegg til disse ble det behandlet 4 søknader, men pga. bl.a. manglende fullfinansiering ikke realisert og dermed ikke finansiert.

Hovedstrategien er å styrke utviklingen av produksjonsklynger og nettverk i regionen. Satsingsområder er mat, økologisk produksjon, grønt vertskap og klima/ trevirke/bioenergi.

Oversikt over tildeling til utredningsprosjekter fordelt etter strategier og satsingsområder:

- Produksjonsklynger/nettverk: 158.000 kr (3 søknader)
- Mat, produksjon og foredling: 423.000 kr (7 søknader)
- Økologisk produksjon, omsetning og forbruk: 75.000 kr (1 søknad)
- Grønt vertskap: 225.000 kr (3 søknader)
- Klima, trevirke og bioenergi: 358.400 kr (3 søknader)
- Ungdom/rekruttering/kompetanse: 1.034.880 kr (9 søknader).

Detaljer om bruken av bedriftsrettete BU midler og midler fra de nasjonale verdiskapnings-programmene som forvaltes av Innovasjon Norges regionkontor Oslo og Akershus følger i egen rapport til LMD (frist 28.2.2011).

Tiltak for økt satsing innen landbruksbasert vare- og tjenesteproduksjon, matspesialiteter, grønt reiseliv og utmarksnæring.

Viktige utredningsprosjekter, dvs. tiltak som forsterker satsingen på de ovenfor nevnte områder var følgende

(sortert etter satsingsområder, i gangsett / finansiert i 2010):

Grønt vertskap (IPT og grønt reiseliv):

”Kompetanseprosjekt for aktører innen Inn på Tunet (IPT) i bynære områder - samarbeid mellom Hvam og Skjetlein videregående skoler” ”Grønn integrasjon” (2009-2010)

”Grønt reiseliv i by'n (2009-2010)

”Naturbaserte produkter i Akershus og Østfold”

Mat:

”Det norske Måltid 2010”

”Østlandsmesterskapet for VG2 elever i kokkefag”

”Prosjekt knyttet til lokal mat på videregående skoler i Oslo og Akershus” ”Mat & kulturbuss 2010”

Økologisk produksjon, omsetning og forbruk:

”Økologisk gourmetrestaurant”

”Foregangsregion innen økt forbruk av økologisk mat i Østfold, Oslo og Akershus” (finansiert i 2009, oppstartet 01/01/2010)

I tillegg til ovenfor nevnte satsingsområder har en satt fokus på **klima- og miljørelaterte tiltak** ved å støtte følgende utredningsprosjekter: ”Lav-energilandbruket – forprosjekt”

”Skjøtselsplanlegging og restaurering i Sørkedalen”

Dessuten ble 2 **RIP-prosjekter** (del av *Regionalt innovasjonsprogram, tidligere RUP - regionalt utviklingsprogram*) i Oslo og Akershus tildelt BU-midler i 2010: ”Ungforsk” og ”Etablererinfo”.

Rekruttering: Praktikantordning

Det er innvilget 325.510 kr i praktikantordningen. I 4 søknader har det blitt søkt om støtte til å lære opp 2 kvinnelige og 2 mannlige praktikanter.

Viktige prosjekter som ble videreført i 2010 (delvis finansiert i 2009):

”Regional matkultur”

”Fisketurisme” (INTERREG - prosjekt)

”Matstreif” (som en del av Regional Matkultur)

”Innovasjons- og kompetansesenter for landbruket i Akershus” (Agro Utvikling)

Tverrsektorielt samarbeid og resultater i arbeidet med Inn på tunet generelt og Inn på tunet-løftet i kommunene spesielt

FM fikk inn 6 søknader til IPT løftet. Søknadene ble saksbehandlet her, vi innstilte og sendte søknadene over til Innovasjon Norge.

Handlingsplan for IPT:

Fylkesmannen er gitt ansvar for å følge tiltak i planen. I 2010 har vi utviklet et kompetansetilbud for tilbydere og kjøpere av IPT.

Vi har deltatt i arbeid med å utvikle kvalitetssikringsverktøy. Høsten 2010 ble det holdt kurs på området.

Fylkesmannen har støttet etablering av nettverk blant IPT tilbydere.

Resultatområde 22 Klima og miljøtiltak i landbruket

22.3 Miljøprogram og miljøplan

Måloppnåelse for virkemidlene i RMP:

RMP-tilskuddene er målretta virkemiddel og forsterkes med juridiske virkemidler i form av regionale miljøkrav i enkelte vannområder i planperiode en.

Måloppnåelsen kan økes om man setter inn enda mer differensierte virkemidler i de ulike vannforekomstene, dette krever imidlertid økt veiledning og informasjon. *Det er noe usikkerhet knyttet til det vi har betraktet som de*

viktigste miljøtiltakene for å redusere P-tap til vassdrag, nemlig om vegetasjonssoner og endra jordarbeiding i erosjonsrisikoklasse 1 og 2 er målretta nok jfr Bioforsk (Marianne Beckman). (UT?)

Forenkling av ordningene kan øke oppslutningen for mange ordninger, men redusere målrettingen. Mange av endringene som er kommet i denne resultatperioden, er krav om en universell utforming av tilskuddsordningen fra SLF. Dette har ført til merarbeid og frustrasjon i næringa. F.eks at buffersoner skal måles i antall løpemeter og ikke dekar.

Vi har i 2010 lavere oppslutning for endra jordarbeiding i erosjonsklasse 2,3 og 4. Dette kan skyldes a) lavere tilskuddssatser for samme tiltak og erosjonsklasse i Akershus sammenlignet med nabofylker, b) for lite informasjon og veiledning, c) økte leiearealer.

Som en konsekvens av at ordningene i RMP er blitt mer målrettet, er den samtidig blitt mer tidskrevende og komplisert. Kommunene har ikke tilstrekkelig med ressurser til å forvalte ordningen, drive informasjon, veiledning og kontroll.

Målkonflikter: Erosjonshindrende tiltak med økt areal som ikke jordarbeides om høsten kan gi mindre handlingsrom for bonden. Utfordringene er knyttet til økt (leie)areal som skal jordarbeides om våren, økt plantevernmiddelbruk, mykotoksiner og reduksjon i matkornproduksjonen.

I 2010 ble flere nye tilskudd innført på miljøvernområdet. Disse tilskuddsordningene ligner flere ordningene innen RMP-kulturlandskap og styrker måloppnåelsen for viktige naturtyper og arter. Samtidig har vi begrenset med midler og har hatt som et prinsipp at det ikke bør være like regionale og nasjonale ordninger.

Kart. Ikke oppdatert jordsmonnsdata gir feil kartgrunnlag i behandling av RMP-søknadene. Pr. i dag er det ikke kapasitet verken fra kommunen, FM eller Skog og Landskap til å kvalitetssikre og ajourføre kart. Endring i forskriften hvor generelle vilkår er fjernet fra forskriften.

Tilstand og utvikling for forurensing fra Landbruket i vannområder i første planperiode:

Regionale miljøkrav. 2010 var første år med krav i vannområdene Leira og PURA. Her er det sterkt behov for informasjon og informasjonstiltak. Mange har ikke forstått og fulgt opp kravene.

Haldenvassdraget: Her er det et sterkt press på landbruket for å øke oppslutning om RMP-tiltak og innføre miljøkrav om at alt areal i erosjonsklasse 2,3 og 4 (ca 80% av arealet) ikke skal jordarbeides om høsten.

Hovedprioritering for bruk av SMIL midler:

De fleste kommuner prioriterer å støtte tiltak mot forurensing. Kulturlandskap og kulturminnevern blir ofte nedprioritert i kommuner som har avrenning fra landbruket som en hovedutfordring.

Store og eldre hydrotekniske anlegg fra 1970 tallet har store utfordringer i planerte leirjordsområder. Her er det behov for utbedringer for flere millioner kroner.

Kobling RMP/SMIL: Tilskuddsordningene styrker hverandre ved at investeringer og årlig tilskudd blir gitt til samme sak for å målrette tiltakene. I noen av RMP ordninger vil SMIL tilskudd til investering på et område være berettiget til årlige RMP tilskudd til vedlikeholding av tiltaket.

Status og oppfølgingstiltak fra forvaltningens side i miljøplanarbeidet: Gratis miljøråd er en konkret veiledning av gårdbrukere med gjennomgang av tilstanden på gården, aktuelle miljøtiltak og tilskuddsordninger.

Klimatiltak:

Tilbakemeldinger på kommunenes energi og klimaplaner. Styrking av kompetanse internt i landbruksavdelingen. Enkelte RMP-virkemidler bidrar også til reduksjon av lystgassutslipp og økt karbonlagring i tillegg til redusert avrenning av næringsstoffer til vassdrag.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2010 etter søknadsomgang 2009 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Gjengroing	Avrenning til vassdrag	Kulturminneverdier	Tilgjengelighet og friluftsverdier	Verdifulle kulturlandskap	Plantevernmidler	Avfallsinnsa
FMOA	794255	41880470	661237	176603	4819237	327976	0
Sum	794255	41880470	661237	176603	4819237	327976	

22.4 Økologisk landbruk

Status og utfordringer Økologiske tall for Oslo og Akershus fra 2010 sammenlignet med 2009, viser at det har vært en økning i Oslo og Akershus, bortsett fra en svak nedgang i Akershus på økologisk areal. Tall fra Oslo viser at det økologiske arealet var 12,1 % for 2009, og 17,9 % i 2010. Andelen økologisk areal og karens viser 20,7 % for 2009 og 21,9 % for 2010.

Tall fra Akershus viser at det økologiske arealet var 4,3 % i 2009, og 4,2 % i 2010. Andelen økologisk areal og karens viser 5,0 % både i 2009 og 2010. Andelen melkekyr og ammekyr har økt i Akershus i perioden fra 2009 til 2010. I 2009 og 2010 var det henholdsvis 14,8 % og 15,7 % økologiske melkekyr i Akershus, og henholdsvis 7,9 % og 9,0 % økologiske ammekyr.

Fra etterkrigstiden har jordbruket blitt drevet i en ensidig retning, med stort fokus på korn og åkervekster. Antallet husdyr er derfor lavt, noe som vanskeliggjør tilgangen på gjødsel. Økologisk jordbruk er det motsatte av ensidig jordbruk, så på produksjonssiden er mangelen på allsidighet en utfordring. På forbrukssiden har vi en vei å gå med blant annet forbrukerkompetanse, tilgang til varer og prissetting. I vårt område er det også en utfordring med kort vei til godt betalt arbeid utenfor gården, som trolig er med på å holde antallet økologiske bruk nede. For å drive økologisk kreves ofte en del mer innsats med både kunnskap og tid sammenlignet med et konvensjonelt bruk.

Gjennomførte tiltak Handlingsplanen for økologisk landbruk i Oslo og Akershus er laget i samarbeid med Østfold for perioden 2010-2015, og har satsingsområder innen produksjon og forbruk. Innen produksjon er hovedsatsingen på korn og grovførbasert husdyrproduksjon. Innen forbruk er hovedsatsingen storhusholdning og barn/unge. Vi oppfordrer særlig til tiltak som kompetanseheving (veiledning og opplæring), markedsføring og profilering, produktutvikling, nettverksbygging og produksjonsfremmende tiltak.

I 2010 kom det inn søknader å de økologiske handlingsplanmidlene for til sammen 683 744 kr, og vi fordelte omtrent dette beløpet til prosjekter utifra hovedsatsingene i handlingsplanen. Vi fikk 425 000 kr fra SLF, resten gikk vi inn med egne BU-midler.

Høsten 2010 arrangerte vi et seminar i samarbeid med Fylkesmannen i Østfold og Oikos. Temaet her var økologi, og målgruppen var ansatte i kommuner, landbruksrådgivning, næringsorganisasjoner og andre.

Vi har jevnlig kontakt med de andre økologiansvarlige hos Fylkesmennene på Østlandet. Utifra dette kommer det mye kunnskapsutveksling og ideer til samarbeid.

Økoløft i kommuner Vi har en økoløftkommune hos oss – Aurskog Høland. Det er god kontakt mellom oss og dem, og økoløftkommunen er aktive i det økologiske arbeidet vi gjør i Oslo og Akershus. Fylkesmannen har gått inn med en del prosjektmidler til prosjekter som følge av at de er økoløftkommune. I året som kommer vil økoløftkommunen bli enda mer innlemmet i arbeidet som pågår gjennom det økologiske foregangsfylket.

Økologisk foregangsfylke Oslo, Akershus og Østfold er sammen økologisk foregangsfylke innen økologisk forbruk. Vi har tilsatt Hanne Weichel Carlsen som prosjektleder. Økologiansvarlige hos oss er med i arbeidsgruppen og styringsgruppen til prosjektet, så her er det mye samarbeid. Vi er svært fornøyd med prosjektet, og ser frem til videre arbeid i dette.

22.5 Tre og miljø

Gjennomført tiltak for økt bruk av trevirke og økt satsing på bioenergi.

Det har vært noe kontakt med "Tresenteret Trebruk AS" i Vestby. Vedrørende aktivitet innen bioenergi vises til pkt. 21.4.

Fylkesmannen har bidratt til synliggjøring av skogens evne til CO₂-binding i de kommunale klimahandlingsplanene.

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

Det er ingen større endringer i antall klagesaker. Det er fortsatt stort behov for veiledning i forbindelse med

lovendringene som trådte i kraft i 2009, spesielt om driveplikten etter jordloven og boplikten etter konsesjonsloven. Det er utfordrende å forvalte nasjonale mål om å tilgodese en samfunnsmessig forsvarlig prisutvikling på landbrukseiendommer. Dette har sammenheng med at regionen har landets sterkeste arealpress. Prisforskjellen på landbruksareal og tomter forøvrig er så stor at det er attraktivt å fradele eller omdisponere landbruksareal til andre formål, eller selge landbruksareal til en pris langt over konsesjonspris.

Fastsettelse av en høyere maksimal boverdi har bidratt til en harmonisering av prisene i regionen. En fast praktisering av regelverket på området har antagelig også bidratt til at det ikke har vært grunn til å omgjøre konsesjonsvedtak på grunn av for høy pris i perioden. Vi ser imidlertid en økning av saker der grunneier ønsker å oppføre eller fradele kårbolig som ikke er nødvendig for driften.

Det er fortsatt behov for å styrke forståelsen av de ulike regelverk i forvaltningen av plan- og jordlovsakene for å forhindre en uheldig bit for bit nedbygging av landbruksareal. Kommunedialogen bør i større grad inkludere politikere og avgjørelsesorganer i kommunene.

Resultatområde 24 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

Fylkesmannen har ikke gjennomført tiltakene i risikobasert kontrollplan for 2010 som forutsatt. Hovedårsaken til dette er ressursituasjonen i avdelingen primært i forhold til kompetanse på kontroll. To av tre medarbeidere som gjennomførte kompetanse programmet på kontroll har sluttet og den tredje har hatt permisjon i et år til høsten 2010. På starten av året var det vakanse i en av to lederstillinger i avdelingen.

Ved siste rune med forvaltningskontroller i 2008 ble det avdekket klare forbedringspunkter i forhold til Fylkesmannens veiledningsansvar overfor kommunene. Vi valgte derfor å ha en tydelig satsing på vår rolle som kompetansesenter for kommunene. I den forbindelse rekrutterte vi en jurist som skal skulle jobbe primært med økonomiske virkemidler. Det var mye å ta tak i forhold til utvikling av forskrifter og veiledning på regionale virkemidler innenfor RMP. Vedkommende medarbeider skulle også ha ansvaret for kontrolloppgavene, men trengte tid for å sette seg inn i regelverket og høste erfaring. Denne kompetansen ble etterhvert av interesse for SLF og hun ble bedt om å delta i et prosjekt for å utarbeide et eget rundskriv om kontroll. Senere er denne medarbeideren blitt engasjert i et vikariat i SLF for å jobbe med kontroll. Budsjettmessige grunner i embetet gjorde at denne stillingen ikke kunne erstattes i permisjonstiden.

Fylkesmannen har definert risiko for feil innenfor PT og velferdsordningene i vår region som relativt liten. Mer enn 80 % av foretakene driver ensidig kornproduksjon og arealene er godt kartlagt. Vi ser en risiko innenfor driftsfellesskapsproblematikken, men har valgt å være avventende til å gå inn i dette i påvente av avklaringer når det gjelder regelverksforståelse og endelige vedtak i klagesaker fra en del husdyrfylker som er til behandling i SLF.

Vår hovedutfordring i forhold til forvaltning og kontroll ligger nå innenfor virkemidlene i RMP. Fylkesmannen har innført forskrift om regionale miljøkrav med hjemmel i forskrift om PT § 8 i 4 ulike vannområder i Akershus. Det er kommunene som har hovedansvaret for å forvalte disse forskriftene og dette må skje på en korrekt måte i forhold til det nasjonal regelverket for PT-ordningen. Fylkesmannen har brukt mye ressurser på oppfølging og veiledning av kommunene på dette området i 2010.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2010 - antall

Klagebehandling

Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
2	0	3	1	0	0

Dispensasjonssøknader

Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
21	0	0	0	0	0	0	0	0

Fylkesmannens kontroll av landbruksvirksomheten i 2010

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Årsverk: 0,5

Antall personer: 3

2. Gjennomførte kontroller av kommunenes landbruksforvaltning(forvaltningskontroller)

3. Gjennomførte foretakskontroller. Foretakene kan anonymiseres ved A, B, C etc.

4. Andre kommentarer/ innspill:

På grunn av kompetanse i avdelingen og prioriteringer har det ikke latt seg gjøre å gjennomføre kontroller i 2010

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

Tiltak som er gjennomført for å styrke kommunenes kompetanse og kvalitet på landbruks- og matområdet og ev. utfordringer på området Det ble ikke arrangert 2-dagers fellessamling for kommunene i 2010, da vi valgte å legge neste fellessamling til våren 2011. Ulike temaer ble behandlet for seg i dagsseminar: Regionalt miljøprogram (forskrift og veileder), endringer i landbrukslovene (jordlov, konsesjonslov), produksjonstilskudd, massedeposering (samarbeid med Miljø), skog (4 samlinger), økologisk landbruk, næringsutvikling (samarbeid med IN). Kommunene sliter med mangel på kapasitet og kompetanse på flere områder, mest markert innen lovforvaltning: Mangel på juridisk kompetanse i kommunene, og FMLAs skranker i forhold til habilitet, gjør at veiledning ved behandling av enkeltsaker blir mangelfull. Et annet område er RMP ordningen, som er omtalt res. omr 22.3.

Dialogen med kommunene og det landbrukspolitiske engasjementet i kommunene

I tilknytning til forvaltningsreformen (1.1.) ble det innledet dialog med Akershus fylkeskommune om hvordan FMLA kan bidra til å utvikle FKs rolle som en mer aktiv landbrukspolitisk aktør, og hvordan FK kan påvirke kommunene tilsvarende. Kommunenes ansvar påpekes fra oss i sammenheng med planprosesser etter ny Plan- og bygningslov.

Ny landbruksdirektør (1.3.) besøkte alle 12 landbrukskontor i A/O sammen med kommunedialogansvarlig. Samarbeidsavtalen mellom LMD og KS (2010-2012) var et viktig tema. Engasjementet er stort blant kommunenes landbruksansatte, mer begrenset i kommuneadministrasjonen for øvrig. Viktig å framheve de tiltaksmuligheter og virkemidler som kommunene faktisk rår over, og der landbruket i vår region har utviklingsmuligheter med viktige samfunnsbidrag innenfor rammen av nasjonal landbrukspolitikk. Grønn omsorg (IPT) og Grønt reiseliv har f. eks. et betydelig potensial, nettopp i vår region. Dette gjelder også for miljøvirkemidlene. Det er for liten kapasitet i kommunene til å følge opp med informasjon, veiledning og kontroll.

Samarbeidet med KS regionalt

Det er innledet et samarbeid med KS sentralt, og det foreligger konkrete planer for oppfølging i 2011 på 2 områder regionalt:

- 1) Kompetanseheving innen plan- og landbrukslovverk for administrasjoner og nyvalgte politikere etter kommunevalget høsten 2011.
- 2) Samarbeid om etablering av regionalt partnerskap for landbruksbasert næringsutvikling, muligens etter modell fra Hedmark (utover partnerskap for disponering av BU-midler).

Bruk av midler over kap. 1144 post 77 Regionale og lokale tiltak i landbruket til kommunerettet arbeid

Bevilgningen ble benyttet til ekstra lønnsmidler i tilknytning til en utvidet kommunedialog (se over), og til en forsterket innsats på forvaltningsområdet rovdyr/beitedyr (etter 1 års permisjon for fagansvarlig) og kompetanseheving på vannområdet.

Resultatområde 26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging

Rapportering er gitt under 26.1 og delvis 26.2.

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Areal- og samfunnsplanlegging under 26.1 og 26.2 rapporteres sammen her. For kart/GIS-rapportering og beredskap, se 26.2.

Sentrale utviklingstrekk for jordvernet i fylket og hovedutfordringer i virkemiddelbruk og tiltak

Utfordring å bevare store sammenhengende jordbruksområder og kulturlandskap i et langsiktig perspektiv. Blir viktig å vurdere aktuelle virkemidler for å sikre langsiktig disponering av arealer "innenfor" utviklingsretning for tettsteder.

Statens vegvesens håndbøker bør gjennomgås for å se om avgang dyrka mark i gang- og sykkelveisaker kan reduseres.

Rapportering og synliggjøring av omdisponering er ofte for dårlig beskrevet i planbeskrivelse - arealtall dyrkbart areal framkommer sjelden. Overgang fra DMK til AR5 gjør dette vanskeligere. Dyrkbare arealer bør være tilgjengelige i AR5.

Aktivitet og utfordringer i dialog med kommunene for å nå de nye nasjonale målene om å ivareta jord- og kulturlandskapsressursene Aktiviteter:

Samling ang massedeponier i LNF-områder for landbruks- plan-, miljø,- og byggesaksbeh i kommunen i samarbeid miljøvernnavd, fylkeskommune, KLIF. Deltakelse på planforum og referansegr for større plansaker KP, KDP og samferdselssaker. Plan- og bygningslov - samarbeid med Fylkeskommunen og MVA om plantreff. Andre møtefora: regional planstrategi og plansamarbeidet Oslo og Akershus. Regionråd, veiledning på telefon, i kommunene. Tilbakemeldinger i møter og skriftlig på alle arealplaner, dispensasjoner og utvalgte temaplaner eks klima- og energiplaner.

Hensynet til jordvern, kulturlandskap og landbruk, samt aktuelle strategier for å sikre jordvern og kulturlandskap spilles inn i alle aktuelle plansaker

Til kommuneplaner gis det også innspill om kommunen som landbruksmyndighet og muligheter innen næringutvikling, areal/kulturlandskap, miljø og klima/energi.

Landbruksavd fremmet 18 nye innsigelser til konfliktfylte arealer (dyrka og dyrkbar jord) og bestemmelser, 8 av disse gjaldt kommuneplaner og kommunedelplaner, 10 av inns gjaldt 1 reg plan.

6 av innsigelsene fra 2010 er avklart/imøtekommet/trukket. Flere innsigelser fra LA/FLS fra tidligere år er avklart/imøtekommet/trukket i 2010- Sørums KP (Blaker), Nannestad KP07 (Lerberg), Bærum KP09(flere areal), Nes- Hvam vgs. Innsigelse Bærum KP2009, skole Fossum/Smiejordet sendes MD i mars 2011. Innsigelse til reg plan Sole skog skole i Vestby ble ikke tatt til følge av MD. Det er fremmet to klager på dispensasjoner som gjaldt fradeling/omdisponering av dyrka mark. Disse har ikke gått videre fra kommunene hittil.

Totalt har Landbruksavdelingen behandlet eller gitt uttalelse til ca 300 plansaker, 23 kommuneplaner/kommunedelplaner, ca 156 reguleringsplaner (off ettersyn og varsel), ca 115 dispensasjoner og markalovsaker, ca 6 temaplaner (klima- og energi m fl).

Sentrale utfordringer:

Stort arealpress og høy befolkningsvekst. Tettsteder som ligger midt i "smørøyet" av dyrka mark. Stort behov for gang- og sykkelveier der omdisp av dyrka mark kan være uunngåelig. Stort potensial for fortetting og transformasjon er avdekket, men slike prosesser er krevende og tar tid i kommunene. Kunnskap om virkemidler som bidrar til arealutnyttelse, fortetting og transformasjon med kvalitet er viktig for kommuner og FM. Få arealer uten konflikter. De fleste reg planer er i tråd med overordna plan. Svært mange dispensasjonssaker i LNF-områder i noen kommuner på Øvre Romerike. Dette må følges opp i kommunedialog. De mest konfliktfylte dispvedtak påklages.

Gang- og sykkelveisaker: normene for bredder fravikes sjelden på dyrka mark. Landbruksavd har vært i dialog med SVV for å redusere omdisponering av dyrka mark i flere saker. Håndbøkens normer fravikes sjelden.

Markalov og naturmangfoldlov gir nye utfordringer.

Tiltak for de områdene som inngår blant utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Her vises til rapport sendt til SLF med frist 1.februar om erfaringer og resultater i arbeidet med de utvalgte kulturlandskapene Markaplassene i Oslo og Øya – Nordre Eik i Akershus

Status i avgang på dyrka jord i fylket sett i forhold til halveringsmålet:

I 2009 ble 447 daa dyrka jord og 524 daa dyrkbart omdisponert. Halveringsmål for Oslo og Akershus ble nådd: MEN en gjennomsnittlig omdisponering av 786 daa verdifull dyrka jord (matkornareal) er i perioden 2004-2009 er svært høye tall. Halvering av gjennomsnittlig omdisponering av dyrka mark for 1994-2003 (10år): 807 daa. Det er trolig stor underrapportering, særlig i årene 2004-2006. Areal til skogplanting og reg til landbruk er ikke tatt med i disse omdisponeringstallene.

Akershus og Østfold landets største kornfylker. Selv med stor nedgang i omdisponering av dyrka mark er det svært mye av landets beste kornjord som omdisponeres hvert år.

Fra 26.2 Utfordringene og aktivitetene for å sikre at landbrukets arealinteresser og utviklingsmuligheter blir ivaretatt i samfunnsplanleggingen, herunder arbeidet med verneplaner og konsekvensutredninger.

Prognoser viser befolkningsøkning på 340 000 til O&A fram til 2050. Dette tilsier økt fokus på effektiv arealutnyttelse, fortetting, transformasjon og forbedring av kollektivtransport.

Arbeid med regional planstrategi og plansamarbeidet Oslo og Akershus er viktige arenaer å delta i.

Konsekvenser for dyrka mark og kulturlandskap er ofte ikke tilfredstillende vurdert i konsekvensutredninger til plansaker selv om FM spiller dette inn ved planoppstart og til planprogram. I verneplaner/ saker etter Naturmangfoldlov og Markalovsaker må Landbruksavd trekkes mer systematisk inn ift landbruks- og jordverninteresser.

Et stort antall arealplansaker er ressurskrevende å følge opp særlig planer der det fremmes innsigelse. Lagring/deponering av masser i LNF-områder er en økende utfordring, jf seminar høsten 2010.

26.2 Samfunnsplanlegging

Når det gjelder areal- og samfunnsplanlegging under 26.1 og 26.2 rapporteres disse sammen, se rapport under 26.1. Unntaket er regional samordning for beredskap som beskrives under.

Bruk og nytte av data fra Geovekst og Norge digitalt

Fylkesmannen har i samarbeid med Akershus fylkeskommune etablert en kartinnsynsløsning, ”KartInAkershus”(Geodataweb-klient), til bruk i saksbehandlingen hos de to etatene. Gjeldende kommuneplaner for Follo og Nedre Romerike er lagt inn i løsningen. Dette er WMS-tjenester levert fra kommunene selv. Løsningen er også integrert med ePhorte. I noen tilfeller benyttes løsningen av eksterne parter i forbindelse med spesielle søknader. Dette omhandles under Landbruksavdelingens nytte.

Geodata AS som er leverandør av Geodataweb-klient-løsningen, har faset ut support av produktet. Dette medfører at Fylkesmannen må bestemme seg for en ny innsynsløsning for de ”store massene”. Etter det Fylkesmannen erfarer så satses det mye på GeoPort-løsningen fra FAD sin side, selv om denne sannsynligvis ikke vil løse alle fylkesmannens framtidige behov for ”GIS-støtte”.

I tillegg til internett-løsningen benyttes også kartapplikasjonene LGIS og ”Arealis-GIS” (som er etablert i programvaren ArcView 3.x) av flere plansaksbehandlere. Det brukes noe tid på å tilrettelegge høringsutkast av kommuneplaner inn i disse applikasjonene, samt i ArcGIS noe som bidrar til en enklere utsjekking av viktige områder i plansaksbehandlingen. En del plansaksbehandlere benytter seg også av kommunenes egne webkartjenester i forbindelse med utsjekking av plansaker.

Til utarbeiding av verneplaner, kvalitetssikring av data, arealanalyser m.m. benyttes desktop-programvaren ArcGIS.

Data fra Geovekst og Norge digitalt inngår i alle de omtalte kartløsningene, og gir en bedre kvalitet på beslutningene som fattes. I tillegg gir kartløsningene en effektivitetsgevinst, ved at behovet for befaringer blir mindre.

Kort beskrivelse av hvordan den regionale samordningen for beredskap på landbruks- og matområdet er ivaretatt

FMLA v/ landbruksdirektøren er knyttet til FMs kriseledelse, som trer i funksjon i krisesituasjoner som påkrever

regional samordning, jf. "Retningslinjer for regionalt samordningsansvar ved kriser og katastrofer i fred" (Justisdep. 1998). Kontakt med ledelsen i nettverket av kommunale landbrukskontor er sentralt, og gjennom dette muligheter til å nå ut til og få kontakt med næringens yrkesutøvere og deres tjenesteleverandører. FMLA inngår også i FM's Atomberedskapsutvalg, og skal innhente og ajourholde opplysninger, bistå og gi råd til næringens yrkesutøvere gjennom det samme nettverket. Kontakten til Mattilsynet følges opp gjennom årlige beredskapsøvelser.

Miljøvern avdelingen Bruk/nytte:

- Saksutredninger: Uttalelser i plan- og enkeltsaker - rask fremfinning av aktuelle konflikt-områder
- Kvalitetssikring av stedfestet informasjon i nasjonale databaser
- Utarbeiding av verneplaner
- Ulike temakart; sårbarhetsanalyser med mer
- Arealdokumentasjon
- Dokumentasjon av tiltak
- Informasjon til allmennheten
- Konflikt- og analysekart ("scenario")
- Div. prosjekter

Landbruksavdelingen Bruk/nytte:

- Saksutredninger: Uttalelser i plansaker, fradelinger, konsesjoner og omdisponeringer.
- Analyser over hvor mye dyrka- og dyrkbar mark som vil gå med til foreslåtte tiltak
- Arealplaner: Bidrag til kommunale landbruksplaner
- Geografiske analyser (Konflikt-, konsekvens- og egnethetsanalyser))
- Kartografisk fremstilling av statistikk.
- Fastsetting av tilskudd (utarbeiding av RMP-kriterier og tilgjengeliggjøring av denne informasjonen på kartinnsynsløsning for brukerne)
- Informasjon til brukere (kommunen og den enkelte bruker)
- Skogbruksplanlegging
- Dokumentasjon av tiltak
- Div. prosjekter

Beredskapsstaben Bruk/nytte:

- Behandling av plansaker
- Krisehåndtering
- Konflikt- og analysekart ("scenario")
- Ulike Temakart; sårbarhetsanalyser med mer
- Div. prosjekter

Barnehage- og utdanningsavdelingen Bruk/nytte:

- Behandling av skolevei-saker (sikker/usikker skolevei/alternative veier)
- Skolekrets-tilhørighet
- Geografisk beliggenhet av skolene i en kommune
- Skolestruktur og skolekretsgrenser

Utfordring/målsetting:

- avdelingen bør ha tilstrekkelig kunnskap til å brukes GIS der det er hensiktsmessig i ivaretagelsen av barn og unges interesser i planleggingen
- avdelingen bør kunne bruke verktøyet i saksbehandling knyttet til RPR for barn og unge.
- avdelingen bør ha tilstrekkelig kunnskap til å bruke GIS som illustrasjon og verktøy i veiledning av og i samarbeid med Barnerepresentantene i kommunene.
- avdelingen ønsker å stimulere til kartlegging av barnearealer i kommunene for å styrke ivaretagelsen av barn og unges interesser i arealsaker.

Helseavdelingen Bruk/nytte:

Liten eller ingen bruk. Avdelingen mener de kan ha god nytte av GIS og geodata, men må først ha tid til å opparbeide brukerkompetanse.

Utfordring/målsetting:

- Helseavdelingen bør ha tilstrekkelig kunnskap til å bruke GIS der det er hensiktsmessig i det helsefremmende og forebyggende arbeid
- Helse- og sosialmessig beredskap

Juridisk avdeling Bruk:

Klagesaker etter plan- og bygningsloven.

Utfordring: Juridisk avdeling mener det er behov for tilgang til FKB-data for Oslo og ortofoto for disse områdene, før de vil bli storbrukere av GIS og geodata. Det vil være en fordel om kommuneplaner for alle kommuner i Akershus, samt reguleringsplaner var tilgjengelig i karttjenesten. Skråfoto brukes der sakene ligger innenfor strandsonen, og fylkesmannen har dekning for området.

Sosial- og familieavdelingen

Bruk/nytte: Liten eller ingen bruk. Avdelingen mener de ikke har behov for GIS og geodata, all den tid Barnehage- og utdanningsavdelingen ha tatt over oppgavene knyttet opp til RPR for barn og unge. Se derfor ”Utfordring/målsetting” under Barnehage og utdanningsavdelingen.

Samordningsstaben Bruk/nytte:

- Behandling av plansaker
- Analyse av arealsituasjon regionalt og lokalt, utbyggingsretninger, m.v.
- Egnethetsanalyser

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
21 Landbruksbasert næringsutvikling	kr 2 935 236,40	kr 0,00
22 Klima- og miljøpolitikk i landbruket	kr 2 399 797,18	kr 0,00
23 Eiendoms- og bosettingspolitikk	kr 776 229,62	kr 0,00
24 Forvaltning av inntekts- og velferdspol. tiltak	kr 921 571,29	kr 0,00
25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør	kr 1 750 238,29	kr 0,00
26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging	kr 1 221 754,53	kr 0,00
Andre oppgaver under LMD	kr 179 159,97	kr 0,00
Sum:	kr 10 183 987,00	kr 0,00

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområdet

31.1 Tilsyn

Fylkesmannen har brukt grunnskolestatistikksystemet GSI, nasjonale kvalitetsvurderinger, kommuneprofiler, klagesaker, samt henvendelser fra publikum og presse som grunnlag for sin risikovurdering. Når beslutningen om tilsyn er fattet, har all tilgjengelig informasjon om kommuner/skoler blitt vurdert i avdelingen.

Innenfor resultatområdet tilsyn, er det fra 01.08.2010 etablert et resultatområdeteam i avdelingen. Teamets hovedoppgaver er å utvikle forslag til avdelingens policy og prinsipper for håndtering av enkeltsaker, samt å være en sentral møteplass for kompetanseutvikling i avdelingen innenfor resultatområdet. Deltakelse i teamet er en del av arbeidsfeltet til de som blir utpekt til å delta, og det forventes aktiv deltakelse i arbeidet i teamet på linje med de forventninger som rettes mot den enkelte medarbeiders arbeid med enkeltsaksbehandling. Høsten 2010 har

teamet bestått av 16 deltakere.

Kvaliteten i tilsynsarbeidet er videre ivaretatt ved at gjennomføring av tilsyn er teamorganisert. Hver tilsynsgruppe har bestått av to - tre personer med ulik kompetanse, noe som gir økt kvalitet og minsker sårbarhet i tillegg til at det fører til verdifull kompetanseheving i avdelingen.

Resultatet for 2010 er stedlig tilsyn med Oslo kommune og 11 kommuner i Akershus, samt dokumenttilsyn etter opplæringsloven § 10-9, § 8-2 og forskrift til opplæringsloven kap 1. Tema for stedlig tilsyn med Oslo kommune har vært voksnes rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 4a-3. Tema for stedlige tilsyn med kommunene i Akershus har vært spesialundervisning og kommunenes forsvarlige system for å ivareta dette etter opplæringsloven § 13-10. Mer informasjon om tilsynene fremgår av tabelloversikten.

Fylkesmannen har i 2010 primært ført tilsyn med skoleeiers system for å ivareta ulike krav i lov og forskrift. Lovbruddene som er avdekket er derfor knyttet til opplæringsloven § 13-10. I perioden 2006 – 2009 har gjennomførte tilsyn i hovedsak vært relatert til opplæringsloven § 13-10, herunder felles nasjonale tilsyn, og opplæringsloven kap 5. I forhold til § 13-10 har 2 skoleeiere i denne perioden hatt avvik to eller flere ganger. Det har i samme periode vært gjennomført dokumenttilsyn med § 8-2 i forhold til Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlig opplæring (gruppestørrelse). 4 kommuner har her fått påvist avvik to eller flere ganger, men av disse er det kun en kommune som har fått pålegg om retting to eller flere ganger.

Fylkesmannens vurdering er at årsaken til lovbrudd hos skoleeier primært skyldes manglende kompetanse når det gjelder lovforståelse, både på sentralt nivå i kommunen og på den enkelte skole. Vi har ikke holdepunkt for å si at skoleeierne som har fått påvist lovbrudd kjennetegnes ved at de enten er store/små eller at de har samme type organisering. Fylkesmannens erfaring er at skoleeier raskt retter opp lovbrudd som avdekkes gjennom tilsyn. Der dette ikke skjer umiddelbart, er årsaken at Fylkesmannen og tilsynsobjektet har ulik forståelse/oppfatning av hva som kreves for å gjenopprette lovlig tilstand, eller at det klages til Utdanningsdirektoratet

For resultater fra Nasjonalt tilsyn vises det til særreportering i desember etter egen instruks og mal.

For å øke regelverksetterlevelsen er resultater fra tilsynene formidlet til skoleeiere og for skoleledere, jf. resultatområde 31.4.

Fylkesmannens tilsynsaktivitet er en del av utdanningsområdet som følges med svært stor interesse, noe som bl.a. antall innsynsbegjæringer fra enkeltpersoner og presse bekrefter.

Oversikt over samlet ressursbruk på tilsynsområdet inkl. Felles nasjonalt tilsyn:

- Felles nasjonalt tilsyn: 90 ukeverk
- Annet tilsyn: 148 ukeverk
- Totale ressurser (årsverk) : 238 ukeverk = 5,2 årsverk

Samlet ressursbruk på tilsynsområdet i 2010 er 5,2 årsverk. Dette er en økning i forhold til både 2008 og 2009 da samlet ressursbruk var henholdsvis 4,8 årsverk og 4,6 årsverk.

Tilsynsobjekt:	Asker kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Asker kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5, jf. § 13-10 annet ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Aurskog-Høland kommune - Skåningsrud skole og ressurscenter
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Se også Nes og Sørum kommuner

Tilsynsobjekt:	Aurskog-Høland kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Bærum kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Bærum kommune - Lesterud skole
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 2-3, jf. forskriften § 1-1
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Eidsvoll kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Eidsvoll kommune - Feiring
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 8-2 og Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlig gruppestr.
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei

Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Enebakk kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Enebakk kommune - Ytre Enebakk
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1a
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Enebakk kommune - Follo barne- og ungdomsskole
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Fet kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Fet kommune - Hovinhøgda
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1a
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Frogn kommune - Follo barne- og ungdomsskole
----------------	---

Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Frogn kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Gjedrum kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Nei
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Gjedrum kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5, jf. § 13-10 annet ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Nei
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Hurdal kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Hurdal kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5, jf. § 13-10 annet ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Lørenskog kommune
----------------	--------------------------

Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Nannestad kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Nannestad kommune - Nannestad u-skole
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Nes kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Nes kommune - Vormsund-u-skole
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Nes kommune - Skåningsrud skole og ressursenter
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja

Kommentar:	Se også Aurskog-Høland og Sørum kommuner
Tilsynsobjekt:	Nesodden kommune - Follo barne- og ungdomsskole
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Nesodden kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Nittedal kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Oppegård kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Oppegård kommune - Follo barne- og ungdomsskole
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Oslo kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 4a-3 , jf. § 13-10 annet ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig

Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Oslo kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Oslo kommune - 5 skoler
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Pålegg gitt ift Sollerudstranda og Høyenhall. Hovseterr, Nordberg, Øraker også omfattet av tilsynet
Tilsynsobjekt:	Oslo kommune - 17 skoler
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 8-2 og Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlig gruppestr.
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Pålegg gitt ift 5 skoler: Lofsrud, Sagene, Kastellet, Ellingsrudåsen, Ljan
Tilsynsobjekt:	Rælingen kommune - 5 skoler
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1a
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Pålegg gitt ift flg skoler: Blystadlia, Fjerdingsby, Løvenstad, Nordby, Rud
Tilsynsobjekt:	Rælingen kommune - Blystadlia
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 8-2 og Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlig gruppestr.
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Rælingen kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Skedsmo kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Ski kommune - 4 skoler
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1a
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Flg b-skoler omfattet av tilsynet: Finstad, Hebekk, Langhus, Ski. Pålegg gitt i forhold til Ski skole.

Tilsynsobjekt:	Ski kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Ski kommune - Follo barne- og ungdomsskole
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Follo barne- og ungdomsskole: Se også Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Vestby og Ås kommuner

Tilsynsobjekt:	Sørum kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja

Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Sørum kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5, jf. § 13-10 annet ledd, samt forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Skåningsrud skole og ressurscenter var én av skolene; se også Aurskog-Høland og Nes kommuner

Tilsynsobjekt:	Ullensaker kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Vestby kommune - Follo barne- og ungdomsskole
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Vestby kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Vestby kommune - Grevlingen
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1
Lovbrudd:	Nei
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Ås kommune - Follo barne- og ungdomsskole
Paragraf(er):	Opplæringsloven kap 5 og forskrift til opplæringsloven § 18-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Ås kommune
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf. § 10-9 og forskrift til opplæringsloven kap 15
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Ås kommune - Nordbytn u-skole
Paragraf(er):	Opplæringsloven § 13-10, jf § 2-3, jf. forskriften § 1-1
Lovbrudd:	Ja
Type:	Skriftlig
Paalegg:	Nei
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Nei
Kommentar:	

31.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har også i 2010 mottatt et stort antall klagesaker. Summen av saker som fremkommer i tabellen er likevel lavere enn antallet klagesaker som er behandlet.

Årsakene til dette kan være at noen klager fortsatt er under behandling. I andre tilfeller er det ikke klage på et konkret vedtak, men generelle "beklagelser" som besvares med informasjon og veiledning. Dessuten sendes enkelte saker tilbake for ny behandling hos førsteinstansen. Årsaken til dette er gjennomgående at regelverket i forvaltningsloven ikke er fulgt.

I tabellen under kolonnen "Annet" vises klagesaker som er blitt avvist, og hvor FMOA har fattet vedtak om avvising, jf. forvaltningsloven § 34 første ledd.

Måloppnåelse; ressurser-kompetanse-metodikk-strategier

Barnehage – og utdanningsavdelingen hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus har den nødvendige kompetansen for å kunne behandle de mange ulike klagesakene i henhold til gjeldende lovverk. Det tilstrebes å ha minimum to saksbehandlere som har kompetanse på samme saksfelt, slik at sårbarheten ved ulike typer fravær begrenses.

Likeledes kvalitetssikrer erfarne saksbehandlere nye medarbeideres arbeid med klagesaker den første tiden. I tillegg har alle lesetilgang til tidligere saker.

I perioder med mange klagesaker innenfor samme saksfelt har Fylkesmannen god erfaring med at flere saksbehandlere tas med "på dugnad", herunder kvalitetssikring og koordinering. Dette for å holde saksbehandlingstiden nede og for å sikre likebehandling av like saker. I 2010 har slik dugnad vært gjennomført for klager på standpunkt karakter grunnskole og skolebytte/inntak i spesialklasser og spesialskoler i Oslo og Akershus.

Saksbehandlingstid for klagesaker varierer likevel gjennom året, ut ifra antall og type saker, fravær, samt prioritering av tilsynsarbeid. Normalt behandles klagesaker innen tre måneder i samsvar med Fylkesmannens interne frist for saksbehandlingstid. Enkelte saker behandles også innen én måned. Det sendes foreløpig svar i

henhold til forvaltningsloven § 11a dersom klagen ikke kan behandles innen én måned.

Noen klagesaker er komplekse og omhandler flere lov- og forskriftsbestemmelser, noe som er spesielt tidkrevende. I flere klagesaker må det dessuten innhentes mer dokumentasjon før saken kan avgjøres, jf. forvaltningsloven § 33 siste ledd.

Klager på skoleplassering Tabellen i årsrapporten skiller ikke mellom nærskolesaker etter § 8-1 første ledd og skolebyttesaker etter § 8-1 annet ledd. Fylkesmannen har i 2010 behandlet totalt 29 klager om nærskole og 102 saker om skolebytte.

Klager på skolebytte Av de 102 sakene om skolebytte har FMOA behandlet 57 klagesaker som omhandlet søknad om inntak i spesialklasser og spesialskoler i Oslo og Akershus. Selv om elevene har omfattende behov for spesialundervisning, blir sakene likevel behandlet som skolebytte etter opplæringsloven § 8-1 annet ledd. Dette fordi det ikke er selve spesialundervisningstilbudet som påklages, men hvor tilbudet skal gis.

Klager på vedtak om skyss Én av klagen det ble gitt medhold i, omhandlet skyss til "ikke nærskole". I tillegg til å innvilge spesialskyss med taxi, avgjorde FMOA at kommunen må betale de tilhørende merkostnader, etter en uenighet mellom kommunen og fylkeskommunen.

Angjeldende elev får sitt opplæringstilbud i en innføringsgruppe for nyankomne minoritetsspråklige elever, og kommunen har samlet slik opplæring ved én grunnskole for alle aktuelle elever. Fylkesmannen legger til grunn, ut ifra rundskriv Udir-3-2009 og Udirs brev av 07.10.2009 til FMVE, at kommunen må dekke eventuelle merkostnader ved skyss dersom elever får hele eller deler av sitt opplæringstilbud ved "ikke nærskole", for eksempel i følgende tilfeller:

- innførings-/mottaksklasser for minoritetsspråklige elever
- forsterkede grunnskoler med spesialklasser/-grupper
- spesialskoler, både kommunale og interkommunale
- statlige spesialpedagogiske kompetansesentra

Både FMOA og fylkeskommunen, ved Ruter AS, anser at ovennevnte klagesak er av prinsipiell karakter, og den antas således å skape presedens for fylkeskommunens fremtidige vedtak om skyss til "ikke nærskole".

FMOA har også registrert en tendens til at det er flere klager på vedtak om skyss på grunn av delt daglig omsorg etter samlivsbrudd.

Klager på standpunkt karakter Det er til sammen behandlet 374 klager på standpunkt karakter i 2010. Det har vært et mål å få redusert antall klager gjennom forebyggende arbeid, samt å redusere medholdsprosenten. Både antall klager og medholdsprosenten har gått ned fra i fjor. Det er for tidlig å si om FMOAs kurs og informasjonsarbeid er årsak til økt måloppnåelse, men en tendens har vært at mange begrunnelser har vist stigende kvalitet.

Sett under ett fikk 75 % av klagen medhold. Dette er en nedgang i forhold til 2009 hvor andelen som fikk medhold var på 81 %. Det er i overveiende grad klaget på standpunkt karakterer i de praktisk/estetiske fag.

Antallet klager i praktisk/estetiske fag utgjør 68 % av alle klagen, disse fordeler seg i stigende rekkefølge på *Kunst og håndverk, Kroppsøving, Musikk*, samt *Mat og helse*.

Fylkesmannen har gjennomført samlinger for skoleeiere og skoleledere i kommunen med gjennomgang av regelverk og krav som stilles til faglæreres begrunnelse for karakter i forbindelse med behandling av klage på standpunkt karakterer. Disse samlingene har til sammen hatt ca. 100 deltagere. Klagebehandling ved standpunkt karakter har også vært eget tema på regelverkssamling for kommunene.

Målsettingen var at alle klagesakene skulle være ferdigbehandlet innen 1. november. Dette målet ble nådd på tross av at antall saksbehandlere var redusert til halvparten sammenliknet med i fjor på grunn av sykdom og omprioritering av saksbehandlere. Årets saksbehandling var mer effektiv. En viktig årsak var at det ble satt av spesifikke dager hvor alt annet arbeid ble satt til side, samt at det i 2010 var kun erfarne saksbehandlere. En annen årsak til økt effektivisering er bruk av standardiserte maler og formuleringer.

Behandling av klage på karakter til skriftlig eksamen Fylkesmannen i Oslo og Akershus avvirket i juli og september 2010 nasjonal klagebehandling for skriftlig eksamen i norsk hovedmål for grunnskolen. 519 klager ble behandlet. For 123 klager (23,7 %) ble karakteren endret etter klage. Av disse ble 9 karakterer satt ned og 8 karakterer ble satt opp med mer enn 1 karakter. Det totale antallet klager har falt med 150, eller 22,4 %, i forhold til 2009.

Gjennomføringen av klagebehandlingen gikk stort sett greit. Det var fortsatt en del problemer i prøveadministrasjonssystemet PAS som skapte merarbeid. Et problem som er særlig verdt å nevne: Klagenemndsmedlemmene fikk ikke tilgang på plagiatkontroll gjennom PAS selv om originalsensorene hadde brukt den. Etter forskriften skal klagenemndsmedlemmene vurdere på samme grunnlag som originalsensorene, og i tilfeller hvor klagen kom fra et annet fylke, måtte vi ringe andre fylkesmenn og be dem finne plagiatkontrollen for oss før klagenemndsmedlemmene kunne gjøre jobben sin.

Fem av Fylkesmannens ansatte, tre innleide studenter og trettisyv klagenemndsmedlemmer deltok i arbeidet med klagebehandlingen. Fylkesmannens ansatte har god PAS- og datakompetanse. Alle 509 klager med fullstendig dokumentasjon ble behandlet i juli. De siste 10 klagenemndsmedlemmene ble behandlet i september. På grunn av praktiske problemer med å arrangere klagebehandlingen i Fylkesmannens kontorer ble klagebehandlingen i 2010 arrangert i leide lokaler. De nye lokalene var langt mer egnet, men førte til en merkostnad i forhold til 2009.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Skoleplassering, § 8-1	131	16	112	3	
Spesialundervisning, § 5-1	13	4	9	0	
Vurdering (standpunkt), kap 5 i forskriften	360	270	90	0	
Skyss, § 7-1	29	7	21	1	
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	5	0	5	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	11	8	2	1	
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	1	0	1	0	
Bortvisning, § 2-10	1	0	1	0	
Annet	1	0	1	0	Klage på avslag om alternativ opplæringsarena én dag pr. uke for å gi eleven bedre tilpasset opplæring.
Annet	519	114	405	0	Klage på skriftlig eksamen i grunnskolen, norsk hovedmål, forskriften § 5-9; nasjonal klagebehandling
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	35	0	35	0	
Annet	7	0	7	0	Klage på fritak for vurdering med karakter
Vurdering (muntlig eksamen), kap 5 i forskriften	3	2	1	0	
Sum	1116	421	690	5	

Klage i videregående opplæring (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Særskilt inntak, § 3-1 sjette ledd	5	1	4	0	
Videregående opplæring for voksne, § 4A-3	2	1	1	0	
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	1	1	0	0	

Annet	1	0	1	0	Klage på tilrettelegging av eksamen, jf. forskriften § 3-32
Annet	1	1	0	0	Klage på annullering av eksamen
Spesialundervisning, § 5-1	2	1	1	0	
Sum	12	5	7	0	

Klage i private grunnskoler (privatskoleloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Spesialundervisning, § 3-6	4	3	1	0	
Vurdering (standpunkt), kap 5 i 14 forskriften		13	1	0	
Særskilt språkopplæring, § 3-5	1	1	0	0	
Sum	19	17	2	0	

Klage i private videregående skoler (privatskoleloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Bortvisning, § 3-10	1	0	1	0	
Annet	9	8	1	0	Klage på standpunktkarakter, norske private videregående skoler i utlandet
Annet	1	0	1	0	Klage på inntak til 6a-skoler
Sum	11	8	3	0	

Klage i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	4	1	3	0	
Sum	4	1	3	0	

31.3 Grunnskolens informasjonssystem, GSI

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har høy måloppnåelse innenfor arbeidet med GSI. I hovedsak er det medarbeidere som har ansvar for dette området. Begge har god kompetanse innenfor statistikk og bruk av statistiske data. En av medarbeiderne er medlem i Utdanningsdirektoratets GSI Faggruppe. Dette fører til at embetet får bred og god innsikt i GSI-systemet. I tillegg gir deltakelsen i faggruppen en viss kontinuitet i GSI-arbeidet gjennom året. Den totale ressursbruken anslås til 20 ukeverk. Fylkesmannen har i 2010 gitt innspill til faggruppen med forslag til forbedringer, presiseringer og endringer i GSI-skjemaer, ledetekster og veiledninger.

Kvalitetssikring av data og oppfølging av kommuner og private skoler etter rapporteringen per 01.10. 2009 ble gjennomført fram til GSI stengte for redigering 12.04. 2010. Av totalt 421 feil per 10.06. 2010, var 8 feil registrert i Oslo, Akershus og ved private skoler i utlandet. Tilsvarende tall for advarsler var totalt 1091 og av disse var 177 registrert i embetets ansvarsområde. Måloppnåelsen etter disse kriterier vurderes som god.

GSI-statistikken var utgangspunkt for å opprette skriftlig tilsyn om retten til fysisk aktivitet og muligheten til å omdisponere inntil 25 % av timetallet i fag. Dette førte til pålegg til enkelte kommuner og god veiledning i forhold til hvordan regelverket skal tolkes og brukes. Det ble også avdekket feilrapporteringer i GSI, som forhåpentlig ikke vil gjentas ved fremtidige rapporteringer. Med utgangspunkt i Utdanningsdirektoratets lister basert på GSI-tall over skoler som så ut til å bryte Stortingets forutsetning om pedagogisk forsvarlig gruppestørrelse, jf. opplæringslova § 8-2, ble innrapporterte data spesielt kvalitetssikret for totalt 27 skoler i 5 kommuner. Av de 27 skolene var det 5 privatskoler. I forhold til de private skolene ble det spesielt lagt vekt på oppfølging i forhold til feilføring i GSI. Skriftlig tilsyn ble gjennomført i tre kommuner og pålegg om ressursøkning ble gitt til 5 skoler i en kommune. Elektronisk rapport til Utdanningsdirektoratet ble avgitt innen

fristen. For øvrig blir GSI tallene brukt som innspill til andre tilsyn i embetet, og er spesielt viktig i forberedelsene til tilsyn, eventuelt ved valg av tilsynsobjekter.

I forkant av GSI-rapporteringen 2010 deltok to ansatte på Utdanningsdirektoratets GSI-samling. Fylkesmannen har i 2010 som vanlig arrangert samling for alle kommunene og private skoler i vår region. Til sammen var det 82 deltakere på samlingen som ble gjennomført på en dag. Tema for samlingen var gjennomgang av GSI-veiledningen, utfylling av skjemaene og presentasjon av rapportfunksjonen. Deltakerne har signalisert at de har stort utbytte av å delta på samlingen. I 2010 ble dette spesielt understreket av de nye kontaktpersonene for GSI i våre kommuner. Fylkesmannen har valgt å arrangere slike årlige samlinger som vi mener gir god gjennomgang og veiledning for GSI-kontaktene og derigjennom god måloppnåelse for GSI-rapporteringen med tanke på datakvalitet og overholdelse av frister. Kommunene og de private skolene får på denne måten større forståelse for hvordan GSI tallene skal rapporteres og for viktigheten av selve rapporteringen. De fleste henvendelsene høsten 2010 var fra nye GSI kontakter i kommunene og på de private skolene. Enkelte privatskoler hevder fortsatt å ha noen utfordringer i forhold til rapporteringsskjemaet som først og fremst er utformet for offentlige skoler.

I rapporteringsperioden fram til 16. november 2010 ble det gjennomført enkelte purringer for ferdigstilling og kjørt kontroller på de innrapporterte dataene. Det var spesielt mange kontrolltilslag på de feltene som omhandlet leksehjelp. Herunder spesielt fra skoler i utlandet med få eller ingen elever på enkelte trinn, spesialskoler og enkelte private skoler som gjennomfører dette tilbudet på ulike måter. I revisjonsrunden etter 16. november ble det foretatt flere rettinger i innrapporterte data. Kontrollen avdekket et behov for kontinuerlig veiledning i regelverket på noen områder. Ved en statuskontroll før siste frist 1. februar var Fylkesmannen i Oslo og Akershus blant de embetene som hadde færrest kontrolltilslag. Dette er et resultat av god oppfølging og omfattende revideringsarbeid.

I kulturskoleskjema har det vært noe oppfølging i forhold til hva som skal rapporteres som skolepengesats. Spesielt er det spørsmål om hvorvidt pålagte ekstraavgifter, som for eksempel utgifter til sminke, kostyme, instrumenter og lignende, skal medberegnes. Vi har avkrefet dette og kommunene skal ha rettet dette i sin rapportering. I tillegg har det kommet reaksjoner på utformingen og begrepsbruken i kulturskoleskjemaet, blant annet har det blitt stilt spørsmål om hva som regnes som "kjernevirksomhet". På grunn av flere henvendelser i forhold til kulturskoler har embetet i år jobbet mer med dette skjemaet enn tidligere år, noe som har ført til bedre kjennskap til, og kvalitet på tallene.

Voksenopplæringskjemaet ble i 2010 forenklet til kun å omhandle opplæringsloven §§ 4a-1 og 4a-2. Dette har ført til færre henvendelser på dette området.

Når det gjelder oppfølging av frittstående SFO/ aktivitetsskoler har Fylkesmannen den forståelsen at dette gjelder de SFO/ aktivitetsskolene som har avtaler med kommunen.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus vurderer å ha god måloppnåelse når det gjelder veiledning av kommuner og private skoler. Dette bidrar til å øke kvaliteten på GSI-tallene. Denne vurderingen må ses i lys av at embetet har ansvar for rapporteringen fra 23 kommuner med nærmere en firedel av det totale elevtallet i grunnskolen. I tillegg omfatter ansvaret også rapporteringen fra private skoler i regionen og norske skoler i utlandet.

31.4 Informasjon og veiledning

Fylkesmannens totale ressursbruk i arbeidet med informasjon og veiledning er svært høyt. Fylkesmannen vurderer den samlede kompetanse som svært god og vurderer at embetsoppdraget er besvart på en meget god måte. Den største delen av ressursbruken er gjennom den daglige arbeidet med svar på telefon, e-post og media og gjennom framstilling av svarene i klagesaker slik at disse også blir god veiledning gjennom å forklare vedtakene godt. Fylkesmannen har videre hatt følgende eksterne tiltak i 2010:

Regelverksamling 1: Informasjon og veiledningsmøte for private skoleeiere i region øst. I samarbeid med Buskerud, Telemark, Vestfold og Østfold arrangerte Fylkesmannen i Oslo og Akershus et to-dagers seminar for private grunn- og videregående skoler i februar. Målgruppen for seminaret var representanter for styret og skoleledelsen. Tema for seminaret var bl.a. statsbudsjettet, lovforståelse og lovanvendning, aktuelle emner fra lov og forskrifter og kompetanseutvikling. Det ble registrert 170 deltakere.

Regelverksamling 2: Etter oppdrag fra Utdanningsdirektoratet arrangerte Fylkesmannen i november en regelverksamling i region øst der tema var opplæringsloven kapittel 4a, grunnopplæring særskilt organisert for voksne. Målgruppe var representanter for offentlige og private skoleeiere. Fylkesmannen i Oslo og Akershus

hadde det faglige og tekniske ansvaret for gjennomføringen. Det ble registrert 133 deltakere.

Veiledning vurdering: I mars 2010 gjennomførte Fylkesmannen fem regionvise samlinger for skoleledere angående tilbakemelding og informasjon om klagebehandling av standpunkt karakterer i grunnskolen. Jf. resultat område 31.2.

Informasjon og veiledning GSI: Fylkesmannen har i 2010 arrangert samling for alle kommunene og private skoler for gjennomgang av GSI-veiledningen, utfylling av skjemaene og presentasjon av rapportfunksjonen. I tillegg til svært høyt tidsbruk til informasjon og veiledning i telefon og e -post jf. 31.3.

Informasjonsmøter for skoleeiere: Fylkesmannen har i 2010 hatt to informasjonsmøter med kommunale og fylkeskommunale skoleeiere i regionen. Representanter fra KS, lærerorganisasjonene og universitet og høyskoler i regionen er invitert som observatører. Følgende temaer er presentert på samlingene for skoleeiere:

- Kompetanse for kvalitet. Strategi for videreutdanning/utfordringer i grunnopplæringen.
- Skoleeierskapet, 13-årig skoleløp, frafallsproblematikk
- Forsøksordning med arbeidslivsfag og fremmedspråk på barnetrinnet TIMSS advanced 2008
- Tilstandsrapport og bruk av skoleporten
- Fra TV- serien "Klasse 10 B" til styring av kompetanseutvikling
- "Levende læring" - Inn på tunet
- Prop. 1 S (2010-2011) - Forslag i statsbudsjettet, hva er nytt og hvor er utfordringene for grunnopplæringa Status og utfordringer på barnehagefeltet
- Erfaringer fra Felles nasjonalt tilsyn høst 2010

Verktøy for skoleutvikl. jf. resultat omr. 32.3.: I samarbeid med Utdanningsdirektoratet arrangerte Fylkesmannen i september 2010 konferansen *Verktøy for skoleutvikling – fra ord til handling*. Målet for konferansen var bl.a. å bli kjent med og kunne bruke Utdanningsdirektoratets verktøy for helhetlig skoleutvikling. Utdanningsdirektoratet hadde ansvar for det faglige innholdet. Målgruppe for konferansen var offentlige og private skoleeiere og skoleledere. Det ble registrert 163 deltakere

Informasjon og samarbeid med eksterne partnere: Fylkesmannen har etablerte arenaer for gjensidig informasjon og samarbeid med representanter fra universitet og høyskolesektoren i regionen, Høgskolen i Akershus, Universitetet for miljø og biovitenskap, Høgskolen i Oslo og Universitetet i Oslo. Det har også vært jevnlig kontakt med etter- og videreutdanningsansvarlige ved alle lærerutdanningsinstitusjonene.

Videre støtter Fylkesmannen de årlige skolelederdagene på Universitetet i Oslo, Institutt for lærerutdanning og skoleutvikling og har innvirkning på programmet. Skolelederdagene har blitt en viktig arena for informasjon, veiledning og kunnskapsutvikling i utdanningsledelse. Fylkesmannen i Oslo og Akershus møter i det nasjonale nettverket for skoleledelse på vegne av 5- fylkesamarbeidet.

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

Barnehage- og utdanningsavdelingens ressursbruk på området eksamen og nasjonale prøver for 2010 er 2,5 årsverk. Avdelingen har høy faglig kompetanse og lang erfaring i arbeidet med eksamen. Ressursbruken har i hovedsak vært som i 2009. Arbeidsmengden i eksamensarbeidet er så stor og konsentrert i tid at det er nødvendig med "fast" ekstrahjelp som sikrer kvalitet og effektivitet. I 2010 ble tre sommervikarere benyttet i 3 uker. I tillegg ble avdelingens to lærlinger satt inn i deler av arbeidet etter behov.

Eksamen vår og høst 2010 ble avviklet på en tilfredsstillende måte. De problemer som har oppstått ble fortløpende rapportert til Utdanningsdirektoratet. Vi vil likevel nevne:

- Problemene med å skaffe nok sensorer.
- PAS er i liten grad tilrettelagt for arbeid med eksamen på grunnskoleopplæring for voksne.
- Avviklingen av fellessensurmøtet for videregående bød på store utfordringer relatert til nettkapasitet.
- Sikkerheten knyttet til konvertering av PGS-besvarelser. Vi har i 2010 sett problemer med "dobbel tekst" og tomme besvarelser. Vi har rapportert fortløpende til Utdanningsdirektoratet, men er bekymret for om omfanget av dette er større enn vi er kjent med.

Fellessensuren har fått en merkostnad i 2010 i på grunn av leie av lokaler. Det store antall sensorer kombinert med behov for nettilgang og IT-kompetanse gjør at vi ikke lenger kan bruke skoler til avvikling av

fellessensurmøter.

I utvelgelse av tilsynsobjekter har Fylkesmannen bl.a. lagt vekt på resultater fra nasjonale prøver, jf. resultatområde 31.1.

Vurdering av årsak til avvik ved gjennomføring av nasjonale prøver (se nedenfor) Oslo har generelt en høyere andel elever som er fritatt for nasjonale prøver enn landsgjennomsnittet. Dette har sin årsak i Oslos relativt høye andel elever med vedtak om særskilt språkopplæring. Dersom man korrigerer for dette er det ingen ting som tyder på at Oslo har noen høy andel elever med fritak for nasjonale prøver.

For øvrig er det for hele regionen, og kanskje særlig for en del private skoler, en del manglende resultater. Det kan skjule seg flere forhold bak disse tallene. Det kan være prøver som faktisk ikke er gjennomført, det kan være elever som skulle vært registrert med fritak eller manglende deltagelse, det kan være tekniske problemer ved gjennomføring og det kan være manglende registrering av resultater.

Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak (se nedenfor) Kommuner hvor kategoriene ”fritatt”, ”ikke deltatt” og ”manglende resultat” har utgjort 6 % eller mer har blitt tilskrevet. Vi har ikke sett tallene fra noen av disse kommunene som alarmerende. Vi har derfor ikke bedt om tilbakemelding. Følgende kommuner er tilskrevet:

- Lørenskog kommune
- Rælingen kommune
- Aurskog-Høland kommune
- Eidsvoll kommune
- Ås kommune
- Enebakk kommune

For private skoler hvor kategoriene ”fritatt”, ”ikke deltatt” og ”manglende resultat” har utgjort 10 % eller mer har vi bedt om en redegjørelse fra skolen. Følgende skoler er tilskrevet:

- Deutche Schule Oslo - Max Tau
- Lycee Francais Rene Cassin D'Oslo - Avd Grunnskole/barnehage
- Rudolf Steinerskolen i Oslo
- Steinerskolen på Nordstrand
- Stiftelsen Nyskolen i Oslo Rudolf
- Steinerskolen i Lørenskog
- Rudolf Steinerskolen Nesodden
- Steinerskolen i Bærum
- Steinerskolen i Ås

Arbeidet med å vurdere den innkommende dokumentasjonen er ikke avsluttet. Dersom vi finner det påkrevet vil vi rapportere til Utdanningsdirektoratet om resultatet av dette arbeidet.

Særskild Rapportering	JA	NEI	Øvrige kommentarer
1. Benytter embetet informasjonen som fremkommer ved avvikling av prøver og eksamener i tilsynsarbeidet?	X		I utvelgelse av tilsynsobjekter har Fylkesmannen bl.a. lagt vekt på resultater fra nasjonale prøver, jf. resultatområde 31.1.

Særskild Rapportering	Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
2. Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	For Oslo er 4 % av elevene fritatt. Generelt har 5. trinn har høyere andel fritak enn de øvrige trinnene og leseprøven har høyere andel fritak enn de øvrige prøvene. I Oslo er 6, 6 % av elvene på 5. trinn	For 6 kommuner i Akershus utgjør kategoriene ”fritatt”, ”ikke deltatt” og ”manglende resultat” til sammen 6 % eller mer av påmeldte elever. For 10 private skoler utgjør disse kategoriene til sammen 10 % eller	*se ovenfor	* se ovenfor

31.7 Tilskuddsforvaltning

Barnehage- og utdanningsavdelingen har to ansatte med høy faglig kompetanse innenfor økonomi. Alle tilskuddsordninger blir fordelt til saksbehandlere i forhold til saksfelt. Etter en vurdering av søknader og fordeling av midlene hos saksbehandlerne blir utbetalingsbrevene sendt til avdelingens økonomiansvarlige for kvalitetssikring og kontroll. Deretter sendes brevet til økonomiavdelingen og SSØ for utbetaling.

Tilskudd til spesialundervisning til private grunn- og videregående skoler i utlandet, kap 228 post 73 og 74, utbetales to ganger i året, i juni og i desember.

Beregning av tilskudd til spesialundervisning gjøres på bakgrunn av vedtakene om spesialundervisning for hver enkelt elev. Sakkyndig vurdering, halvårsrapport, opplysninger fra skolen, skolens størrelse, klasse- og elevtall, samt en likeverdighetsbetraktning i forhold til skoler i Norge og andre private skoler med rett til statstilskudd i utlandet legges til grunn ved beregningen.

For 2010 har satsen vært kt 589,- per lærertime, som er utbetalt med 100% av satsen. Samlet for 2010 er det utbetalt kr 11 668 914, jf. resultatområde 31.10.

Fylkesmannen har hatt et eget oppdrag for 2010 med å avslutte tilskuddet til kmpleterende undervisning fra skoleåret 2009/2010. De viktigste utfordringene i forbindelse med tilskudd til kompletterende undervisning i 2010 har kommet som resultat av omleggingen av ordningen fra og med skoleåret 2009-10. Fylkesmannen har opplevd at vi har hatt for lav kompetanse når det gjelder kjennskap til andre lands systemer for skatt og sosiale avgifter. Den tidvise vanskelige kontakten med andre lands trygdemyndigheter har vært både krevende for oss og belastende for mange av søkerne. I løpet av 2009 og 2010 har vi utarbeidet metodikk og strategier som har gjort det mulig å møte disse utfordringene og gjennomføre oppdraget.

Fra 01.01.2011 har Utdanningsdirektoratet overtatt forvaltningen av ordningen. Fylkesmannens synes at overføringen av ansvar og kompetanse til Utdanningsdirektoratet har vært ganske arbeidskrevende for begge parter, men at den har forløpt uten større problemer og alt i alt er vellykket. Ved utgangen av 2010 nærmer fylkesmannens arbeid med ordningen seg slutten, selv om noe arbeid med gamle saker gjenstår, på grunn av andre lands skatte- og sosialsystemer.

Når det gjelder ressurser fikk Fylkesmannen overført midler for en 80 % stilling for årets første seks måneder. I praksis har vi jobbet med tilskudd til kompletterende undervisning i hele 2010, mest på grunn av problemene med trygd og dessuten fordi kompetanseoverføring i forbindelse med omfattende oppgaver som dette tar tid.

Barnehage- og utdanningsavdelingen har gode kontrollrutiner og bra måloppnåelse innenfor tilskuddsforvaltning.

31.10 Pedagogisk-psykologisk tjeneste for elever ved norske private skoler i utlandet

Elevenes hjemkommune/hjemfylke skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering, gjøre vedtak om spesialundervisning og dekke utgiftene til slik opplæring for elever ved privatskoler. For norske skoler i utlandet er dette ansvaret delegert til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Fylkesmannen har utarbeidet en prosedyre, samt maler for bl.a. melding om behov for spesialundervisning og samtykkeerklæring fra foresatte. Dokumentene revideres i januar hvert år før de sendes skolene.

PPT-utland har ansvar for å utarbeide sakkyndige vurderinger. På bakgrunn av sakkyndige anbefalinger gjør Fylkesmannen vedtak om spesialundervisning. Det er en egen refusjonssats for spesialundervisning for norske skoler i utlandet. For 2010 har satsen vært kt 589,- per lærertime som er utbetalt med 100% av satsen. Tilskudd til spesialundervisning utbetales etterskuddsvis to ganger i året, i juni og i desember, jf. resultatområde 31.7 og terialrapportering.

Hovedmål for PPT-utlands arbeid er:

1a) Utføre direkte PPT-arbeid mot skoler og elever. Utarbeide sakkyndige vurderinger der loven krever det. Sikre at elever som ikke får et tilfredsstillende utbytte av den ordinære opplæringen får spesialundervisning. Veilede skolene på spesialpedagogiske opplegg.

b) Foreta utredninger i Norge der det ikke er faglig eller økonomisk forsvarlig å utrede elevene på lokal skole.

2. Drive systemarbeid (kompetanseheving og prosedyreutvikling) rettet mot skolene for å øke kvalitet og effektivitet. Skape tydelighet i roller og ansvar for hjem, skole og Fylkesmann.

3. Evaluere tjenesten kontinuerlig og forbedre prosedyrer og maler.

I 2010 har Fylkesmannen brukt 1,04 årsverk og kjøpt 32,6 ukeverk i forbindelse med sakkyndige utredninger fra ansatte i regionen. Fylkesmannen mål er å ha en akseptabel ventetid på sakkyndige utredninger. Ventelistene er ikke lengre enn for sammenlignbare kommuner i Norge. PPT-utland besitter samlet sett god kompetanse i forhold til lovpålagte oppgaver. Metoder og strategier er utviklet over mange år og er kontinuerlig under vurdering.

Det ble i 2010 behandlet 93 meldinger om elever med behov for spesialundervisning. Arbeid med elever, foresatte og skoler som har henvendt seg til PPT-utland av andre grunner kommer i tillegg. Vi har som målsetting at ingen elever skal ha sakkyndige utredninger som er eldre enn tre år og greier i all hovedsak å oppfylle dette i tråd med Utdanningsdirektoratets veileder til spesialundervisningen. Turnover i elevgruppa er svært stor, noe som setter økt press på utredningsarbeidet.

De aller fleste elevene er utredet på utenlandsskolene, men hvert år blir enkelte elever utredet i Norge. Det skyldes at det ikke vil være økonomisk forsvarlig med utredning på skolen.

- Totalt antall elever i barne- og ungdomsskoler: 754 elever
- Totalt antall elever i videregående: 185 elever
- Sum: 949 elever

Antall elever med spesialundervisning i % av antall elever totalt er 8,4 %. Dette tallet er noe høyere enn for sammenlignbare kommuner i Norge.

89 elever som er tilkjent spesialundervisning i 2010 er fordelt på 9 skoler. Av personvern hensyn oppgir ikke Fylkesmannen hver enkelt skole.

Antall elever og tildelte timer:	Utenlandsskolene %	Norge %
Hvor mange får 1-75 timer pr år?	4,9	7,8
Hvor mange får 76-190 timer pr år?	60,7	48,1
Hvor mange får 191-270 timer pr år?	13,1	18,6
Hvor mange får 271 timer pr år eller mer?	21,3	25,4

Antall nye henvisninger:

- 2010 = 46 nye henvisninger
- 2009 = 48 nye henvisninger
- 2008 = 46 nye henvisninger
- 2007 = 38 nye henvisninger

Tallene viser at det er store utskiftninger blant elevene som blir henvist til PPT-utland. Av 89 elever som fikk spesialundervisning i 2010 var 22,8 % nye elever. Denne utskiftningen er langt større enn det vi finner i Norge. Dette betyr at behovet for nye utredninger er langt større enn for sammenlignbare skoler i Norge.

Det arbeides kontinuerlig med å bedre kvaliteten på malene for henvisning, pedagogisk rapport, foreldreskjema og internt meldeskjema. Besøkene fra PPT-utland blir mer effektive jo bedre kvaliteten er på det materialet som blir tilsendt fra skolene. Skolens forarbeid før besøk fra PPT-utland blir gjennomgått og drøftet med skolene ved skolebesøk.

Det er kontinuerlig behov for økt forvaltningskompetanse hos ledere, spesialpedagogiske koordinatorene og lærere på utenlandsskolene.

PPT-utland arbeider for å få en mer effektiv organisering av spesialundervisningen. Dette blir drøftet med skolens ledelse ved hvert skolebesøk. PPT-utland driver utstrakt veiledning til skolene på telefon og e-post.

PPT-utland har gjennomført en intern samling for å øke kompetansen i egen PPT og effektivisere tjenesten. Temaer har vært justering av mal for sakkyndig vurdering og utarbeidelse av et lite hefte med hjelp til lærerne i utarbeidelse av individuelle opplæringsplaner. Vi går også gjennom hvert skolebesøk og oppsummerer dette.

Den nye veilederen om spesialundervisning vil stille nye krav til sakkyndige vurderinger og gjøre det nødvendig med hyppigere utredninger fordi:

- Sakkyndige vurderinger ikke skal være eldre enn tre år.
- For elever som i grunnskolen har hatt spesialundervisning, må det ved overgangen til videregående opplæring utarbeides ny sakkyndig vurdering.
- Enkeltvedtak om spesialundervisning vil etter ny veileder kun baseres på sakkyndig vurdering og ikke på IOP. Dette stiller strengere krav til kvaliteten på de sakkyndige vurderingene. Enkelte vurderinger fra Norge har svært lav kvalitet og må suppleres.
- Saksbehandlingstiden fra henvisning til ferdigstilt sakkyndig vurdering skal ikke overstige 3 mnd.

En ekstra utfordring for PPT-utland har vært å utarbeide nye sakkyndige vurderinger der kvaliteten på de sakkyndige vurderingene fra Norge ikke har vært gode nok. Vi ser at vurderingene fra Norge ikke er presise nok når det gjelder omfang og organisering av spesialundervisningen. I noen tilfelle har ikke lokal PP-tjeneste beskrevet omfang i form av timer selv på forholdsvis nye vurderinger.

Fylkesmannen vil poengtere at PPT utland som lovpålagt tjeneste jfr. elevenes rettigheter beskrevet i Privatskolelovens § 3.6, må fremkomme som eget kapittel i tildeling/fullmaktsbrev til Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Fylkesmannen fikk i 2010 en ekstratildeling for å dekke merutgifter på kr. 429 000. Behovet for økte ressurser i 2011 er meddelt i tilbakemelding til FAD.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i grunnpoplæringen

32.2 Kompetanseutvikling

Fylkesmannens totale ressursbruk i arbeidet med kompetanseutvikling har vært 25,1 ukeverk. Dette er en nedgang på 6,4 ukeverk fra 2009, men en økning på 13,3 ukeverk fra 2008. Arbeidet med kompetanseutvikling krever mye ressurser og nøyaktighet, gode registreringssystemer og rutiner for kvalitetssikring. Videre forutsetter det at medarbeidere har god kunnskap om skoler, skoleeiere og Universitet - og høgskolesystemet. Fylkesmannen i Oslo og Akershus mener å ha oppfylt disse kravene og har i høy grad svart på oppdraget.

Fylkesmannen har veiledet skoleeiere etter behov i utarbeidingen av planer og sett til at skoleeierne har rapportert om gjennomførte kompetanseutviklingstiltak.

Videreutdanning - Oslo /Akershus: Fylkesmannen har bidratt til gjennomføring av strategien for videreutdanning av lærere ved å vurdere søknader og å tildele statlige midler til skoleeiere til dekning av vikarutgifter. Videreføringen av arbeidet med det varige systemet for videreutdanning har også i 2010 vært ressurskrevende. Informasjonen vi har mottatt fra Utdanningsdirektoratet har vært til svært god hjelp i gjennomføringen. Fylkesmannen har samlet sett god kompetanse til å vurdere søknader og administrere arbeidet med videreutdanningsstrategien.

Fire kommuner i Akershus har ikke deltatt i ordningen skoleåret 2009/2010. Kommunene oppgir stram økonomi som grunn for ikke å delta, samt at de prioriterer etterutdanning og generell kompetanseutvikling for et samlet personale. Av privatskolene i vår region, herunder utlandet, har oppslutningen vært lav. Privatskolene oppgir også at dette skyldes stram økonomi.

Etterutdanning – Oslo /Akershus : Alle kommunene i Akershus, Oslo kommune og 10 private grunn- og videregående skoler søkte og fikk tildelt midler til etterutdanning 2009. Stikkprøver fra rapporteringen viser at skoleeierne rapportering på bruk av midler på de fem prioriterte områdene i stor grad samsvarer med Fylkesmannens tildelinger. Fylkesmannen har kvalitetssikret tildelinger og omdisponeringer.

Midler til etterutdanning har blitt fordelt på bakgrunn av søknader i forhold til prioriterte områder. Fylkesmannen mottok svært mange søknader. Det var gitt detaljerte føringer for søknadsbehandlingen, noe som førte til at arbeidet ble svært ressurskrevende.

Elektronisk rapporteringssystem: Fylkesmannen åpnet rapporteringsportalen for skoleeierne 1. mars. Alle skoleeierne rapporterte innen fristen 27. april.

I forbindelse med Fylkesmannens kvalitetssjekk og kontroll ble det påvist at skoleeierne hadde rapportert ulikt på videreutdanning, noen hadde kun rapportert for høst 2009, mens andre hadde rapportert både for høst 2009 og vår 2010. Etter at det ble avklart med Utdanningsdirektoratet at rapporteringen skulle være for både for høst 2009 og vår 2010, gikk det forholdsvis mye tid til oppfølging av de skoleeierne som måtte endre på rapporteringen.

Fylkesmannens kontroll av rapportering på etterutdanning avdekket at flere skoleeiere ikke fullt ut hadde oversikt over tilleggstilodelinger som var gitt etter omdisponering fra videreutdanning, samt ekstratilddeling av etterutdanningsmidler etter fullmakt. Kommunene hadde derfor i første runde rapportert et lavere beløp enn det som var tildelt. Oppfølging av disse skoleeierne var også forholdsvis tidkrevende.

GNIST: Arbeidsutvalget for utdanning i Oslo og Akershus fungerer som et arbeidsutvalg for GNIST. Arbeidsutvalget er tidligere omtalt som Regionalt reformforum som ble etablert i januar 2005 og reorganisert høsten 2008 i fht til møtedeltakelse og ansvarsforhold. Representanter som møter i arbeidsutvalget er Utdanningsforbundet i Akershus, Utdanningsforbundet i Oslo, Oslo kommune, Akershus fylkeskommune, to representanter fra universitet og høgskolesektoren (Universitetsalliansen Oslo), Fylkesmannen i Oslo og Akershus og KS Akershus og Oslo. Arbeidsutvalget rapporterer til respektive organisasjoner. Arbeidsutvalget har et møte i kvartalet, med muligheter for tilpasninger ifht til aktiviteter. KS har det administrative ansvaret for innkalling og referat. Fylkesmannen er en aktiv deltaker. GNIST har mange innsatsområder. Oslo og Akershus prioriterte i 2010 etter- og videreutdanning og generell rekruttering til læreryrket som hovedområder. GNIST i Oslo og Akershus har som mål å:

- Utvikle felles forståelse for overordnede oppdrag og drøfte hvordan disse kan følges opp lokalt.
- Samordne innsats og koordinere aktiviteter som gjennomføres i samarbeid eller av ansvarlige skoleeiere/organisasjoner
- Dele relevant informasjon og ivareta egne perspektiver

På et årlig møte inviteres en utvidet representasjon fra aktuelle partnere i Oslo og Akershus samt NHO, LO, elev og studentrepresentanter. I tillegg arrangerte GNIST i 2010 ”stjernemøte” med formål å rekruttere studenter til lærerutdanningen.

Temaer som ble presentert og drøftet i det regionale GNIST 2010:

- GNIST indikatorprosjekt og våre prioriterte områder v/ Morten Rosenkvist, KD
- Hva slags etter- og videreutdanning søker kommunene midler til? Samsvarer behov og tilbud? v/FMOA
- Veiledning av nyutdannede v/ ILS, Universitetet i Oslo
- Lokal lærersatsing (GNIST) v/ Utdanningsforbundet og KS
- Rektorutdanning v/ Høgskolen i Oslo og KS

GNIST - DIALOG konferanse: Konferansen har som formål å dele kunnskap og erfaringer om hvordan lærerkompetansen kan utvikles. UIO arrangerte konferansen i 2010 på vegne og i samarbeid med GNIST AU. En konferanse med god stemning og nyttige bidrag.

Kompetanseutvikling i skoleeiernetverk: I 2007 initierte Fylkesmannen et skoleeiernetverk. Det er et forum for kommunale og fylkeskommunale skoleeiere der problemstillinger knyttet til implementering av kunnskapsløftet, bruk og nytte av nasjonale vurderings- og kvalitetssikringsystemer. Nettverket tar nå opp alle aktuelle temaer for ledelse av skoleutvikling samt at det benyttes for erfaringsdeling mellom kommuner. Møtene har vært to-delte: første del har inneholdt et overordnet aktuelt skolespesifikt tema som presenteres av en ekstern person fra Departement, Direktorat, Universitet, Høgskole el. I andre del har en eller to av kommunene presentert sitt arbeid med temaet, og det har vært gitt anledning til spørsmål, innspill og diskusjon.

Et arbeidsutvalg har ansvar for nettverket, og det driftes av kommunalsjefer etter tur. Fylkesmannen er en aktiv deltaker i arbeidsutvalget og bidrar med innlegg ved aktuelle tema. Nettverket har fire møter i året i tillegg til en studietur. Studieturen 2010 var lagt til Brussel og bidro til å se Norge i et internasjonalt utdanningsperspektiv.

Tema i møtene:

- Tidsbrukutvalget v/ Ulla Werner, Kunnskapsdepartementet.
- Oslos prosjekt for integrering v/ Tone Skodvin, Byrådsavdelingen Oslo
- ”Mangfold og mestring”- NOU nr. 7/2010v/ rektor Sissel Østberg, HiO.
- ”Demokratisk beredskap” – Presentasjon av studien ICCS- 2009 v/ Rolf Mikkelsen.

Innhold i studietur til Brussel:

- Besøk i Kommunenes hus med program om kommunesektoren og EØS, deltagelse i EU's utdanningsprogram v/ Einar Ekern og Osloregionens arbeid med sosial integrering v/ Vera Selnes.
- Besøk i EFTA med program om EU' utdanningspolitikk- samarbeid og påvirkning, entrepenørskap og innovasjon v/Tor Egil Hodne.
- Besøk i den norske EU- delegasjonen med informasjon om aktuelle politiske saker i EU/EØS v/ Miriam Stackpole Dahl
- Utdanningssamarbeidet i EU v/ Ingvild Koth
- Comeniusprogrammet v/ Egil Eiene
- Mål, indikatorer og benchmarks- når Europa og Norge utdanningsmålene? v/ Øyvind Bjerkestrand
- Besøk med omvisning og informasjon i EU- parlamentet.

32.3 Skoleporten

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har i hovedsak to ansatte som har vært engasjert i arbeidet med skoleporten. Disse to deltok på Utdanningsdirektoratets samling om skoleporten på Grand Hotel. Fylkesmannen hadde også ansvar for tilrettelegging av et seminar for Utdanningsdirektoratet hvor ståstedsanalysen og organisasjonsanalyse ble gjennomgått.

Det har vært noe mindre aktivitet på området i forhold til året før. Dette kan skyldes at kommunene har større kjennskap til verktøyet. Den totale ressursbruken anslås til 5 ukeverk. I hovedsak bruker fylkesmannen informasjonen i skoleporten som grunnlagsmateriale i det forberedende arbeidet til tilsyn. Brukerstøtte og veiledning til skoleeiere har i all hovedsak vært tildeling av passord gjennom UBAS for å gi tilgang for brukere.

At det i år er færre henvendelser og mindre behov for oppfølging kan være en følge av den gode gjennomgangen vi hadde med alle kommunene i 2009, samt Utdanningsdirektoratets gjennomgang av organisasjonsanalysen og ståstedsanalysen. Fylkesmannen har inntrykk av at skoleeiere og skoler bruker skoleporten og har kjennskap til hvilken informasjon som kan finnes der. At skoleeiere og skoler skal ha kjennskap til og aktivt bruke skoleporten har vært et mål for embetet, og vi mener vi har hatt god måloppnåelse i forhold til skoleporten.

1. Har embetet oppdatert brukerstøtte- og veiledningsfunksjon?

Ja

Øvrige kommentarer

Fylkesmannen har tre ansatte som ivaretar brukerstøtte- og veiledningsfunksjon for skoleeiere i regionen.

2. Benytter embetet Skoleporten i tilsynsarbeidet?

Ja

Beskriv hvordan

Skoleporten brukes i hovedsak av Fylkesmannen ved forberedelse til tilsyn, der rapporter for læringsmiljø og resultater fra nasjonale prøver er sentrale ved utvelgelse av tilsynsobjekter. Som et ledd i områdeovervåkingen benyttes også data fra skoleporten ved utarbeidelsen av Fylkesmannens kommuneprofiler.

3. I hvilken grad brukes Skoleportens elementer i lokal kvalitetsvurdering?

Fylkesmannen har inntrykk av at skoleeiere i Oslo og Akershus regionen har god kjennskap til og benytter skoleporten i den lokale kvalitetsvurderingen. Fylkesmannens inntrykk er også at svært mange benytter de ulike verktøyene som ligger tilgjengelig og de aller fleste benytter tilstandsrapportverktøyet.

4. Innspill fra embetet til forbedringer av Skoleporten:

Kommunene har store forventninger til verktøyet for skoleeieranalyse. De blir kontenerlig oppdatert på fremdriften av utviklingen gjennom pilotkommunen i regionen.

32.4 Erfarings- og kunnskapsinnhenting

Fylkesmannens totale ressursbruk i arbeidet med erfarings- og kunnskapsinnhenting har vært 15,05 ukeverk.

Det er stor aktivitet i kommunene i Oslo og Akershus i oppfølgingen av St. meld. nr. 31 (2007-2008) Kvalitet i

skolen. Fylkesmannen har svært god kunnskap om skolenes og skoleeiernes særskilte satsingsområder, aktiviteter, prosjekter og andre spesielle utviklingsprosjekter med organisering og innhold. Vi har ved flere anledninger kunnet informere eller bistå departement, utdanningsdirektorat eller andre i forbindelse med besøk eller innspill. Erfaringer fra utviklingsprosjekter og satsingsområder, som for eksempel forsøkene med arbeidslivsfag og fremmedspråk på barnetrinnet, har ved flere anledninger blitt presenterte i ulike fora, nettverkssamlinger for skoleeiere og andre møter i regionen. Etter en helhetlig vurdering anser Fylkesmannen at egen måloppnåelse på dette resultatområdet er høy.

Forsøksordning med Arbeidslivsfag og fremmedspråk på barnetrinnet: Fylkesmannen har i løpet av 2010 vært bindeledd mellom Utdanningsdirektoratet og skoleeiere i to store nasjonale forsøksordninger: Forsøk med arbeidslivsfag og forsøk med fremmedspråk på 6.–7. trinn. I begge forsøkene har Fylkesmannen informert, behandlet søknader og innstilt skoleeiere/skoler til deltakelse i forsøkene. **Arbeidslivsfag:** 13 skoler fra 6 kommuner deltar i forsøket. Fylkesmannen har involvert UH-sektoren, Akershus fylkeskommune og de aktuelle skoleeierne i møtevirksomhet og sørget for at disse har dannet nettverk. Fylkesmannen har også arrangert en oppstartsamling for alle skolene som er med i ordningen sammen med de involverte som er nevnt over.

Fremmedspråk på 6. og 7. trinn: Oslo kommune deltar med 7 skoler i forsøket. Fra Akershus deltar Oppegård med tre skoler, Ullensaker med to skoler, samt Bærum, Lørenskog og Fet med en skole hver. I tillegg deltar 6 private skoler.

Fylkesmannen erfarte at det opprinnelige oppdraget fra Utdanningsdirektoratet var uklart og mangelfullt med hensyn til hva slags informasjon man ønsket fra søkerne, noe som medførte mye ekstra arbeid for både Fylkesmannen og de aktuelle søkerne. Omfanget av kompetanseheving var for eksempel ikke definert, noe som gjorde det vanskelig for søkerne å sette opp realistiske budsjetter for forsøksperioden. Fylkesmannen opplevde også at innstilte søkere trakk seg fordi Utdanningsdirektoratets avgjørelse om deltakelse kom like før skoleslutt, i midten av juni. Fylkesmannen har på bakgrunn av det ovenstående brukt uhensiktsmessig mye ressurser på dette oppdraget.

Veilederkorps: I forbindelse med etableringen av ordningen med veilederkorps har Fylkesmannen bistått Utdanningsdirektoratet med informasjon til skoleeierne om ordningen. I tillegg har Fylkesmannen oppfordret skoleeierne om at skoler som har behov skulle søke om veiledning og til at interesserte og kvalifiserte personer skulle søke om å bli veiledere. Det har vært stor respons og 4 kommuner fra Akershus har søkt og fått tilbud om veiledning.

Dronning Sonjas pris: Fylkesmannen sendte en oppfordring til fylkeskommunale, kommunale og private skoleeiere til å søke om nominasjon for en av sine skoler. Fylkesmannen valgte å utforme et eget søknadsskjema til bruk i søknadsprosessen. Ved søknadsfristens utløp var det kommet en søknad om nominasjon til prisen. Da skolen etter Fylkesmannens vurdering ikke utmerket seg særskilt med hensyn til å praktisere likeverd og inkludering på en fullverdig måte, ble den ikke nominert.

Skolenedleggelse: I eget oppdragsbrev 12.01. 2010 ble Fylkesmannen bedt om å kartlegge omfanget av og årsakene til skolenedleggelse i Oslo kommune og i kommunene i Akershus. Kartleggingen omfattet skoleårene 2007/08 – 2009/10. Oslo hadde ingen reelt nedlagte skoler, men det var tre skoler registrert som nedlagt i Grunnskolestatistikken (GSI) på grunn av endringer i opplæringsloven §§ 13-2 og 13-3a. I Akershus var det i hele perioden to reelt nedlagte skoler, hvorav den ene (5-7) ble sammenslått med en annen skole (1-4) i nybygd skole (1-7). Rapportering etter kartleggingen ble gjennomført med Utdanningsdirektoratets kartleggingsmal innen fristen 26.03. 2010.

32.5 Tiltak innen tilpasset opplæring og spesialundervisning - kap. 230.01

En vesentlig del av Fylkesmannens oppgaver består i generell veiledning på telefon og e-post, samt saksbehandling, for å bistå enkeltpersoner og kommuner/fylke i spørsmål knyttet til spesialundervisning og tilpasset opplæring.

Oppgaver knyttet til å heve kompetansen hos de som jobber på kommune/skolenivå, med tanke på å øke rettsikkerheten til barn med spesielle behov, har høy prioritet.

Fylkesmannens mål med de tiltakene som ble iverksatt i 2010, har vært å bidra til at ledernivå i kommuner/fylke og pedagogisk-psykologisk tjeneste får økt kompetanse. Ressursene internt er benyttet på en slik måte at det hele tiden er et tverrfaglig samarbeid for å sikre faglig nivå og bredde på veiledningen utad. Fylkesmannen har samlet sett en svært god tverrfaglig kompetanse innenfor området som omhandler tilpasset opplæring og

spesialundervisning.

Strategiene som er valgt, mener vi har bidratt til å gjøre Fylkesmannen synlig utad. De er også viktige for å knytte kontakter og samarbeidspartnere med Universitetet i Oslo. Samarbeidet med UiO har vært nødvendig og helt vesentlig for utviklingen av kompetansen på spesialundervisningsfeltet. I 2010 har Fylkesmannen hatt følgende tiltak innen tilpasset opplæring og spesialundervisning:

- Fylkesmannen har en intern tverrfaglig gruppe som har samarbeidet om barn med nedsatt funksjonsevne. Gruppen er ment å skulle ivareta disse barnas rettsikkerhet i forhold til ulikt lovverk.
- Fylkesmannen startet i 2008 et samarbeid med UiO for å styrke kvalitet og rettssikkerhet for elever med rett til spesialundervisning. Dette samarbeidet er videreutviklet i 2009 og 2010 med flere seminarer for kommune- og skoleledere og PP-tjenester. Videre planlegges en kursrekke som skal ivareta både kvalitet og rettssikkerhet i saksbehandlingen for elever som har rett til spesialundervisning, med ulike "case" fra reelle klager på spesialundervisning.
- I 2009 inngikk Fylkesmannen et samarbeid med Institutt for offentlig rett ved UiO. Forskningsprosjektet "Utdanning og klagesaker – en analyse av Fylkesmannens praksis, skoleeierens forvaltningskompetanse og elevenes rettsikkerhet" vil ha som hovedoppgave å bidra til at grunnopplæringen i kommuner og fylker drives i overensstemmelse med opplæringslov og forskrifter. UiO har ferdigstilt rapporten pr. desember 2010, og hovedfunn i rapporten ble formidlet av UiO til skoleeierne på regelverkssamling i januar 2011.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus gjennomførte i februar 2010 en regelverkssamling for privatskoler jf. resultatområde 31.4. Opplæringslovens bestemmelser om spesialundervisning, herunder Utdanningsdirektoratets reviderte veileder, ble gjennomgått. Det ble gitt god anledning til å stille spørsmål fra deltakerne på samlingen. Dette for å bidra til en bedre regelverksetterlevelse.

Som det fremkommer under resultatområde 31.1 *Tilsyn* førte FMOA stedlige tilsyn med tema spesialundervisning etter kap. 5 og kommunens forsvarlige system etter opplæringsloven § 13-10. Tilsynene ble gjennomført med fire kommuner som tidligere ikke hadde hatt tilsyn på kap. 5. Fylkesmannen vurderte i to av tilsynene å ha hovedfokus på interkommunale skoler for barn med særskilte behov, slik at i tillegg til oppl. kap. 5 og § 13-10 var også ansvarsfordeling mellom kommunene etter forskriftens § 18-1 tema for tilsynet. I forbindelse med sluttmøtene på alle ovennevnte tilsyn ble det gitt god anledning for kommunene til å stille spørsmål om forståelsen av regelverket.

I etterkant mener Fylkesmannen at var det en viktig og riktig vurdering å gjennomføre tilsyn etter kap. 5 sett i forhold til utfordringen med et delt eierskap som resulterte i avklaring og læring for alle parter, samt bedre rettsikkerhet for elevene.

Fylkesmannen bruker mye ressurser på spørsmål knyttet til spesialundervisning og tilpasset opplæring. Vi vurderer å ha svært god kompetanse på området, både pedagogisk og juridisk, og måloppnåelsen er vurdert til høy.

Resultatområde 33 Tilsyns- og forvaltningsoppgaver på barnehageområdet

33.1 Tilskuddsforvaltning

jf særreportering

33.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen har i år mottatt totalt 42 klager på barnehageområdet: 10 saker etter barnehageloven §§ 10, 11, 16 og 18. Av disse er 6 saker ferdigbehandlet i 2010. I tillegg har vi i 2010 behandlet 4 saker som ble mottatt i 2009. Dette innebærer at vi i 2010 har behandlet 10 saker på dette området, hvilket er mer enn dobbelt så mange saker som i 2009.

I tillegg har vi i 2010 mottatt 32 saker etter Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til tilskudd. Dette er en økning på ca 10 % fra i fjor. Av disse er 7 saker ikke ferdigbehandlet. Dette skyldes hovedsakelig at de er innkommet på slutten av året.

Spesielt for overgangen for 2010/2011, er at Fylkesmannen i tillegg til seint innkomne saker, har mottatt mange klagesaker først i 2011. Dette totale etterslepet utgjør pr.d.d. 16 saker.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstiden på enkeltsaker følger nedenfor:

- § 10: 3,5 måned
- § 11: 3 måneder
- § 16: 3,8 måneder
- § 18: 2,5 måneder
- Forskrift om likeverdig behandling: 2,99

Samlet saksbehandlingstid for alle klagesaker er: 3,2

Type Klage	Klager gis medhold/delvis medhold	Klager gis ikke medhold	Opphevet/returnert	Sum	Sum innkommet 2009
Barnehageloven § 10					
Forskrift om familiebarnehager § 7					
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd § 6	0	4	0	4	4
Forskrift om foreldrebetaling § 5					
Barnehageloven § 16					
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4					
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3					
Merknad					

Det har vært omlag 10% økning på mottatt klagesaker i 2010. Klagen gjelder forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlig tilskudd. Det har vært en økning på 150% i mottatte klagesaker hos Fylkesmannen i forhold til barnehageloven §§ 10, 11, 16 og 18 i 2010.

33.3 Informasjon og veiledning

Fylkesmannen har avholdt to samlinger (Barnehageforum) for barnehageadministrasjonene i Oslo og Akershus, en på våren (120 deltakere) og en på høsten (200 deltakere).

Temaene på vårens samling: informasjon om aktuelle saker/nytt fra Kunnskapsdepartementet, samarbeid barnehage barnevern på bakgrunn av den nye veilederen, tilsyn, rekruttering av førskolelærere med fokus på rekruttering av menn (om pilotprosjektet) og utfordringer knyttet til rammefinansieringen i kommunene fra 2011.

Andre temaer var knyttet til fokusområdene i Kompetansestrategien: bl.a. språklig og kulturelt mangfold i barnehagene.

Tema på høstens samling: "Ramme alvor", en heldagssamling knyttet til den nye forskriften om likeverdig behandling ved tildeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Et bredt sammensatt innhold som belyste flere sider ved overgangen til rammefinansiering av barnehagesektoren. Dette la et godt grunnlag for kommunale og ikke-kommunale barnehageeieres arbeid videre mot rammefinansiering 01.01. 2011.

Økning i informasjons og veiledningsaktiviteten: Fylkesmannen har generelt hatt stor økning i informasjons og veiledningsaktiviteten overfor bydeler og kommuner. Henvendelsene pr telefon, og ikke minst e-post øker stadig. Terskelen for å ta kontakt med fylkesmannen er blitt ennå lavere enn i 2010. Mange henvendelser fra foresatte til barn i barnehagene som opplever ikke å bli hørt i sin kommune/bydel ang. forhold i barnehagen til deres barn (enkelt personer og foreldreutvalg). Det blir tatt fatt i disse sakene og nødvendig oppfølging blir gjort i forhold til byrådsavdelingen/ bydeler og kommuner. Det har vært mange henvendelser fra barnehagemyndigheter og ikke-kommunale barnehageeiere ang. håndteringen av den nye forskriften om likeverdig behandling ved tildeling av

offentlige midler til ikke-kommunale barnehager. For mange bydeler og kommuner har mangelfull rutiner for informasjon om forskriften ut til de ikke-kommunale barnehageeierne. Mange ringer fylkesmannen når de ikke kommer fram til barnehagemyndigheten i bydelene i Oslo. Fylkesmannen opplever også tilgjengeligheten i mange av bydelene i Oslo og kommunene i Akershus som problematisk.

For å effektivisere informasjon og veiledning ang. den nye forskriften om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager, har Fylkesmannen i 2011 planlagt samlinger i alle de fire regionene i Akershus og i Oslo som en region. Samlingene bygger på innsendte problemstillinger som vi forbereder svarene på og dialog med alle kommunene i regionene. Fylkesmannen bruker også samlingene til å se rammefinansieringen i sammenheng med kvalitet i barnehagene. Midlene FMOA fikk i desember 2010 blir brukt til denne veiledningen.

Stort behov for informasjon og veiledning: Gjennom behandling av klagesaker, henvendelser, innsendte dokumenter og tilsyn, ser Fylkesmannen at behovet for informasjon og veiledning angående godkjenning av barnehager, fortsatt er stor.

Innsendingene i forbindelse Kostra-rapportering og årsmeldinger viser svært store feil og mangler. Svært mange skjemaer må returneres og det fører til unødige lang saksbehandlingstid hos Fylkesmannen.

Fylkesmannen er fortsatt bekymret for kompetansen i barnehageadministrasjonene, spesielt med tanke på at kommunene fra 01.01. 2011 har ansvar for rammefinansieringen og håndtering av den nye forskriften.

Fylkesmannen har erfart at noen bydeler og kommuner har endret praksis og laget nye rutiner for godkjenning, ut fra vår veiledning, men effekten av våre tiltak i 2009 har ikke helt gitt det resultatet vi hadde forventet.

33.4 Tilsyn

Fylkesmannen har etter barnehagelovens § 9 annet ledd utført tilsyn med at kommunene utfører de oppgaver den som barnehagemyndighet er pålagt etter barnehageloven. Tilsynene med barnehagemyndigheten har også i år i stor grad vært utført som hendelsesbasert tilsyn på grunnlag av funn i rapporteringer og klagesaker, henvendelser fra foreldre, eiere, medier etc. Gjennomgående tema har vært kommunens praktisering av regelverket på området godkjenning samt rolle som tilsynsmyndighet.

Det har blitt avdekket til dels kritikkverdige forhold som har gjort hendelsesbaserte tilsyn nødvendig.

Det er videre utført ett tilsyn som systemrevisjon Oslo kommune, Bydel Østensjø. Bydelen ble valgt ut på bakgrunn av risiko og vesentlighetsvurdering. Tema var kommunen som godkjenningmyndighet. Tilsynet resulterte i to avvik: Bydelen godkjenner ikke barnehager i samsvar med enkelte bestemmelser i barnehageloven. Fylkesmannen avdekket i tillegg forhold som ga grunnlag for to merknader: 1) Bydelen har ikke et system som i tilstrekkelig grad sikrer lik og forsvarlig behandling av godkjenningssøknader. 2) Godkjenningmyndigheten synes ikke å ha et tilstrekkelig bevisst forhold til skillet mellom ny og endret godkjenning.

Det er gjennomført et forenklet "kartleggingstilsyn" med alle kommuner/bydeler i Oslo og Akershus angående deres tilsynsrutiner og tilsynsaktivitet. For kommunene i Akershus vil kartleggingen brukes som grunnlag for stedelig tilsyn i 2011.

Fylkesmannen har oppfordret Oslo kommune til å utarbeide rutiner for godkjenning og tilsyn som skal gjelde alle bydelene. For å få en mer lik praksis som er i henhold til lover og regelverk. Dette arbeidet er blitt fullført og felles maler m.m. legges ut på bydelenes nettsider. Fylkesmannen har hatt en aktiv veiledningsrolle i prosessen.

Tilsynsobjekt:	Skedsmo kommune
Tema/myndighetskrav:	Konkret fastsettelse av arealnorm i den enkelte kommunale barnehage
Avvik/funn:	Kommunen har kun fastsatt veiledende arealnorm for sine kommunale barnehager
Frist for lukking av avvik:	

Pålegg:	Ja
Merknad:	
Ressursbruk:	1 dagsverk
Kommentar:	Fylkesmannen anmodet om at forholdet rettes så snart som mulig og gis tilbakemelding når forholdet er bragt i orden

Tilsynsobjekt:	Oslo kommune
Tema/myndighetskrav:	Krav til behandling og svar på søknad om utvidelse av barnehagedrift, jf. barnehageloven §§ 8 og 11, samt forvaltningsloven § 11a
Avvik/funn:	Ikke funnet avvik
Frist for lukking av avvik:	
Pålegg:	Nei
Merknad:	
Ressursbruk:	0,5 dagsverk
Kommentar:	På bakgrunn av skriftlig redegjørelse fra bydelen, samt gjennomgang av aktuelle dokumenter, fant Fylkesmannen ikke at det forelå grunnlag for å rette kritikk mot saksbehandlingen

Tilsynsobjekt:	Oslo kommune
Tema/myndighetskrav:	Godkjenning, jf. barnehageloven §§ 10 og 11
Avvik/funn:	1)Bydelen godkjenner ikke barnehager i samsvar med enkelte bestemmelser i barnehageloven 2)Bydelens godkjenningsvedtak oppfyller ikke kravene til enkeltvedtak i.h.t. forvaltningsloven kap. IV til VI
Frist for lukking av avvik:	03.09.2010
Pålegg:	Ja
Merknad:	1) Bydelen har ikke et system som i tilstrekkelig grad sikrer lik og forsvarlig behandling av godkjenningssøknader 2) Godkjenningsmyndigheten synes ikke å ha et tilstrekkelig bevisst forhold til skillet mellom ny og endret godkjenning
Ressursbruk:	15 dagsverk
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Oslo kommune
Tema/myndighetskrav:	Krav til pedagogisk bemanning, jf. barnehageloven § 18
Avvik/funn:	Manglende oppfyllelse av pedagognormen
Frist for lukking av avvik:	31.08.2010
Pålegg:	Ja
Merknad:	
Ressursbruk:	0,5 dagsverk
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Oslo kommune
----------------	---------------------

Tema/myndighetskrav:	Krav til tilstrekkelig og forsvarlig bemanning, jf. barnehageloven § 2 og rammeplan
Avvik/funn:	Mangelfull bemanning
Frist for lukking av avvik:	24.08.2010
Pålegg:	Ja
Merknad:	
Ressursbruk:	1 dagsverk
Kommentar:	

Resultatområde 34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen

34.1 Tilgjengelig barnehage tilbud

Fylkesmannen har gjennom ulike tiltak overvåket barnehagesituasjonen i Oslo og Akershus. De aller fleste kommuner i våre fylker har kommet i mål med full barnehagedekning, og alle klarte også å innfri retten til barnehageplass.

I forbindelse med rett til barnehageplass er det utført et forenklet kartleggingstilsyn med alle våre kommuner. Nittedal, Ås, Fet, Nesodden, Rælingen kommune har i tillegg fått spesiell oppfølging da de sto oppført på departementets bekymringsliste. Disse ble hver måned fra februar fulgt opp på telefon eller e-post hvor status på utbygging, fremtidsplaner m.m. ble tatt opp og diskutert. Fylkesmannen har ved flere anledninger understreket at for alle kommuner, at dersom de av ulike årsaker ikke får oppfylt rett til barnehageplass, skal de snarest mulig melde fra til Fylkesmannen. Oslo kommune opplyste om at retten var oppfylt og at kommunen fortsatt hadde ledige plasser i en av bydelene.

Etter at retten til barnehageplass trådte i kraft 1.januar 2009, har Fylkesmannen hatt dette som tema i ulike fora, blant annet på Barnehageforum/kontaktmøte med barnehageadministrasjonen i Oslo og Akershus. Barnehageutbyggingen har også blitt fulgt opp gjennom kommunebesøk og 20.09. rapporteringen.

34.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Midlene knyttet til Kompetanse i barnehagen - nasjonal kompetansestrategi for barnehagesektoren 2007-2010 er fordelt i hht. fullmakten fra Kunnskapsdepartementet.

Alle de 15 bydelene i Oslo og de 22 kommunene i Akershus har søkt om midler, fått innvilget søknaden og er tildelt midler. Alle har fått mye ut av pengene og det har vært mulig å ha en langsiktig kompetanseplan og mulighet for en viss progresjon innenfor de gitte satsingsområdene, siden strategien har gått over flere år. I 2010 har flest personer deltatt i tiltak knyttet til Pedagogisk ledelse/barnehagen som en lærende organisasjon og Språkmiljø og språkstimulering. Dette er likt for begge fylkene. Det har vært tiltak innen de andre satsingsområdene også. Det totale antall deltakere ligger på ca 10000 i hvert av fylkene.

Alle ble bedt om å rapportere om tverrfaglig samarbeid for å bedre tilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne. Mange hadde gode samarbeidsordninger, andre var godt i gang og andre sa de ble motivert til å komme i gang. Dette er knyttet til verdien av tidlig innsats.

Alle som mottar midler er forpliktet til å sørge for at kommunale og ikke-kommunale barnehager får de samme tilbudene om å delta i kompetansetiltakene. Der det er får ikke-kommunale deltakere, blir kommunene bedt om å beskrive tiltak som er gjort for å få de med.

Rekruttering i hht. tiltak 6 (regionale tiltak) i Strategi for rekruttering: Oslo og Akershus er to av fylkene som har fått i oppdrag å gjøre en forsterket innsats for å rekruttere førskolelærere, sammen med Buskerud, Rogaland, Nordland og Møre og Romsdal.

Stor utbyggingsaktivitet har økt behovet for flere førskolelærere. Rekrutteringstiltak til tross, mangler våre to fylker ca 900 førskolelærere. Det fører til mange dispensasjoner som igjen utgjør en forringelse av kvaliteten.

Arbeidsgruppen som ble nedsatt i 2008 har jobbet aktivt gjennom hele 2010 også. Gruppen er bredt sammensatt med representanter fra: regionene i Akershus, bydelene i Oslo, private barnehager, Høgskolen i Oslo, Byrådsavd. for kultur og utdanning, Utdanningsforbundet og ledet av barnehageansvarlig hos fylkesmannen. Tiltakene fra 2009 er blitt evaluert og ga grunnlag for ny satsing i 2010.

Fylkesmannen har hatt et godt samarbeid med Høgskolen i Oslo i forhold til mange av tiltakene. Vi har også samarbeidet med Rekrutteringsteamet ved høgskolen i Oslo.

Midler for 2010 har gått til følgende tiltak:

- **Karrieredagen** på Hio for 3.års studentene. Foredrag/innlegg knyttet til mangfold - og menn i barnehagen, og stands hvor bydeler og kommuner presenterte sine kommunale og ikke-kommunale barnehager. Mange av studentene som deltok, startet å jobbe i noen av disse bydelene og kommunene, etter endt utdanning.
- **Frikjøp av en person på HiO** i 20 % for koordinering av de skreddersydde tiltakene (etter – og videreutdanningstiltak for å beholde førskolelærerne i barnehagene).
- **Forskningsprosjekt** i samarbeid med Rekrutteringsteamet på HiO som resulterte i en rapport; ”Rekruttering av menn til førskolelærerutdanning og arbeid i barnehage”, HiO-rapport 2010 nr. 6. (Nytt forskningssamarbeid er avtalt for 2011).
- **Samarbeidsprosjekt mellom FM, NAV, HiO** og noen bydeler i Oslo, hvor 23 arbeidsledige ungdommer fikk praksisplass i barnehager i 5 bydeler i Oslo og tilpasset opplæring på HiO, ble avsluttet i mai. Flere av ungdommene søkte førskolelærerutdanningen, mens andre fortsatte å jobbe i barnehagene.
- **Rekruttering av menn til utdanningen og barnehagen:** I 2010 har satsingen i stor grad vært knyttet til rekruttering av menn til utdanningen og barnehagen. Det er utarbeidet et Strategidokument for rekruttering av menn; ”Menn og kvinner i ALLE barnehager”, et pilotprosjekt hvor kommunene inviteres til å delta. Strategidokumentet er utarbeidet i samarbeid med aktive, engasjerte og erfarne førskolelærere fra bydeler i Oslo og kommuner i Akershus, HiO, Reform ressurscenteret for menn, Kanvas m.fl. Det har vært knyttet en ekstern rekrutterings – og profileringskonsulent til prosjektet (viktig uten-fra-blikk). Strategidokumentet har vært drøftet med – og presentert for KD. Strategidokumentet ble presentert på en konferanse 20.10.10.(120 deltakere)

Fylkesmannen har nøye presisert at alle tiltak gjelder for alle kommunale og ikke-kommunale barnehager i Oslo og Akershus.

34.3 Andre satsingsområder

Strategi for kompetanseheving i barnehagesektoren – språklig og kulturelt mangfold: Fylkesmannen har samarbeidet med NAFO og HiO angående denne strategien, ut fra de føringene Kunnskapsdepartementet har gitt. Videre har Fylkesmannen deltatt på planleggings – og evalueringsmøter og på ulike samlinger sammen med NAFO.

I henhold til vårt medansvar for å legge til rette for at kompetanseutviklingen og erfaringsdelingen videreføres og integreres i de enkelte kommunene etter endt prosjektperiode i NAFO's regi, har Fylkesmannen hatt dette som tema i ulike fora, bl.a. på vårens Barnehageforum. Gode eksempler fra nettverkene ble presentert, som inspirasjon for andre (og det ble det).

Fylkesmannen fortsetter samarbeidet med NAFO og HiO i forhold til kurs og opplæring som når mange (midler er satt av til dette formålet).

Fylkesmannen har hatt ansvar for tildeling av kompetansemidler og valgt å fortsette å gi en stor del av midlene til nettverkene i Oslo og Akershus, etter søknad. Nettverkene i Oslo dekker alle bydelene slik at tiltak tilpasset region og barnehager etter behov, blir til stor praktisk nytte. Nettverkene i Akershus omfatter mange kommuner og når også mange. Rapportene fra nettverksgruppene viser til mange veloverveide tiltak som er prøvd ut, og noen som er videreført og videreutviklet.

Erfaringsdeling i - og utenfor nettverkene, er en forutsetning for å få midler. Dette blir i stor grad gjort og gjør at mange får bred kompetanse på området.

Alle nettverkene har videreutviklet tiltak som styrker og bedrer foreldresamarbeidet. Bruk av IKT i dette arbeidet og i arbeidet med barna, er også videreutviklet og tatt i bruk av flere. Mange erfarer at godt foreldresamarbeid gir god effekt for språkstimuleringen, og integrering i sin helhet.

Nettverkene har samarbeidet med høyskoler, universiteter, forsknings – og andre fagmiljø.

Tiltak nettverkene har jobbet med er:

- Ulike former for IKT brukt i arbeidet med barn og foreldre.
- Opplæring og bruk av språkverktøyet ”Lær meg norsk før skolestart”
- Faglig opplæring av assistentgruppen.
- Oppbygging av lekotek/bibliotk, ressursbank for faglitteratur m.m.
- Noen bygger opp et godt tverrfaglig samarbeid med ulike fagområder i forhold til minoritetsspråklige barn, noe som gir bedre mulighet til konkrete tiltak og tidlig innsats.
- Nettverk Romerike (12 kommuner) har hatt kurs og studietur for barnehagemyndighetene og barnehageansatte sammen. Svært relevante temaer.

Handlingsplan for mer likestilling i skole og barnehage: Likestillingsarbeidet i barnehagene, er integrert i de øvrige strategiene.

Fylkesmannen samarbeider også med HiO om ulike tiltak, som bl.a. forskningsprosjekt i samarbeid med Rekrutteringsteamet. Dette samarbeidet var initiert av fylkesmannen og resulterte i et forskningsprosjekt om rekruttering av menn i utdanningen og i barnehagen og likestillingsspørsmål knyttet til det.

Likestillingsarbeid gjenspeiles i vårt strategidokument for rekruttering av menn til barnehagen. Dokumentet er også innsendt KD som innspill til en tverrdepartemental plan for videre likestillingsarbeid.

Foreldreutvalget i Ås barnehage i Bærum kommune søkte om midler til likestillingsprosjekt i barnehagen i samarbeid med de ansatte. De fikk kr.20.000. Midlene er brukt til samling med foredrag fra fagperson fra HiO og videre refleksjonsarbeid og utarbeiding av et verdigrunnlag for barnehagen. Positivt initiativ fra en engasjert foreldregruppe.

Handlingsplan for å bedre levekårene for rom i Oslo: Fylkesmannen har i samråd med Byrådsavdelingen for kultur og utdanning tildelt midlene til Oslo kommune v/Voksenopplæringscenteret på Skullerud. De skal bruke midlene i henhold til tiltak 7 og 8 i handlingsplanen.

Oslo skal rapportere til Fylkesmannen inne 15.02.11 hvilke tiltak som iverksettes. P.g.a. misforståelser ble midlene tildelt sent på året og planleggingen fikk de liten tid til.

Det har vært undersøkt hvem som kunne utføre tiltak, men mange instanser har forsøkt uten hell. Voksenopplæringscenteret på Skullerud var de som kunne nå flest barn i førskolealder.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
31.1 Tilsyn	kr 1 796 706,78	kr 877 115,72
31.4 Informasjon og veiledning	kr 102 233,52	kr 9 728,17
31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartl. prøver	kr 706 808,98	kr 16 050 284,90
31.9 Annet tilsyn og forv. på utd.omr. (rest 31)	kr 2 392 565,18	kr 1 036 528,69
32.2 Kompetanseutvikling	kr 117 860,26	kr 273 672,97
32.3 Skoleporten	kr 42 870,31	kr 170 194,58
32.9 Andre oppg. for økt kval. i gr.oppl.(rest 32)	kr 578,10	kr 1 074 237,46
33.1 Tilskuddsforvaltning	kr 518 223,38	kr 366 083,92
33.2 Klagesaksbehandling	kr 0,00	kr 411 045,63
33.4 Tilsyn	kr 583,55	kr 348 036,36
33.9 Andre tilsyn og forv. på b.hageomr. (rest 33)	kr 273 754,54	kr 0,00

34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen	kr 273 730,34	kr 9 128,00
36 Landsdekkende oppgaver KD	kr 1 127 705,51	kr 380 600,26
Andre oppgaver under KD	kr 710 640,22	kr 0,00
Sum:	kr 8 064 260,00	kr 21 006 656,00

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i NAV

74.2 Planlagt tilsyn

Se rapportering pkt. 81

Resultatområde 81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven

81.1 Hendelsesbasert tilsyn

Det har vært en økning knyttet til hendelsesbasert tilsyn. I 2010 har vi hatt tilsynsmessig oppfølging av 30 saker knyttet til lov om sosiale tjenester kap. 4 og sotjl. i NAV, herunder økonomisk rådgivning. 18 saker er avsluttet. Når det gjelder sotjl. kap. 4A har vi hatt oppfølging av 8 saker hvorav 6 er avsluttet.

81.2 Planlagt tilsyn

Resultatkrav jf. embetsoppdraget resultatområde 74,2: var 12 revisjoner knyttet til lov om sosiale tjenester i NAV. Tilsynene på dette området ble forsinket ettersom veileder først var klar i mai mnd. Pga. stor økning i klagesaksinngangen ut over året, måtte det skje en omprioritering på høsten, og det ble dermed bestemt at vi skulle redusere antallet til 6 revisjoner knyttet til denne loven.

Resultatkrav, jf. embetsoppdraget, resultatområde 81.2 var 22 revisjoner. Vi gjennomførte 24 revisjoner knyttet til lov om sosiale tjenester. Herunder ble det gjennomført 12 revisjoner i samarbeid med Helsetilsynet i Oslo og Akershus knyttet til Statens Helsetilsyns eldresatsing. Videre gjennomførte vi 5 revisjoner i samarbeid med Helsetilsynet i Fylket knyttet til avlastning- og barnebolig.

81.3 Klager etter sosialtjenesteloven

Fylkesmannen fikk i 2010 inn totalt 1168 klagesaker etter begge sosialtjenestelover, mot totalt 902 i 2009, dvs. en økning på 29%. Det er behandlet 17.5% flere klagesaker i 2010 enn i 2009 (Gjelder begge sosiallovene). Allikevel har restansene økt fra 158 til 261, dvs. en økning på 61%. Det er videre godkjent 23 flere vedtak om bruk av tvang etter sosialtjenestelovens kap 4A i 2010 enn 2009. Allikevel er antallet restanser mer enn fordoblet i løpet av året, fra 19 ved årets begynnelse til 41 ved årets slutt. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle sakstyper i 2010 var på 2.8 måneder, men med en økning av saksbehandlingstiden mot slutten av året. Det vises ellers til det særkilte rapporteringen sendt Statens helsetilsyn.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen

82.9 Andre oppdrag

Helsetilsynet i Oslo og Akershus mottok 599 meldinger etter §3-3- i Lov om spesialisthelsetjenesten (betydlig eller potensielt betydelig feil). Av disse kom 143 meldinger fra vestre Viken HF, Bærum sykehus - i det alt vesentlig alvorlige fristbrudd innsendt i etterkant av "ventelistesaken".

Helsetilsynet i Oslo og Akershus foretok kartleggingsundersøkelsen: "Terskel for sykehjemsplass i Oslo og Akershus - slik tildelingstjenesten ser det".

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

Det ble gitt 3088 separasjonsbevillinger og 2744 skilsmissebevillinger.

2 søknader om tillatelse til å få inngå ekteskap før fylte 18 år ble behandlet. Vi behandlet ingen saker etter bigamibestemmelsen. Videre fattet vi 114 vedtak om skiftefritak. 44 nye forstandere i trossamfunn ble i forbindelse med godkjenning veiledet om ekteskapsloven. Det er ikke reist noen saker om ekteskapets gyldighet etter § 16 a, og det er heller ikke behandlet klager når vigsel er nektet på annet grunnlag enn nevnt i ekteskapsloven § 13 annet ledd, jf. § 14 siste ledd. Vi har behandlet 15 klagesaker på at folkeregisteret har nektet å utstede prøvingsattest, ekteskapsl. § 10.

Sepskil oppdateringsprosjektet pågår fortsatt. Prosjektet har blitt forsinket pga uforutsette tekniske problemer på andre områder som har bundet opp interne ressurser store deler av året. Forsinkelsene skyldes også til dels manglende kapasitet hos dataleverandør som har meldt at det tekniske oppdraget skal påbegynnes på nyåret. Utover dette arbeidet gjenstår i hovedsak testing av de tekniske endringene og de oppdaterte malene, før utrulling til de andre embetene.

42.2 Anerkjennelsesloven

Vi godkjente 267 utenlandske skilsmisser og avsto 43 søknader om godkjenning.

42.3 Barneloven

Det ble registrert 25 nye saker i 2010, og saksbehandlingstiden var ca 1,5 mnd.

42.4 Veiledning og informasjon

Fylkesmannen i Oslo og Akershus gir både veiledning og informasjon daglig på barnelovsområdet med tilstøtende lover og forskrifter.

Henvendelsene kommer stort sett fra privatpersoner på telefon, epost eller brev.

Flest henvendelser omhandler spørsmål knyttet til reisekostnader ved samvær.

Resultatområde 43 Krisetiltak

43.1 Tilsyn med kommunenes ansvar for et tilbud om krisesenter

Fylkesmannen har fra 2010 fått ansvaret for tilsyn med kommunenes krisesentervirksomhet.

Som et ledd i forberedelse til dette tilsynet er følgende tiltak gjennomført i 2010:

Seksjonssjef har deltatt i referansegruppe for utarbeidelse av veileder for tilsynet med kommunene som krisesentermyndighet

1. Vi har besøkt alle fire krisesentrene i Oslo og Akershus
2. Vi har utarbeidet en oversikt over hvilke temaer som er relevante for oppfølging senere på bakgrunn av besøkene
3. Vi har sendt ut kartleggings skjema til alle kommuner for å få tilbakemelding på hvordan tilbudet i den enkelte kommune er organisert
4. Tilsyn i enkelte utvalgte kommuner vil skje til høsten 2011

43.2 Informasjon og veiledning

Fylkesmannen har i sitt årlige møte med ordførere og rådmenn gitt informasjon om ny krisesenterlov og kommunenes forpliktelser.

På våre årlige kontaktmøter med barneverntjenestene i Oslo og Akershus ble det gitt informasjon om krisesenterloven og kommunenes ansvar, samt Fylkesmannens tilsynsoppgaver.

Resultatområde 44 Familievern

Embetsoppdraget fastslår at det minimum skal avlegges ett tilsyn ved hvert familiekontor hvert tredje år. På grunn av ressursknapphet har vi i flere år rapportert til fagdepartementet at volumkrav til tilsyn ikke kan nås. Familievernkontorene i Oslo, og delvis i Akershus, har i løpet av 2010 blitt omorganisert og er i denne forbindelse også redusert i antall fra 11 til 7 familievernkontorer.

Fylkesmannen gjennomførte tre systemliknende tilsyn i 2010, noe som er i tråd med årets volumkrav fra BLD.

Det ble ført tilsyn med Familievernkontoret for Asker og Bærum og Kirkens familiekontor i mai 2010, og med Familievernkontoret Øvre Romerike i november 2010. Det ble ført tilsyn med lovpålagte oppgaver, jf. fvkl. § 1 ressursituasjonen, taushetsplikt, opplysningsplikt og mekling.

Fylkesmannen fant at familiekontorene utførte lovpålagte oppgaver, men hadde følgende anbefalinger:

1. To av kontorene ble bedt om å gjennomgå regelverk for taushetsplikt
2. To av kontorene ble bedt om å gjennomgå reglene for opplysningsplikt til barneverntjenestene og sosialtjenestene
3. To av kontorene ble anbefalt å utarbeide interne rutiner for å sikre overholdelse av regelverk/ensartet praksis blant de ansatte
4. Ett kontor overholder ikke departementets føringer om akseptabel ventetid for meklingstime

Resultatområde 45 Barn og unge

45.2 Fritak for taushetsplikt

Det er i 2010 innkommet 55 nye saker totalt (SOFA) etter følgende lover:

Lov om sosiale tjenester, Lov om barnevern, Opplæringsloven og Barnehageloven.

Saksbehandlingstid i gjennomsnitt: 1 uke.

Resultatområde 46 Universell utforming

Fylkesmannen tar i enkelte tilfeller opp temaet universell utforming i forbindelse med tilbakemeling på kommunale arealplaner.

Resultatområde 47 Innvandring og integrering

47.1 Statsborgerseremonier

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMOA	2	21
Sum	2	

47.2 Bosetting av flyktninger

Embetet avgir ressurser i form av ett medlem i "Beregningsutvalget for kartlegging av kommunale utgifter til bosetting og integrering av flyktninger". Integreringstilskuddene omtales jevnlig i våre informasjonsskriv.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen har behandlet fem klagesaker i 2010. Alle sakene ble stadfestet. Fylkesmannen har fortløpende gjennom året besvart henvendelser fra kommuner og bydeler om loven både generelt og i fht bestemte situasjoner. Henvendelser fra kommuner og bydeler ligger på jevnt nivå.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Generelt: Fylkesmannen har informert kommunene via e-post og fulgt opp i forhold til de ulike fristene.

Fylkesmannen har behandlet en klagesak i henhold til introduksjonsloven vedrørende rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Det vises forøvrig til 47. 3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Kap. 0822 post 60 – Overgangsordningen: Det ble utbetalt et siste samlet tilskudd for 2010 i forbindelse med at ordningen ble faset ut ved utgangen av august.

Det var en tidkrevende oppfølging i flere runder gjennom hele året overfor en kommune hvor det var uklarerheter helt tilbake til 2007. Denne gjennomgangen ble avsluttet og et endelig tilskuddsbeløp ble utbetalt før årsslutt.

Det ble gjennomført to besøk hos kurstilbydere for Oslo kommune, hhv. Oslo AOF og Kristent interkulturelt arbeid (KIA) Oslo. Hensikten med besøkene var: å få innsikt i hvordan overgangsordningen blir administrert i kommunen og hos enkelte kurstilbyderne, samt særlig kontroll av tilskuddsgrunnlaget når det gjelder antall deltakertimer. Fylkesmannen var gjennomgående godt fornøyd med systemene for administrasjon av kursvirksomheten og bruken av disse. Rapporter fra besøkene er lagt ut på fylkesmannens hjemmeside.

Kap. 0822 post 60 – Per apita: Tilskudd for år 1 siste kvartal 2009 og de tre første kvartaler 2010 er utbetalt. I tillegg er det utbetalt tilskudd for år 2-5 begge terminer. Det er også mottatt og behandlet flere søknader i tillegg

til de ordinære søknadene gjennom Nasjonalt introduksjonsregister. For alle tilskudd under per capita ordningen, også resultattilskudd og grunntilskudd se.

Kap. 0822 post 60 – Resultattilskudd: Den enkelte kommune søker i NIR om tilskuddet etter at resultatet fra Norskprøve 2 eller 3 er bestått og søknaden godkjennes av fylkesmannen. Tilskudd for 3. periode 2009 og 1. og 2. periode 2010 er utbetalt som forutsatt.

Kap. 0822 post 60 – Grunntilskudd: Kommuner i Akershus har fått utbetalt slikt tilskudd i henhold til oversikt fra IMDi.

Kap. 0822 post 60 – Norskopplæring for asylsøkere i mottak: 5 kommuner i Akershus og Oslo kommune har fått utbetalt slikt tilskudd til norskopplæring for til sammen 231 asylsøkere. Av disse var 194 bosatt ved asylmottak i Akershus og 37 i Oslo. Totalt 141 asylsøkere kom inn i målgruppen i perioden siste kvartal 2009 - første kvartal 2010.

Kap 822 post 21 - Midler til faglig og pedagogisk utviklingsarbeid: Midlene er tilbakeført til IMDi Øst etter avtale.

Resultatområde 48 Likestilling

Fylkesmannen har som arbeidsgiver lagt vekt på å fremme likestilling i embetet. Det er i dag overvekt av kvinner i lederstillingene. Embetet har totalt ca 70 % kvinner. Ved siste lokale lønnsoppgjør ble lønnsforskjellene mellom menn og kvinner i embetet i stor grad utjevnet. Det er etter hvert en utfordring og rekruttere og beholde dyktige medarbeidere og kanskje spesielt mannlige.

Ressursrapportering

Oversikten i Agresso over ressursinnsats er mangelfull på følgende to områder:

Resultatområde 43.1 Tilsyn med kommunale krisesentertiltak

Da fordelingen av ressursinnsats i agresso ble gjort i begynnelsen av året, ble ikke den øremerkede summen til dette resultatområdet tatt med, men er så uspesifisert satt inn på resultatområde 45/Barnevern

Med det nokså omfattende arbeidet som er gjort i løpet av året (se rapporteringen) for å informere, kartlegge og forberede tilsyn i 2011, anslår vi at det totalt er brukt minimum 1/2-2/3.årsverk til dette arbeidet

Resultatområde 44/Familievern

For å klare hel måloppnåelse mht. tilsyn med familievernkontorer, har vi måttet beslaglegge ressurser knyttet opp mot resultatområde 45/Barnevern. Anslått ressurbruk totalt er ca. 1 årsverk

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
41 Tilsyn med barnevernområdet	kr 3 809 906,57	kr 0,00
42 Familierett	kr 2 563 084,62	kr 0,00
43.1 Tilsyn med kommunale krisesentertiltak	kr 175,00	kr 0,00
43.9 Andre krisetiltak (rest 43)	kr 0,00	kr 0,00
44 Familievern	kr 168 151,79	kr 0,00
45 Barnevern	kr 2 012 248,53	kr 403 184,73
47 Integrasjon	kr 1 218 593,50	kr 0,00
Andre oppgaver under BLD	kr 331 919,48	kr 0,00
Sum:	kr 10 104 079,00	kr 403 184,00

Justis- og politidepartementet**Resultatområde 51 Siviladministrasjon****51.2 Vergemålsloven**

I tillegg til klagesaker og saker i første instans (lån av umyndiges midler) har fm desisert 22 regnskap i 2010. Desisjonene er ikke regnet med i rapporteringen.

Fylkesmannen deltar på samlinger og holder kurs for overformyndere og hjelpeverger. driver i tillegg utstrakt veiledning på vergemålsområdet.

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMOA	68	4
Sum	68	4

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnssikkerhet**53.1 Oversikt over regionale samfunnssikkerhetsutfordringer**

Fylkesberedskapsrådet har vært samlet til et møte i 2010. Tema for møtet var rådets rolle som rådgivende organ for Fylkesmannen, med spesielt fokus på flomsituasjoner. Endrede beredskapsforutsetninger sett i lys av etablering av nye vei- og tunnelsystemer i Oslo var også tema på møtet.

Revisjon av fylkes-ROS er igangsatt og planlegges ferdigstilt i løpet av 1. halvår 2011. Fylkesberedskapsrådet deltar i revisjonsprosessen.

I et samarbeid mellom Akershus fylkeskommune og Oslo kommune er det utviklet ROS-analyse for transport i Oslo og Akershus.

Det har vært avholdt informasjonsmøte for kommunenes beredskapsansvarlige, hvor temaer var innføring av krisestøtteverktøyet DSB-CIM i kommunene, samt økt krav til samfunnssikkerhetsfokus i ny plan- og bygningslov.

Fylkesmannen deltar i Strålevernets prosjekt for implementering av nasjonal radonstrategi.

53.2 Samfunnsplanlegging**Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser****54.1 Beredskapsplaner innen samfunnssikkerhet**

Fylkesmannen gjennomførte ikke tilsyn med kommunene i 2010, etter avtale med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, og i påvente av forskrift til Sivilbeskyttelsesloven.

Samtlige kommuner har utarbeidet beredskapsplaner som til en viss grad gjenspeiler funn i ROS-analyser. Kommuner som har vært øvd har i større grad enn andre oppdatert planverk.

Beredskapsplanverk utarbeides og vedlikeholdes uten unntak ved bruk av kommunenes egen kompetanse.

Fylkesmannen har oppdatert atomberedskapsplan på atomberedskap.no. Denne gjennomgås og justeres årlig etter innspill fra Atomberedskapsutvalgets medlemmer.

Fylkesmannen deltok med en engere gruppe i den sivil-nasjonale øvelsen for 2010 ("SNØ10"), hvor scenarioet var knyttet til atomberedskap.

Dette scenario ble også lagt til grunn for den årlige øvelsen for embetets ledergruppe og krisestab. Atomberedskapsutvalget ble innkalt og deltok også i denne øvelsen.

54.2 Øvelser

54.6 Regional samordning

Sivilt/militært samarbeide

Det har vært gjennomført møter med regional Heimeverns- og Sivilforsvarssjef. Fylkesmann og beredskapssjef deltar i de årlige regionale sivil/militære kontaktmøter. Beredskapssjefen er nestleder i Distriktsrådet i HV-02.

Fylkesmannen ser fortsatt med bekymring på ressursituasjonen for det regionale heimevern og sivilforsvar.

Klareringsmyndigheten

For området personkontroll, har klareringsmyndigheten ført 293 saker i journalen. Det er fattet vedtak i 138 saker om sikkerhetsklareringer. Det er gjennomført 8 sikkerhetssamtaler.

Anmodende/autoriserende myndighet har gjennomført 12 autorisasjoner og autorisasjonssamtaler.

Skogbrannberedskap

Skogbrannovervåkingen utføres fortsatt etter avtale med lokal flyklubb. Prisøkning medførte at antall flytimer ble noe redusert i 2010.

Fritaksordningen

På grunn av bebudet endring fra 1. januar 2011, ble det ikke meldt endringer tilgang eller avganger i 2010. Vi har fortsatt 505 registreringer i systemet.

Evaluering

Fylkesmannen hadde oppfølgingsmøte med kommunene og deltok i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps nasjonale evaluering etter pandemien i 2009.

Samfunnsplanlegging

Fylkesmannens beredskapsstab er høringsinstans for kommuneplaner, konsekvensutredninger, reguleringsplaner, bebyggelsesplaner, rullering av fylkesplaner, uttalelser til dispensasjoner og mindre vesentlig endringer.

Beredskapsstaben deltar aktivt i prosessen med rullering av alle kommuneplaner og kommunedelplaner i vårt område. Det brukes betydelig tid til dette. Kompleksiteten og antall saker fra Oslo kommune utgjør en stor del av arbeidet med plansaker. Embetet deltar på fylkeskommunens årlige samling for planleggere, og på planforum som arrangeres når kommuneplaner blir lagt ut til offentlig ettersyn. Beredskapsstaben har deltatt som innleder på flere fylkeskommunale samlinger i opplæring av ny plan- og bygningslov.

Følgende plansaker saker er behandlet i 2010:

Plantype:	2006	2007	2008	2009	2010
Kommuneplan langsiktig del	17	11	2	6	6
Kommuneplan arealdel	17	13	2	6	6
Kommundelplan	2	2	7	9	2
Reguleringsplan	175	303	344	231	303
Innsigelse kommuneplan	1	0	4	10	0
Innsigelse reguleringsplan	0	0	2	0	3
Klimaplan				7	3

54.9 Atomberedskap og strålevern

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Organisering for krisehåndtering

Det har ikke vært etablert krisehåndteringsstab i årets løp, men enkelte situasjoner har medført heving av beredskapsnivå og gjennomgang av intern kriseledelsesplan.

Gradert PBS samband har fungert og vært oppe 36 dager fordelt på 7 måneder i 2010. Det lave tallet skyldes at systemet har vært ute av drift i 5 måneder grunnet intern teknisk feil. Systemet er foreldet, og den lange nedetiden skyldes mangel på feilsøkings- og reparasjonskompetanse.

Krypterte mobiltelefoner lades og har vært testbrukt i 2010, men har ikke vært i ordinær bruk.

Kryptoregnskapet føres i ht. retningslinjene for dette. Pålagte planer og instruksjoner for kryptoutstyret og sambandstjenesten har vært kontrollert.

KOMMUNEØVELSER

Fylkesmannen fortsetter sin øvingssyklus med langvarig strømbrudd som scenario. Øvelsen avvikles med tre dagers opptrappingsfase og avsluttes med en heldagsøvelse i kommunen. Øvelsen er rettet mot kommunens kriseledelse og kommunale etater/enheter som blir rammet ved et langvarig strømbrudd.

Forut for øvelsen innhentes oppdaterte beredskapsplaner og kortfattede konsekvensanalyser fra kommunens etater/enheter. Disse analysene skal beskrive konsekvenser og forslag til konsekvensreducerende tiltak. I Fylkesmannens kontrollstab inngår representanter fra Fylkesmannens helseavdeling, politiet, sivilforsvaret, heimevernet, kraftforsyningens fylkesrepresentant og en innleid informasjonsrådgiver.

Øvingsrapporter sendes DSB fortløpende. Rapportene legges ut på Fylkesmannens internettsider.

Heimevernet og Sivilforsvaret er ressurser som Fylkesmannen vektlegger tungt i fredskrisehåndtering. De siste års budsjettreduksjoner medfører at etatenes beredskapsevne er i ferd med å svekkes. Fylkesmannen er bekymret for utviklingen.

Oslo kommune ble øvet i det ovenfor beskrevne scenario høsten 2010 (øvelse "Tussmørke 2010"). Øvingstidsrommet ble utvidet med én dag og øvelsen gikk dermed over fem dager. Grunnet omfattende øvingsplanlegging ble kun Oslo kommune øvet i høstsesjonen.

Kommunene er øvet etter følgende plan:

År Kommuner

2005: Sørumsdal, Nittedal, Aurskog-Høland, Enebakk, Lørenskog, Ski

2006: Frogn, Ås, Rælingen, Nesodden, Vestby

2007: Skedsmo, Fet, Oppegård, Asker, Bærum

2008: Lørenskog, Eidsvoll, Hurdal, Nannestad, Nes

2009: Ullensaker, Sørumsdal, Aurskog-Høland, Enebakk

2010: Frogn, Ski, Ås, Oslo

ØVELSE "SNØ10"

Fylkesmannen deltok med en engere gruppe i den sivil-nasjonale øvelsen for 2010. Denne hadde et scenario knyttet til atomberedskap.

Dette scenarioet ble også lagt til grunn for den årlige øvelsen for embetets ledergruppe og krisestab.

Atomberedskapsutvalget ble innkalt og deltok også i denne øvelsen.

55.2 Krisehåndtering

Det har ikke vært iverksatt samordning. Fylkesmannen hadde tett dialog med kommunene under askesky-situasjonen i april .

55.3 Evaluering

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
51.2 Vergemålsloven	kr 732 304,90	kr 0,00
51.9 Annen siviladministrasjon (rest 51)	kr 42 410,55	kr 0,00
52.1 Fri rettshjelp	kr 1 560 236,11	kr 1 317 583,38
52.9 Annet Borgerettigheter (rest 52)	kr 0,00	kr 0,00
53 Forebyggende samfunnssikkerhet	kr 2 103 720,02	kr 0,00
54 Beredskapsforberedelser	kr 744 591,53	kr 0,00
55 Regional og kommunal krisehåndtering	kr 603 223,75	kr 0,00
Andre oppgaver under JD	kr 84 739,88	kr 0,00
Sum:	kr 5 871 226,00	kr 1 317 583,00

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Samordning, omstilling og fornying i kommunene

61.1 Kommunerettet samordning

Jf. pkt 2.1.

61.2 Omstilling og fornying i kommunene

Arbeidet har vært knyttet opp mot følgende hovedaktiviteter: Kontakt mot kommuner – i forhold til den økonomiske situasjonen og behovet for fornying.

Skjønnsmiddelstøtte til ulike utviklingsprosjekter – både til enkeltkommuner og til kommuner som samarbeider.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

Embetet har utarbeidet en elektronisk tilsynskalender for å kunne samordne tilsyn i tid. Det ble i 2010 brukt ytterligere ressurser på en gjennomgang av tilsynene, og forsterket dialog med avdelingene.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i Kommuneloven

Det ble i 2010 gjennomført 2 lovlighetskontroller av kommunale budsjettvedtak etter kommunelovens § 60. Det ble videre gjennomført 2 lovlighetskontroller etter § 59 nr. 1.

3 kommunale vedtak om låneopptak ble behandlet, og 5 vedtak fra interkommunale selskap.

Det ble godkjent 14 kommunale garantivedtak.

62.2 Økonomiforvaltning - veiledning

Jf. pkt. 2.1.

Resultatområde 63 Kommunalrett og valglov

63.1 Kommunalrett

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMOA	6	5	1	11	11	0	0	0
Sum	6	5	1	11	11	0		

Resultatområde 64 Forvaltningsloven og offentleglova i forhold til kommunesektoren

Fylkesmannen har i 2010 behandlet 70 saker om avslag på innsyn etter offl og fvl.

Forvaltningslov: 4 saker

Offentleglov: 62

Dessuten endel arbeid med veiledning og foredrag om innsynsretten.

Resultatområde 65 Kommuneinndeling og interkommunalt samarbeid

65.1 Kommuneinndeling

Ingen saker til behandling i 2010.

65.2 Interkommunalt samarbeid

Se kommentarer under pkt. 2.1. Skjønnsmidler mht søknader vedrørende interkommunalt samarbeid.

Resultatområde 66 Bolig- og bygningsrett

66.1 Byggesaker

Vi mottok i fjor 793 klagesaker etter plan- og bygningsloven.

66.2 Saker om ekspropriasjon

I 2010 kom det inn 4 klagesaker, 2 søknader om ekspropriasjon (fm. 1.ste instans) og 5 søknader om forhåndstiltredelse.

6 klagesaker ble behandlet, 5 vedtak ble stadfestet og 1 vedtak ble opphevet. 2 søknader (fm. 1.ste instans) ble behandlet hvorav 1 ble innvilget og 1 ble avslått. Vi behandlet 3 saker om forhåndstiltredelse hvorav alle ble innvilget.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMOA	2	0	0	Det kom inn 2 saker i 2010. En sak er under behandling og en sak er stilt i bero etter ønske fra klager. Dvs. ingen realitetsavgjorte saker i 2010.
Sum	2	0		

66.4 Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård

Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMOA	0			Vi hadde ingen saker i 2010.
Sum	0	0		

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510 Fagdep.
62 Kommuneøkonomi	kr 1 061 523,43 kr 0,00
66 Bolig- og bygningsrett	kr 6 799 639,92 kr 0,00
Andre oppgaver under KRD	kr 1 024 355,73 kr 0,00
Sum:	kr 8 885 519,00 kr 0,00

Arbeidsdepartementet

Resultatområde 73 Levekår og sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Første halvår 2010 hadde FMOA totalt 45% økning i klagesaker etter begge sosiallovene. Dette flatet noe ut andre halvår men året sett under ett har det vært en økning på innkomne saker fra 2009 til 2010 på alle saksområder. (Det vises forøvrig til utfyllende orientering under resultatområde 81)

Som en følge av dette har gjennomsnittlig saksbehandlingstid for klagesakene for 2010 endt på 2.8 måneder. Flere av sakene har blitt mer kompliserte enn tidligere, noe som bidrar til lengre saksbehandlingstid.

Fylkesmannen har gitt flere innspill til Arbeids- og velferdsdirektoratet i tilknytning deres arbeid med nytt rundskriv.

Vår planlagte opplæring for ansatte i kommunene om ny lov om sosiale tjenester i arbeids og velferdsforvaltningen m/forskrifter ble ikke gjennomført grunnet forsinkelser fra departementet med forskriftene.

73.5 Boligsosialt arbeid

Vi har i samarbeid med Arbeids- og velferdsforvaltningen delt ut midler til kommuner og bydeler til ulike lokale tiltak på det boligsosiale område. Det er videre avholdt 2 dagers konferanser for hhv Oslo og Akershus (ca 160 deltakere tilsammen). Videre har det vært avholdt samarbeidsmøter med Husbanken og ulike etater i Oslo kommune. Oslo kommune har ved Helse- og velferdsetaten påtatt seg oppgaven med å arrangere nettverksmøter. FM er representert på disse møtene.

Fylkesmannen har prioritert høyt intern samordning og samarbeid på de ulike satsingsråder som boligsosialt arbeid, barnefattigdom, opptrappingsplan på rusfeltet og psykisk helse samt arbeidet med KVP. Det ble gjennomført en 2 dagers konferanse med særlig vekt på kommunalt samarbeid og felles mål (ca 240 deltakere).

Enkelte kommuner som var i en avslutningsfase for sine prosjekter er besøkt særskilt for å undersøke videre implementering utover prosjektperioden. Vårt inntrykk fra disse møtene er at kommunene ønsker å videreføre gode prosjekter og videreføre disse i egen drift.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
73.3 Kvalifiseringsprogrammet	kr 465 889,60	kr 0,00
73.9 Andre oppgaver – Sosialtjeneste (rest 73)	kr 595 527,97	kr 0,00
74 Tilsyn med sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen	kr 29 716,91	kr 0,00
Andre oppgaver under AD	kr 380,00	kr 0,00
Sum:	kr 1 091 514,00	kr 0,00

Resultatområde 75 Habilitering og rehabilitering

75.3 Unge personer med nedsatt funksjonsevne i alders og sykehjem

Fylkesmannen har i 2010 i hht oppdrag fra direktoratet innhentet oversikt og oppdaterte opplysninger fra kommunene om deres arbeid med unge personer med nedsatt funksjonsevne som bor i alders- og sykehjem.

Resultatområde 76 Kvalitet og samhandling

76.1 Samarbeid mellom 1. og 2.linjetjenesten

Både som Fylkesmannens helseavdeling og som Helsetilynet i Oslo og Akershus har det vært rettet spesiell oppmerksomhet rundt samhandling mellom nivåene, spesielt innenfor områdene eldreomsorg og psykisk helse. Temaet har vært tatt opp både i kontaktmøter med kommunene, med helseforetakene og på kvalitets- og erfaringskonferanser.

76.2 Individuell plan

Det vises til rapportering under resultatområde 88.2

76.3 Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten

Flere samarbeidskonferanser - kvalitet, erfaringskonferanse tilsyn osv. tema på flere møter med helseforetak og med kommune- og bydelsoverleger.

76.5 Felles digitalt nødnett

Ingen spesiell aktivitet

Resultatområde 77 Andre oppdrag

77.1 Helsemessig og sosial beredskap

Deltatt i en rekke kommunale beredskapsøvelser i samarbeid med beredskapsstaben. Deltatt i evalueringen av pandemiberedskap.

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMOA	6	7
Sum	6	

77.3 Særfradrag

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMOA	334	127
Sum	334	

77.4 Førerkortsaker

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMOA	3010	120
Sum	3010	

77.5 Pasientjournaler

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMOA	80
Sum	80

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Folkehelsearbeid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMOA	0	0
Sum	0	

83.2 Miljørettet helsevern

Juridisk avdeling behandlet 10 saker etter kommunehelsetjenesteloven i 2010, det kom inn 15 nye saker. 5 av sakene som ble behandlet gjaldt ulike former for støy, 2 saker gjaldt skole/barnhagelokaler, 1 sak gjaldt lys fra industri (Postterminal), 1 sak gjaldt luktplager fra slakteri og 1 sak gjaldt bolighygiene. 6 saker ble stadfestet, 3 ble opphevet og 1 ble delvis opphevet. Korteste behandlingstid var 14 dager og gjennomsnittlig behandlingstid var 129 dager.

83.3 Ernæring, fysisk aktivitet, tobakk og seksuell helse

Pådriverrolle pålagt fylkeskommunen etter ny lov. FM deltatt i partnerskap.

83.6 Smittevern

Evaluerer av pandemiberedskap - ingen andre tiltak

Resultatområde 84 Primærhelsetjeneste

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Godkjent 8 nye fastlegehjempler.

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Kunnskap om kulturelle forskjeller formidlet til kommuneansatte.

84.8 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Kartlagt kapasitet og behov

84.9 Svangerskapsomsorgen

Kartlagt jordmordekning.

84.10 Kjønnslæstelse

Arrangert to konferanser i samarbeid med Fylkesmannens Familie- og sosialavdelingen, Bufetat, Oslo kommune og RVTS.

84.11 Tannhelse

Ingen aktivitet

Resultatområde 85 Spesialhelsetjenesten

85.3 Lov om transplantasjon

Ingen saker.

85.4 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Tillatelser til å rekvirere sentralstimulerende legemidler. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMOA	1092	14
Sum	1092	

85.5 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMOA	2	7
Sum	2	

Resultatområde 86 Omsorgstjenester

86.1 Omsorgsplan 2015

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har prioritert arbeidet med Omsorgsplan 2015 høyt i 2010. Alle 15 bydelene i Oslo, fordelt på tre grupper, har deltatt på to-dagers seminar. For Sykehjemsetaten har det vært arrangert et tilsvarende seminar, også dette over to dager. Seminarene var en oppfølging av bydelsbesøk som ble gjennomført i 2009 og plan og program ble laget i forhold til erfaringer fra bydelsbesøkene og forrige års seminarer for Akershus kommunene. Hovedfokus ble lagt i forhold til IS- 1/2010 og de forventninger og krav som stilles innen for Omsorgsplanen.

Fylkesmannen opplever at kommuner og bydeler har økt fokus på Omsorgsplanen og at det spesielt er stort fokus på Demensplanen.

86.2 Demensplan 2015

Det er i løpet av desember 2010 gjort en kartlegging i forhold til tilbud til mennesker med demenssykdom i kommunene. Resultatet av kartleggingen vil foreligge ca 1. februar. Midler til arbeid med mennesker med demenssykdom er utlyst og tildelt kommuner/bydeler. Dette er gjort i samarbeid med Oslo kommune / Geria og Undervisningssykehjemmene og - hjemmetjenestene i Oslo og Akershus.

Det er igangsatt ett Inn på tunet tiltak for målgruppen yngre demente i Bærum kommune. Dette er gjort i samarbeid med helseavdelingen og landbruksavdelingen hos Fylkesmannen.

86.3 Kompetanseløftet 2015

- fullstendig rapport vil foreligge 1. mars 2011.

Til rekrutterings- og kompetansehevende tiltak i Akershus kommunene er det etter søknad fordelt 7,2 mill kroner. Alle kommunene har søkt midler og fått tilskudd til utdanning av personell i pleie- og omsorgstjenesten. Samlet søkte kommunene i Akershus om 21, 4 mill kroner.

Oslo kommune har søkt om 6,7 mill kroner og mottatt 6,4 mill kroner til samme formål. Utdanningstiltak planlegges og iverksettes i kommunen sentralt, og kan benyttes av alle ansatte i bydelene og sykehjemsetaten.

86.4 Investeringsstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger

Kommunene i Oslo og Akershus har i liten grad benyttet investeringsstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger, men i følge kommunenes innrapportering av planer for 2011 forventes det større aktivitet fremover.

Fylkesmannen har i 2010 gitt uttalelse til foreløpig søknad for 3 omsorgsboliger og 2 ombygging/fellesareal i Oslo. Det har ikke vært søknader om sykehjemsplasser. For Akershus er det gitt uttalelse til foreløpig søknad for 82 sykehjemsplasser og 128 omsorgsboliger.

86.5 Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten

Oslo kommune har vedtatt at Kvalitetslosen skal benyttes i alle bydelene og er igang med innføringen. Enkelte kommuner i Akershus har også tatt i bruk dette kvalitetssystemet.

Oslo kommune har også vedtatt å innføre system for kompetansestyling (BOB) i kommunal hjemmesykepleie, samlokaliserte boliger og kommunale sykehjem. Innføringen skal skje over to år.

Fylkesmannen gjennomførte sin årlige Kvalitetskonferanse i desember med 160 deltakere. Årets tema var Dokumentasjon i pleie- og omsorgssektoren.

Legenormeringen ved sykehjem er oppdatert per 1.6.10. Den viser en liten økning i Akershus i forhold til kartleggingen i 2008. Oslo følger den opprinnelige framdriftsplanen for utvidelse av stillingene.

Det er satt fokus på Nasjonale faglige retningslinjer for forebygging og behandling av underernæring i kommunene i Akershus og Oslo kommune. Dette har vært i samarbeid med Undervisningstjenestene.

86.6 Undervisningssykehjem/ Undervisningshjemmetjenester/Lindrende behandling

Fylkesmannen har sittet i styringsrådene for undervisningssykehjemmene og hjemmetjenestene i Oslo og Akershus. Det har vært tett samarbeid i forhold til erfaringsutveksling og spredning av kompetanse. Undervisningshjemmetjenesten ved Bjerke bydel i Oslo var med på gjennomføring av tre omsorgsplanseminarer for bydelene, og Undervisningssykehjemmet Abildsø i Oslo deltok i semiar for sykehjemsetaten/sykehjemmene.

Fylkesmannen har i samarbeid med Undervisningssykehjemmet Abildsø og Kompetansesentret for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt avholdt erfaringskonferanse.

Fylkesmannen har vurdert og prioritert søknader og innstilt til Helsedirektoratet vedrørende fordeling av tilskudd til kompetansehevede tiltak/ lindrende behandling og omsorg ved livets slutt.

Fylkesmannen driver et nettverk bestående av de fire undervisningstjenestene i Oslo og Akershus.

86.7 Økt forvaltningskompetanse. Saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten

Det har vært avholdt kurs for saksbehandlere i vederlagsberegning for kommunene i Akershus første halvår 2010. FMOA bidro faglig i vederlagskurs som Oslo kommune arrangerte for sine bydeler høsten 2010. Vi har videre deltatt på enkelte fagseminarer som kommuner/bydeler selv har arrangert.

Vi har i samarbeid med Borg Bispedømme avholdt en dagssamling for ansatte som arbeider med psykisk utviklingshemmede med tema rett til egen tros- og livssynsutøvelse.

FMOA har besvart henvendelse fra direktoratet med overskt over praksis i saker hvor personer med psykisk utviklingshemming må flytte mot sin vilje.

Det har videre vært avholdt en tilsynskonferanse tidlig på året med sikte på å synliggjøre resultatene av tilsynene, og med sikte på at kommunene gis et bidrag til å forbedre egen kompetanse på fagområdet.

86.9 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming

Fylkesmannen hadde i 2010 egen fagsamling for alle overordnede faglige ansvarlig i Oslo og Akershus. I tillegg deltok andre fagpersoner med ansvar for dette fagområde, tilsammen ca 75 personer. Vi har besøkt enkelte bydeler og kommuner samt bidratt på andre instansers opplæring/ faglige fora. Fylkesmannen har som mål at alle saker skal behandles innen maks tre måneder. Dette har vi oppnådd i de fleste sakene. De vises til rapporteringen til Statens helsetilsyn vedr statistikk.

Antall personer som omfattes av Kap. 4A

Økningen i antall personer som omfattes av Kap. 4A er på ca. 9%, med en litt større økning i Akershus enn i Oslo. Økningen er noe redusert fra årene 2008 og 2009 da den var på henholdsvis ca. 21% og 12%. En har tidligere antatt at underrapportering har vært den viktigste årsak til denne økningen. Nå ser det altså ut til at situasjonen går i retning av stabilisering av antallet personer/saker som omfattes av loven.

Meldinger

Antall personer med meldinger har holdt seg stabilt siden året før, men antall meldinger er på nytt gått drastisk ned, nedgangen er størst i Oslo. Hovedforklaringen til nedgangen ligger i to forhold. For det første er antall vedtak økt. Videre er det blitt benyttet protokoll som erstatning for meldinger i større grad. I statistikken til Helsetilsynet er antall meldinger og antall tiltak i protokoll slått sammen, og da blir totalsummen betydelig høyere, nemlig 3654. Antall registrerte tiltak i protokoll er ut fra disse tallene 757.

Godkjente vedtak

Antall personer med godkjente vedtak er økt med ca. 12% siden året før. Dette er en nedgang fra årene 2008 og 2009, da økningen begge årene var over 50%. Antall vedtak har hatt en økning på ca. 15%. Økningen er jevnt fordelt mellom Oslo og Akershus. En ser altså også her en viss utflating av de siste års store økning.

Betraktninger - utfordringer

Som det går frem av tabellen under kapitlet om saksbehandling, har økningen i antall saker i 2010 vært mer beskjeden enn de forrige to årene. Ut fra en forklaring om at tidligere økning i første rekke har skyldtes en underrapportering, kan det nå se ut til at dette nå er kommet ”mer under kontroll”.

Mange tilfeller av bruk av tvang og makt dreier seg etter hvert om annen tvangsbruk enn det som har vært vanlig, det vil si ordinære skadeavvergende tiltak og ordinære tiltak for å dekke grunnleggende behov. Det benyttes i

større grad ulike former for inngripende varslingssystemer og mekaniske tvangsmidler, samt at det foregår mye låsing av dører, skap med mer. Mange av disse tiltakene har mye av sin forklaring i de fysiske rammebetingelsene, mens andre er mer forankret i medisinske eller pleiemessige forhold. Lovverket er dermed blitt utfordret med hensyn til grenser for bruk av tvang og makt og forholdet til annet lovverk som omhandler bruk av tvang og makt.

Annen aktuell problematikk dette året har vært bruk av tvang og makt opp mot straffelovens særreaksjoner om tvungen omsorg, og der Kap. 4A nå etter hvert tas i bruk.

Videre har Fylkesmannen arbeidet med utfordringer knyttet til kjøp av private tjenester, jamfør tidligere beskrevet kartlegging. Her har både anbudsrunder, flytting utenfor egen kommune/bydel og fylke, samt spesialisthelsetjenestens rolle og ansvar vært aktuelle problemstillinger.

Fylkesmannen har også sett utfordringer ved såkalt samlokalisering og tjenester til personer med utviklingshemning. Dette gjelder både etablerte og planlagte boliger. Det er innkommet et større antall henvendelser, bekymringer og spørsmål vedrørende dette, spesielt fra pårørende.

Behovet for å søke dispensasjon fra utdanningskrav har vært like stort i 2010 som tidligere år, og Fylkesmannen ser at kommuner og bydeler sliter med rekruttering av ansatte med relevant og formell kompetanse. Det er blitt gitt anbefalinger ved innvilgelse av slike søknader om å benytte seg av midler i Kompetanseløftet i Omsorgsplan 2015, men det er for tidlig å si noe om en eventuell positiv effekt av dette.

Annet arbeid knyttet til Kap. 4A

Foruten saksbehandling av enkeltsaker og tilsyn har Fylkesmannen også drevet med utstrakt samarbeid med andre parter samt med ekstern opplæring og veiledning i lovverket. Nedenfor følger en kort og ikke helt utfyllende oppstilling av dette arbeidet.

- Faste samarbeidsmøter med spesialisthelsetjenesten ved habiliteringstjenestene, to tjenester i Oslo og to i Akershus, samt fra nyttår en ny tjeneste (Vestre Viken HF).
- Faste samarbeidsmøter med Oslo kommune, byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.
- Veiledning i faglige nettverk og i personalgrupper.
- Innlegg i Helsinki for finske myndigheter om det norske lovverket.
- Deltakelse i arbeidsgruppe i regi av Statens Helsetilsyn for utarbeidelse av en prosedyre for stedlige tilsyn.
- Avholdt dagssamling for overordnet faglig ansvarlige i våre to fylker.
- Deltakelse i regiongruppe for ansatte ved embetene i Sør-øst Norge og som arbeider med dette lovverket.
- Deltakelse i e-læringsprogram om Kap. 4A i regi av "Utviklingshemning og aldring", bidratt med kvalitetssikring i e-læringsprogram om det samme lovverket i regi av SOR.
- Utarbeidelse og redigering av maler for meldinger, vedtak med mer.

86.10 IPLOS – individbasert pleie- og omsorgsstatistikk

I samarbeid med Helsedirektoratet er det arrangert en IPLOS- temadag for bydeler/kommuner i Oslo og Akershus.

Innsendingene til SSB synes å ha gått bra, og det har ikke vært gitt bistand fra Fylkesmannen til oppfølging av mangelfulle innsendinger.

IPLOS som praktisk verktøy i hverdagen var også tema på Kvalitetskonferansen i desember.

Resultatområde 87 Psykisk helse

87.7 Videre utvikling av det psykiske helsearbeidet i kommunene

Fulgt opp lokalt arbeid innen psykisk helse. Fordelt midler til lokalt psykisk arbeid og til tverrfaglig videreutdanning. Fordelt spesielle storbymidler til Oslo. Arrangert nettverksmøter for rådgivere i kommunene og hatt kontaktmøter både med Oslo kommune og enkelte Akershuskommuner.

Resultatområde 88 Rusområdet

88.1 Alkoholoven

Vi mottok 5 klagesaker etter alkoholoven i 2010. 3 saker gjaldt spørsmål og utvidet åpnings-/skjenketid og 2 saker gjaldt inndragning av skjenkebevilling. Vi behandlet også en begjæring om utsatt iverksettelse etter fvl. § 42.

Næringsetaten i Oslo kommune foretar kontroll av statlige skjenkebevillinger for Fylkesmannen. Det ble gjennomført en kontroll i juni på M/S Color Magic og en kontroll i juni på M/S Color Fantasy. Det ble ikke avdekket brudd på alkoholoven.

Det er ikke gjennomført tiltak for å styrke kommunenes forvaltning av alkoholoven.

88.2 Rusmiddelarbeid

Rusrådgiverne har sammenstilt og kvalitetssikret Akershus og Oslo kommunes rapporter om bruk av tilskuddsmidler til kommunalt rusarbeid for foregående år. Rapport er sendt Helsedirektoratet.

FMOA har i 2010 tildelt Oslo kommune kr 62,8 mill. fordelt på 40 ulike tiltak.

For Akershus utgjør tildelingen kr 24.3 mill fordelt på 35 ulike tiltak.

Under forvaltningen ble videreføring av tiltak vurdert etter daværende regelverk, mens nye søknader ble prioritert i henhold til nytt regelverk og tildelingskriterier. Fylkesmannen har hatt oppfølging av tilskuddsmottagere gjennom telefon/e-mail, besøk på bydel/kommuner og regelmessige møter med prosjektansvarlig i Rusmiddeletaten. Rusrådgiverne har hatt oppfølgingsmøter med enkelte rustjenester og tilskuddsmottakere i begge fylker.

Kommunene er blitt gjort kjent med tilskuddsordningene gjennom utsendelse av informasjon på mail rettet mot etater/fagfolk i kommunene. Alle har vært godt informert om tilskuddsordningene gjennom muntlig og skriftlig informasjon

Antallet bydeler i Oslo som mottok tilskudd har økt fra 12 i 2009 til 14 av 15 i 2010

Antall kommuner i Akershus som mottok tilskudd er 18 av 21 kommuner.

Etter – og videreutdanningsmidler:

Tilskuddmidlene ble gjort kjent på samme måte som de øvrige tilskuddsmidler. Til sammen tildelte Fylkesmannen kr 2,3 mill til Oslo kommune og KIF over denne posten. Selv om Fylkesmannen delte ut nesten en million mer enn forrige år, kan det synes som om dette er et tilbud som er begrenset etterspurt blant kommunalt ansatte i Oslo. I tillegg er belastningene på arbeidsgiver såpass stor til tross for tilskudd, at kommunen unnlater å søke.

Status per 31. desember 2010: 23 ansatte i kommunal rustjeneste og i kriminalomsorgen har fått tilskudd til videreutdanning i rus- og psykisk helse samt annen type kurs. Rusmiddeletaten har fått midler til videreutvikling av etterutdanning i rusproblematikk i samarbeid med Høgskolen i Østfold. Tilbudet er gitt til ansatte i kommunal sektor i Oslo og omkring 20 personer har deltatt.

Tillitspersonforsøket:

Fylkesmannens rusrådgivere for henholdsvis Oslo og Akershus har arrangert to felles samlinger for de fire KTP prosjektene som er etablert i vår region hvor metodeutvikling og dokumentasjon var hovedtema.

Opplæring/veiledning:

Det synes å være godt kjent i kommunene at rusrådgivere hos Fylkesmannen er tilgjengelig mht råd og veiledning. Både i forhold til utforming av søknader om tilskudd, men også for å drøfte andre problemstillinger innen kommunalt rusarbeid. Blant annet har anvendelse av tvangsbestemmelsene i LOST, vært gjenstand for flere henvendelser også i år. Tildeling av tjenester og vurdering av tjenestemottageres behov og forsvarlighet i

tjenestene har også vært drøftet med flere av bydelens ruskonsulenter og tjenesteledere. I tillegg er problematikken knyttet til tverrfaglig spesialisert rusbehandling vs kommunale tiltak og samhandlingen mellom 1 og 2 linjetjenester et tilbakevendende tema.

Rusrådgiverne har vært i kontakt med samtlige av Oslos 15 bydeler per besøk, telefon eller mail i løpet av 2010 i forbindelse med tilskudd, fagutvikling, råd og veiledning, samt med de fleste Akershus kommuner.

Akershus kommuner representeres i 3 regionale arbeidsgrupper hvor opplæring fagfordypning planlegges fortløpende for alle ansatte i fylket i samarbeid med Fylkesmann og Korus Øst. Alle tre regioner har avholdt 2 dagers samling for ansatte i 1. og 2. linje tjenestene. med til sammen ca 345 deltakere fordelt på de 3 samlingene.

Videre har det vært avholdt prosjektlederkurs over 3 dager med 32 deltakere, samt temasamling om bruk av tvang med 54 deltakere.

Bydelenes rustjeneste melder i stor utstrekning inn temaer til fagseminarer og samt sine kompetansebehov. Fylkesmannen og Rusmiddeletaten hatt felles arrangementer med sikte på kompetanseheving og kvalitetsutvikling. Blant annet et femdagers kurs i prosjektarbeid, hvor 20 ansatte i kommunalt forankrede rusprosjekter deltok. I tillegg bidrar rusrådgiver inn i kommunens ulike kompetansehevingstiltak med sin kompetanse, og med økonomisk støtte, som til kurs i IP, LAR seminar med mer.

Nettverk/faglig fora:

Rusrådgiver videreførte i 2010 et forum/nettverk (30-40 deltakere hver gang) som er åpent for deltagelse også for brukerorganisasjoner og frivillige aktører på rusfeltet i Oslo. I 2010 har arrangementene vært kalt "Fagseminarer" og sees i sammenheng med KORUS Oslos fagcafeèr. Målsetting med arrangementene er å etablere kontakt mellom lignende prosjekter i ulike bydeler, legge til rette for erfaringsutveksling samt spre informasjon og kunnskap om kommunalt rusarbeid i Oslo by og ellers bidra til at statlige veileder og retning for rusarbeid presenteres for, og implementeres i fagfeltet. Bidragsyterne har kommet fra helseforetak, forskningsinstitusjoner, direktorat, frivillige organisasjoner og stiftelser, så vel som ansatte i kommunalt rusarbeid.

Det har vært avholdt fem heldags Fagseminarer i 2010. Følgende tema har vært belyst:

Bruken av Tvangsbestemmelsene i Sotjl. kap. 6, Kognitiv svikt og rus, samt rus og avhengighet i et nevrobiologisk perspektiv, Tidlig Intervensjon (i samarbeid med KORUS Oslo), LAR, Rusarbeid i fengsel og samhandlingen mellom kommune og fengsel.

Individuell plan:

Fylkesmannen har gjennom tilskuddmidlende og egne midler over flere år bidratt til Rusmiddeletatens/Helse- og velferdsetatens opplæringsprogram om individuell plan for ansatte i kommunal rustjeneste.

Brukerorganisasjonene har, og er involvert i opplæringen. Fylkesmannen har i 2010 ikke hatt tiltak rettet direkte mot Oslo kommunes rustjeneste hva angår IP. Opplæring og veiledning vedrørende IP er godt ivaretatt gjennom kommunens egne instanser. IP var imidlertid et sentralt tema i Fylkesmannens samhandlingskonferanse i 2010; "Felles bruker - Felles mål" hvor deltagere fra flere kommunale tjenester i Oslo og Akershus var representert.

Brukermedvirkning:

Fylkesmannen har hatt møter med og hatt arrangementer hvor følgende brukerorganisasjoner; Rusmiddelbrukernes Interesseorganisasjon (RIO), Wayback, Stiftelsen rettetten, Actis, med mer. Fylkesmannen inviterer og forsøker å involvere organisasjonene med i sine aktiviteter og arrangementer for å bidra til økt bevissthet og brukerinkludering i tjenestene.

Det er rusrådgivers inntrykk at brukerrepresentasjon står sterkt i Oslo kommune, i alle fall i sentrale fora. Rusmiddeletaten benytter brukerundersøkelser i stor utstrekning. Det er litt mer usikkert hvordan brukermedvirkning, og brukerundersøkelser er implementert i internkontroll og benyttet som kvalitetsutviklingsverktøy i bydel på rusfeltet.

I Akershus har brukerorganisasjoner vært representert på samlinger og fagkonferanser.

Samarbeide med KS:

Sammen med fylkesmannens rådgiver for psykisk helse er rusrådgiver representert i møter med KS og HEV i forbindelse med et prosjekt om utagende og voldelige brukere. Oslo står ellers utenfor en del av KS interesseområder. Akershus har heller ikke konkret samarbeid med KS. Dette vurderes i 2011.

Faglige veiledere:

Fylkesmannen har presentert Nasjonale retningslinjer for LAR behandling, samt veilederen; ”Fra bekymring til handling” i samarbeid med Helsedirektoratet og KORUS Oslo. Rusrådgiverne formidler all informasjon fra direktorat til kommunal rustjeneste og andre, og gjør informasjon tilgjengelig på fylkesmannens nettsider. I tillegg tar rusrådgiverne med sentrale dokumenter til sine arrangementer for rusfeltet.

Samhandling/koordinering av alle innsatsområder:

Fylkesmannens rådgivere på de respektive områder rus, NAV og boligsosialt arbeid har løpende kontakt og forsøker å samordne innsats mot bydeler og etater. Rusrådgiver og rådgivere for psykisk helse og folkehelse, har hatt flere interne møter med tanke på informasjon, og erfaringsutveksling og samordning av innsats rettet mot bydelene. I 2010 arrangerte fylkesmannens rådgivere på områdene KVP, gjeldsrådgivning, boligsosialt arbeid, psykisk helse og rus, en felles samhandlingskonferanse; ”Felles bruker - Felles mål” med ca 240 deltakere fra Oslo og Akershus.

Rusrådgiver har deltatt på kontaktmøte med representanter fra NAV vedrørende Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse sammen med rådgiver for psykisk helse og andre.

I 2010 har rusrådgiver deltatt på flere arrangementer i regi av Husbanken og andre om Boligsosialt arbeid. Rusrådgiver deltok i programarbeidet i forbindelse med dialogkonferansen ”Rusmiddelavhengige og Bolig” sammen med Rusmiddeletaten i september 2010. Konferansen ble delvis finansiert av midler fra Fylkesmannen.

Samarbeid med KORUS:

KORUS Oslo og KORUS Øst har regelmessige møter med Fylkesmannens rusrådgivere for å samordne sin virksomhet og etablere samarbeid om konkrete tiltak, arrangementer og prosjekter i henhold til de respektive oppdragsbrev. Både Fylkesmannen og Korus er involvert i tidlig intervensjon prosjektet bydel Østensjø bydel, både forankret hos Fylkesmannen gjennom tilskuddmidler og i KoRus Oslo.

Kompetansesenteret har deltatt og bidratt ved flere av Fylkesmannens arrangementer også samarbeid med Rusmiddeletaten for øvrig.

Fylkesmannen og KORUS Oslo en intensjon om å ha et felles treffpunkt med spesialisthelsetjenesten både gjennom Oslo Universitetssykehus HF og de lokale ruspoliklinikker i 2011.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven	kr 5 597 728,15	kr 150 000,00
82 Tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen	kr 12 435 102,32	kr 751 741,15
83 Folkehelsearbeid	kr 1 048 182,65	kr 93 698,00
84 og 85 Primærhelsetjeneste og Spesialhelsetjeneste	kr 4 796 061,49	kr 15 300,00
86 og 75 Omsorgstjenester, Habilitering og Rehabilitering	kr 500 598,84	kr 0,00
87 og 88 Psykisk helse og Rusområdet	kr 1 391 014,64	kr 50 970,00
88 Kvalitet og samhandling og Andre oppdrag	kr 48 015,34	kr 0,00
Andre oppgaver under HOD	kr 167 870,44	kr 0,00
Sum:	kr 25 984 573,00	kr 1 061 709,00

Utenriksdepartementet

Resultatområde 92 Oppdrag for utenriksdepartementet

92.2 Forberedelse av saker om honorære konsuler

Vi har foretatt undersøkelser om 4 personer som har vært ønsket som honorære konsulenter.

Kulturdepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

I 2010 ble det utbetalt totalt kr 126 357 084 til 157 trossamfunn og 2 livssynssamfunn fordelt på 333 396 medlemmer. Det er registrert 11 nye trossamfunn og 4 registreringsmeldinger ble avslått. 44 nye forstandere ble godkjent.

I løpet av året har det vært avholdt samtaler med flere forstandere pga et høyt uavklart antall av dobbeltmedlemskap i noen av trossamfunnene. Ut fra det som har fremkommet i samtalen har forstanderne stort sett fulgt opp prøving av gjeldende vilkår for inn- og utmelding. Det har også fremkommet at de har brukt tid på å nå dobbeltførte medlemmer og informere dem om framgangsmåten for avklaring av dobbeltmedlemskap. Samtlige forstandere har uttalt at deres utfordring ligger i medlemmenes manglende initiativ til å melde seg ut, før innmelding i annet samfunn.

Det har også pågått en større sak som omhandler indre stridigheter i et trossamfunn. Slike saker er meget ressurskrevende fordi de er komplekse, går over lang tid og innebærer omfattende korrespondanse.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

I 2010 innvilget vi 10 søknader om spredning av aske for vinden i marka og 21 søknader om spredning av aske i åpent hav. Videre ble det behandlet 23 søknader om forhåndstillatelse. 1 sak ble avslått pga. valgt sted.

Vi har ikke hatt søknader om privat gravplass til behandling. 2 klager over enkeltvedtak som er truffet av kommunen er behandlet. Kommunens vedtak ble stadfestet i begge sakene.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har myndighet som bispedømmeråd når det gjelder Bærum kommune. Det er behandlet en sak som gjaldt dispensasjon fra gravstørrelse.

Saksbehandlingstiden som er angitt overholdes.

Resultatområde 97 Lov om Helligdager

Det kom inn 5 søknader om dispensasjon, hvorav 3 ble innvilget og 2 utgjorde restanse. De som sto i restanse ved årsskifte kom inn i desember og saksbehandlingen var påbegynt ved at søknadene var sendt LOs distriktskontor, region øst, til uttalelse. En sak gjaldt dispensasjon fra bestemmelsen om å holde søndagsåpent i forbindelse med Ski-VM.

Det ble veiledet - gitt uttalelse i 4 saker.

Saksbehandlingstiden ble overholdt.

Det ble ikke mottatt søknader om å få fastsatt forskrift om at et område skal regnes som typisk turiststed.

Resultatområde 98 Oppdrag på det administrative området

98.1 Rekruttere og beholde medarbeidere

Embetet har med oppfordring om at personer med innvandrerbakgrunn eller med nedsatt funksjonsevne bes søke ved utlysning av ledige stillinger. Vi har nå flere medarbeidere med innvandrerbakgrunn.

Sykefraværet varierer noe gjennom året og lå i 2009 på snitt ca 6 %. Det er lagt stor vekt på tilpassing av arbeidsplassen og godt arbeidsmiljø. Det gjennomføres verneunder og arbeidsmiljøundersøkelser og det er en tett dialog med verneombud og tillitsvalgte. Det meste av sykefraværet skyldes langtidsfravær ved alvorlig sykdom. Alle ansatte fikk tilbud om vaksiner mot svineinfluensa. Det tilbys trening 1t hver uke i trimmrommet og fysioterapeut og bedriftshelsetjeneste kontaktes ved spesielle problemer.

Det er på grunn av økonomisituasjonen ikke gjennomført 2.3.4 forhandlinger i 2010. Det noe problemer med at aktuelle søkere trekker seg da de ikke aksepterer lønnstilbud. Videre er det en utfordring at nyansatte får høyere lønn en øvrige ansatte, noe som blir en belsatning for arbeidsmiljøet.

Alle over 62 år får 14 seniordager etter at seniorforsøket ble avvirket. Videre legges det tilrette ut fra den enkeltes behov, slik at seniorenne kan fortsette i jobb.

Tilsatte med innvandrerbakgrunn per 01.01.2010 og per 01.01.2011: NB! Feil prosentberegningen i tabellen.

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Embete	Antall 2010	% 2010	Antall 2011	% 2011
FMOA	10	1,8	10	1,8
Sum	10	0	10	0

98.2 Kompetanseutvikling

Avdelingene har egne kompetansemidler og det legges opp til at medarbeider kan delta både på eksterne og interne kurs. Det gis tilskudd til relevant kompetansegivende opplæring etter søknad.

Det gis intern opplæring for alle nyansatte i bruk av programvare, informasjon om embetet med videre.

Embetet har to lærlinger innen kontorområdet.

Generelt har embetets medarbeidere høy fagkompetanse.

Fordeling menn/kvinner i lederstillinger

Embete	Kunngjorte lederstillinger	% tilsatte kvinner	% tilsatte menn	Antall kvinnelige ledere	Antall mannlige ledere
FMOA	2	1	1	6	3

Fordeling av kompetansemidler

Embete	% kompetanse kvinner	% kompetanse menn	% under 50 år	% over 50 år
FMOA	40	60	50	50

98.3 Medvirkning

Fylkesmannen ivaretar medbestemmelse i tråd med hovdeavtalens intensjoner. Aktuelle saker drøftes av partene i SAMU og AMU. Her skifter møteledelsen mellom partene årlig. BHT deltar ved behov. Det er et godt samarbeid med de ansattes organisasjoner ved at større oppgaver som for eksempel utforming av lønnspolitikken ved embetet løses i partssammensatte utvalg.

98.4 Likestilling og likeverd

Embetet har overvekt av kvinner på alle nivå. I snitt ligger likevel menns lønn ca 1 ltr over kvinnene på de høyeste kodene. Det er utformet egen lønnspolitikk som skal ta tak i dette. Ellers er det små lønnsforskjeller mellom kjønnene.

Det er tilrettelegging av alle arbeidsplasser med fysioterapeut fra BHT.

I 2009/2010 har det vært gjennomført endel ombygginger av bygget som er eiet av ENTRA-Eiendom. Fylkesmannen har i samarbeid med Entra sørget for at tilgjengelighet både utendørs og innendørs er ivarettatt.

98.5 Føringer på IKT-området

Embetet har 314 microsoftlisenser.

GIS-strategiens punkt 3.5 g)

Fylkesmannen i Oslo og Akershus har ikke utarbeidet noen rutinebeskrivelser for GIS- og geodatarelevante arbeidsoppgaver for 2010. Det brukes imidlertid noe ressurser på å tilrettelegge høringsutkast av kommuneplaner inn i lokale GIS-applikasjoner, noe som bidrar til en enklere utsjekking av viktige områder i plansaksbehandlingen. Det har også vært gjennomført en "egnethetsanalyse", for å tydeliggjøre "handlingsrommet" til den enkelte kommune m.h.p. utbyggingsareal.

GIS-strategiens punkt 3.5 h)

Fylkesmannen har i samarbeid med Akershus fylkeskommune driftet en kartinnsynsløsning, "KartInAkershus"(Geodataweb-klient (GDWK)), til bruk i saksbehandlingen hos de to etatene. Gjeldende kommuneplaner for Follo og Nedre Romerike er lagt inn i løsningen. Dette er WMS-tjenester levert fra kommunene selv. Løsningen er også integrert med ePhorte. I noen tilfeller benyttes løsningen av eksterne parter i forbindelse med spesielle søknader.

Geodata AS som er leverandør av GDWK-løsningen, har faset ut produktet. Dette betyr at vi ikke lenger kan få support på løsningen. Fylkesmannen er derfor i prosess med å finne en arvtager etter GDWK. I denne prosessen inngår også vurdering av alternative samarbeids-konstellasjoner.

Etter det Fylkesmannen erfarer så satses det noe på GeoPort-løsningen fra FAD sin side, selv om denne sannsynligvis ikke vil løse alle fylkesmannens framtidige behov for "GIS-støtte". Kurs i drifting av denne løsningen kunne vært ønskelig, for å kunne vurdert potensialet i denne løsningen.

Et 2-dagers seminar om "Digitalt arealplankart etter ny plan- og bygningslov" ble gjennomført i regi av Plan- og temadatautvalget i Oslo og Akershus. (FMOA har ledrollen i utvalget.)

Arbeidsgruppen som skulle utarbeide en ønskeliste for integrasjon mellom tjenester og rapporter fra ulike fagsystem i landbruket (SLF, Mattilsynet, Skog og Landskap m.fl.) "rant delvis ut i sanden", pga tydelige signaler fra SLF om at dette ikke ville være aktuelt å innfri. I ettertid har det imidlertid vist seg at SLF og Skog og landskap har funnet frem til en samarbeidsmodell som kan se ut til å "bære frukter". FMOA er invitert inn i en referansegruppe for videreutvikling av Gårdskart på Internett, der integrasjon mellom Gårdskart og SLFs fagsystem er en del av diskusjonen.

For rapportering om Geovekst og Norge Digitalt vises det til resultatområde 26.2.

Andre

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
Andre faglige oppg. på oppd. for statlige virk.	kr 602 330,56	kr 0,00
Andre faglige oppgaver for ikke-statlige virk.	kr 9 173,44	kr 0,00
Ressursbruk knyttet til adm/felles oppg./drift	kr 69 172 077,19	kr 0,00
Sum:	kr 69 783 581,00	kr 0,00